

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

UNIVERSITATEA DE STAT DIN COMRAT

**RAPORT
ANUAL**

2017 – 2018

Comrat – 2018

1. Cadrul juridic și administrativ al instituției de învățământ superior	4
1.1. Date generale (scurt istoric: fondare/autorizare de funcționare provizorie, acreditare, evoluție etc.)	4
2. Structura instituției de învățământ superior	7
3. Programele realizate (cantitatea și calitatea)	7
3.1. Învățământ superior licențiat (lista în conformitate cu nomenclatura direcțiilor formării profesionale și a specializărilor).	7
3.2. Ciclul II de învățământ superior, obținerea diplomei de Masterat (desemnarea tipului programelor de studii, numărul de credite și direcția generală de studii la care au fost admiși studenții).	9
3.3. Studiile de doctorat/postdoctorat (Lista conform Nomenclaturii specializărilor de cercetare).	11
3.4. Formare profesională continuă (denumirea programelor, numărul de ore, metoda de control, forma de aprobare, numărul de persoane instruite)	14
4. Sistemul de management intern de asigurare a calității	21
4.1. Structuri responsabile	21
4.2. Proceduri/mecanisme noi implementate/testate la nivel instituțional	22
4.3. Exemple/date statistice/indicatori de creștere a calității	23
4.4. Organizarea concursului locurilor bugetare	30
5. Informație despre studenți	31
5.1. Contingentul de studenți	31
5.2. Dinamica contingentului de studenți	32
5.3. Evaluarea studenților	32
5.4. Evidența studenților orfani	32
5.5. Asigurarea studenților cu cămin	33
5.6. Organele de autogovernare a studenților	33
5.7. Activitatea extracurriculară cu studenții	34
6. Informații privind personalul didactic și de conducere	35
6.1. Contingentul cadrelor științifico-didactice	35
7. Serviciul de ghidare și consiliere în carieră.	36
7.1 Structuri funcționale la nivel instituțional.	36
7.2. Forme, metode de consiliere/ghidare în carieră, plasare a absolvenților în câmpul muncii, evidență a absolvenților.	36
8. Parteneriatul social.	38
8.1. Forme de cooperare.	38
8.2 Partenerii (numărul de acorduri, domeniul etc.).	39
9. Informație despre implementarea programelor și strategiilor naționale.	40
9.1. Strategia națională de prevenire și combatere a corupției.	40
9.2. Programul național De promovare a unui mod de viață sănătos 2007-2016.	42
9.3. Programul național De prevenire și combatere a traficului de ființe umane.	42
9.4. Programul național de profilaxie și control a virusului HIV/SIDA și ITS pentru 2007-2016.	43
9.5. Programul național de promovare a egalității între sexe în societate pentru perioada 2010-2016.	43
9.6. Politica ocupării forței de muncă pentru perioada 2007-2017.	44
9.7. Strategia națională pentru tineret.	44
9.8. Strategia națională împotriva abuzului și traficului de droguri pentru perioada 2012-2018.	44
9.9. Programul național de reabilitare și integrare socială a persoanelor cu dizabilități.	45
9.10. Planul de acțiuni urgente în domeniul demografiei.	45

10. Activitatea de inovare și cercetare.	46
10.1. Programele/proiectele de cercetare (la nivel de universitate, național, internațional, proiectele TEMPUS)	49
10.2. Volumul de lucrări de cercetare (pe facultăți).	55
10.3. Aprecierea activității de cercetare (cărți manuale, articole și alte publicații)	59
10.4. Evenimente/mesaje/cerințe științifice organizate (la nivel național și internațional).	72
10. 5. Tematica de cercetare științifică.	81
11. Relații internaționale.	85
11.1. Forme de colaborare internațională.	85
11.2 Acorduri interuniversitare.	85
11.3 Programe de mobilitate.	86
11.4. Studenți străini (numărul total, buget/ taxă, țara de origine)	88
12. Activitatea financiar-economică.	88
12. 1. Planificarea și utilizarea mijloacelor de stat și speciale.	88
12. 2. Investițiile.	92
12.3. Taxa de studii (metodologia de calculare)	97
13. Suprafețele pentru studii (m ² per student). Dotarea.	98
13.2. Biblioteca/medioteca (m ² per cititor). Dotarea.	99
13.3. Suprafața de locuit (m ² per persoană). Dotare.	104
14. Concluziile (formulate la nivel de universitate).	106
14.1. Dificultăți întâlnite în activitatea instituției de învățământ superior.	106
14.2. Propuneri de soluționare.	106
15. Rezumat al rezultatelor reale înregistrate în anul universitar curent.	107

1. Cadrul juridic și administrativ al instituției de învățământ superior:

1.1. Date generale (scurt istoric: fondare/autorizare de funcționare provizorie, acreditare, evoluție etc.)

Universitatea de Stat din Comrat (USC) este una din cele mai importante instituții de învățământ superior din regiunea de sud a Republicii Moldova, care efectuează pregătirea specialiștilor într-un spectru larg de specialități.

Universitatea de Stat din Comrat este succesorul Universității Naționale Găgăuze, care a fost deschisă prin decizia comună a Fondului de Educație a Federației Ruse și Comitetul Executiv a Consiliului Raional a Deputaților Poporului, la 11 februarie 1991, și a fost aprobat prin Hotărârea de Guvern a Republicii Moldova № 408 din 01.08.1991.

În anul 2002 la Universitatea de Stat din Comrat au fost evaluate extern 10 specializări, conform Hotărârii de Guvern al RM №1051 din 05 august 2002, certificat №19 din 15 august 2002 și două specializări: ”Drept” și ”Contabilitate” au fost acreditate în anul 2006, conform Hotărârii de Guvern al RM № 453 din 23 martie 2006. În anul 2016 a fost evaluată extern specializarea „Drept”, ciclul I, licență conform Hotărârii de Guvern al RM №731 din 19 octombrie și ciclul II, master în baza Hotărârii de Guvern al RM №883 din 25 decembrie 2016. În anul de studiu 2016-2017 au fost evaluate extern de către ANACIP următoarele programe de studiu: 141.02/141.01 Informatica și matematica, 141.08.04/141.09.04 Limba și literatura română și engleză, 141.08.04/141.08.01 Limba și literatura găgăuză și română, 141.09.04/141.09.05 Limba și literatura engleză și germană pe o perioadă de 3 ani, conform deciziei nr. 49-01 din 03 martie 2017; 364.1 Finanțe și bănci, forma de învățământ: cu frecvență și cu frecvență redusă, 361.1 Contabilitate, forma de învățământ: cu frecvență și cu frecvență redusă pe o perioadă de 3 ani, conform deciziei nr. 11 din 29.09.2017.

Universitatea de Stat din Comrat – este o instituție de învățământ superior polivalentă, care se dezvoltă dinamic, de tip clasic, cu un specific regional pronunțat și își desfășoară activitatea în conformitate cu Codul Educației al Republicii Moldova (publicat în Monitorul Oficial a RM, Nr. 319-324), coordonându-și activitatea cu Ministerul Educației al Republicii Moldova. Limba de instruire în instituție este limba rusă. Pregătirea specialiștilor se desfășoară, de asemenea, în limbile română, găgăuză, bulgară, engleză ș.a.

Misiunea

Universitatea de Stat din Comrat este singura instituție publică de învățământ superior pe teritoriul Găgăuziei (Gagauz Yeri) a cărei misiune este de a dezvolta un învățământ modern, conform standardelor la nivelul ciclurilor de licență, masterat, doctorat în scopul realizării unei educații eficiente, unei cercetări științifice și dezvoltării sociale și culturale pentru formarea specialiștilor calificați și competitivi, care pot răspunde cerințelor pieței muncii regionale, naționale și internaționale, oferind un spectru larg de specialități.

Scopul USC este asigurarea funcționării optime a celor trei domenii semnificative de activitate: cercetarea științifică, educație și implicarea instituției în activitățile sociale, economice și culturale la nivel regional, național și internațional.

Obiectivele:

- sporirea eficacității cercetării și inovării răspunzând provocărilor sociale majore, abordare bazată pe provocări, care să reunească resursele și cunoștințele pentru diferite domenii, tehnologii și discipline;
- sporirea potențialului științific al corpului didactico-științific și calității produselor științifice a acestora;
- asigurarea vizibilității și diseminarea rezultatelor activității de cercetare;
- îmbunătățirea conținutului curriculei învățământului universitar bazat pe o tehnologie avansată de învățământ și principiile acordului de la Bologna;

- dezvoltarea sistemului universitar modern al calității educației și îmbunătățirea tehnologiilor de predare inovative, concepute pentru a răspunde nevoilor actuale și viitoare ale pieței forței de muncă;
- extinderea utilizării metodelor moderne ale procesului instructiv-educativ (table interactive, echipamente multimedia, conferințe etc.);
- punerea în aplicare a măsurilor de îmbunătățire a calității procesului educațional prin aducerea de a lucra în stadiile inițiale ale activității, cercetătorilor din industrie și instituții academice, precum și profesioniști cu înaltă calificare la specialitate.

În activitatea științifică Universitatea de Stat din Comrat își propune următoarele scopuri strategice:

- utilizarea la maxim a potențialului de cercetare științifică a universității în asigurarea procesului de învățământ și dezvoltarea activității științifice;
- consolidarea cercetărilor științifice; sporirea nivelului de competitivitate și de necesitate a rezultatelor activității de cercetare științifică din partea cadrelor didactice și colaboratorilor universității din regiune;

Și îndeplinește următoarele sarcini:

- susținerea echipelor și grupurilor științifico-didactice deja existente și formarea altor noi, activitatea cărora este îndreptată spre dezvoltarea cercetărilor științifice fundamentale;
- perfecționarea sistemului de pregătire a personalului științific și științifico-didactic;
- crearea condițiilor pentru întărirea și dezvoltarea cercetărilor științifice fundamentale cu ajutorul tehnologiilor avansate;
- prioritar este ajutorul științelor umanitare din universitate, legate în primul rând de învățarea istoriei, limbii și culturii poporului găgăuz, român;
- mărirea spectrului de proiecte aplicate cu scopul de a dezvolta metode științifice unice;
- integrarea cunoștințelor din universitate în spațiul economic și social a regiunii UTA Găgăuzia;
- dezvoltarea conceptelor și mecanismelor de politică inovațională a universității în domeniul științific de activitate pentru ieșirea completă pe piața de investiții a sectorului economic de producție din regiune;
- menținerea și dezvoltarea formelor de colaborare cu organizațiile și firmele de cercetare științifică cu scopul de a rezolva împreună problemele de origine tehnico-științifică și implementarea proiectelor științifice în producție;
- mărirea colaborării științifice, științifice și de producție și științifico-didactice, cu diferite instituții de cercetare științifică, Academia de Științe a Republicii Moldova;
- crearea condițiilor pentru realizarea potențialului științific a studenților, asigurarea cu condiții pentru pregătirea celor mai talentați studenți pentru activitatea de predare și științifică, crearea unui sistem de remunerare materială și morală a studenților talentați;
- crearea condițiilor pentru asigurarea normativă și protecție juridică a lucrărilor științifice, protecția proprietății intelectuale și a drepturilor de autor, a colaboratorilor.

Activitatea de cercetare științifică se efectuează strict conform legislației în vigoare a Republicii Moldova, Carta USC și programele de învățământ pe specializări.

În activitatea educațională instituția urmărește următoarele obiective strategice:

- consolidarea poziției și sporirea statutului universității în sfera de învățământ la nivel regional și republican;
- dezvoltarea unui sistem flexibil de învățământ, specific societății informaționale, care să ofere acces la educație pentru toate categoriile de cursanți, conform necesităților și aspirațiilor acestora;
- formarea continuă a cadrelor didactice;
- crearea și asigurarea accesului rapid la bazele de date cu conținut educațional;

- sprijinirea facultăților/catedrelor din Universitate în realizarea activităților de marketing educațional, precum și pentru obținerea autorizării/acreditării programelor de studii oferite la formele de învățământ: cu frecvență la zi/cu frecvență redusă;
- prezentarea elocventă și permanent actualizată a informațiilor privitoare la educație pe pagina web kdu.md;

și rezolvă sarcini strategice:

- îndeplinirea prevederilor cuprinse în Planul strategic și în planurile operaționale anuale;
- implementarea abordării sistemice la formarea spectrului programelor de studiu, care să răspundă în cea mai mare măsură cerințelor din regiune;
- participarea universității la programe și proiecte de educație la nivel regional, republican și internațional, dezvoltând un sistem flexibil de învățământ, specific societății informaționale, care să ofere acces la educație pentru toate categoriile de cursanți;
- proiectarea și implementarea de programe de formare și/sau dezvoltare profesională continuă a cadrelor didactice universitare, dezvoltând competențele profesionale în trei mari domenii de interes: asigurarea calității în învățământul superior, învățarea centrată pe student și practica profesională a studenților;
- acordarea de consultanță pentru întocmirea rapoartelor de autoevaluare, în vederea obținerii autorizării/acreditării programelor de studii;
- acces la informații corecte, actualizate referitor la calitate, conform bazelor de date cu conținut educațional și a paginii web.

Munca educativă efectuată cu studenții vizează atingerea *scopurilor strategice:*

- crearea condițiilor pentru descoperirea completă a aspirațiilor spirituale a studenților, a capacităților lor creative, pentru formarea unei conștiințe civile, unor valori importante pentru societate, unor calități profesionale și de cetățean responsabil în luarea deciziilor;
- dezvoltarea de către studenți a unor abilități și roluri sociale noi, dezvoltarea culturii de comportament social din punct de vedere a societății deschise și a dinamicii relațiilor sociale;

și îndeplinirea sarcinilor strategice:

- crearea unui sistem de muncă educativă, care ar asigura participarea studenților și a cadrelor didactice la realizarea sarcinilor strategice;
- crearea condițiilor pentru formarea mediului educativ: utilizarea unor tradiții a universității, mărirea potențialului educativ a orelor de învățământ, profilaxia comportamentului negativ;
- umanizarea relațiilor interpersonale dintre profesori și studenți;
- efectuare unui monitoring sistematic a stării lucrului educativ cu mediul educativ;
- crearea condițiilor pentru auto-exprimare și auto-dezvoltare a studenților în diverse domenii de activitate precum cea politică, spirituală, sportivă;
- ușurarea socializării studenților în domeniul financiar prin formarea responsabilității pentru bunăstarea proprie și a societății, obținerea unor abilități sociale de bază, îndemânări practice în domeniul economiei și a relațiilor sociale.

În activitatea economico-financiară Universitatea de Stat din Comrat urmărește următoarele ***scopuri strategice:***

- asigurarea stabilității financiare a universității;
- perfecționarea mecanismului de stabilire a priorităților în distribuirea și utilizarea mijloacelor financiare;
- îmbunătățirea situației materiale a colaboratorilor și a studenților;

și îndeplinește sarcinile:

- de dezvoltare a mecanismului economico-financiar în subunitățile universității și sporirea responsabilității și independenței lor;
- mărirea și utilizarea efectivă a posibilităților de finanțare bugetară sau nebugetară;

- sporirea numărului de serviciilor de învățământ și a serviciilor de efectuare a lucrărilor cu caracter științific, optimizarea cheltuielilor pentru efectuarea acestora;
- dezvoltarea unui mecanism de diferențiere a asistenței materiale a colaboratorilor și studenților;
- crearea unor proiecte de investiții cu parteneri interni și străini, de dezvoltare a bazei materiale și a sferei sociale;
- formularea și implementarea unei baze normative efective a activității financiare a universității;
- perfecționarea bazei tehnico-materiale a universității cu scopul de a o armoniza cu cerințele procesului de învățământ și a activității de cercetare științifică.

2. Structura instituției de învățământ superior:

Structura USC a rămas în mare măsură la nivelul anului 2018 Organigrama se anexează ([Anexa 1](#))

Tot odată, în conformitate cu prevederile Codului educației, în USC a fost instituit Consiliul pentru Dezvoltare Strategică Instituțională. Componenta Consiliului Strategic de Dezvoltare Instituțională a Universității de Stat din Comrat este aprobat prin ordin al Ministrului educației al Republicii Moldova № 564 din 15.06.2016. Din componența acestui consiliu fac parte: doi membri desemnați de Ministerul Educației **dr. conf. univ., Marina Viorica Universitatea Tehnică din Moldova; avocat, ex-președinte al Curții de Apel Cahul Chebac Dumitru; Ministerul Finanțelor - prim-vicepreședinte al Comitetului Executiv al Găgăuziei, Ceban Vadim**. Alți doi membri au fost aleși din rândul cadrelor didactice titulare, care nu dețin funcții de conducere și nu sunt membri ai senatului USC. Profesorii **Mogîldea Sergiu și Chiseev Dmitri** au fost selectați prin vot secret de adunarea generală a membrilor consiliilor facultăților și a reprezentanților studenți din senat și din consiliile facultăților, încă doi membri delegați din partea Senatului USC - **șef audit intern, Ministerul Educației, Stati Andrei, dr. hab., prof., director, Institutul de Economie, Finanțe și Statistică al Academiei de Științe a Moldovei, Alexandru Stratan; rectorul Aricova Zinovia și economist principal USC Telpis Maria**. Potrivit articolului 104 din Codul Educației, membrii CDSI sunt aleși pentru un mandat de 5 ani, timp în care va avea mai multe competențe și atribuții, printre care: să coordoneze elaborarea Planului de dezvoltare strategică instituțională, care cuprinde viziunea, misiunea, strategia de dezvoltare a instituției de învățământ și acțiunile principale, și îl prezintă Senatului pentru aprobare; monitorizează, evaluează eficiența utilizării resurselor financiare și prezintă Senatului pentru aprobare proiectul bugetului instituției de învățământ; aprobă contractul-tip de studii și cuantumul taxelor de studii; asigură managementul instituțional privind drepturile de proprietate intelectuală și de transfer tehnologic. În cadrul ședinței din 1 iulie 2018, rectorul USC, dr. conf. univ. Aricova Zinovia, a prezentat membrilor Consiliului pentru Dezvoltare Strategică Instituțională al USC situația instituției la moment, inclusiv cea economică și financiară, iar ulterior, prin vot unanim, al celor 9 membri prezenți la prima ședință, **șef audit intern, Ministerul Educației, Stati Andrei** a fost ales Președinte al Consiliului.

3. Programele realizate (cantitatea și calitatea):

3.1. Învățământ superior licențiat (lista în conformitate cu nomenclatura direcțiilor formării profesionale și a specializărilor).

USC pregătește specialiști în 8 domenii generale de studii: 14. Științe ale Educației, 31. Științe Politice, 33. Protecția socială, 36. Științe economice, 38. Drept, 51. Inginerie și activitate inginerescă, 54. Tehnologii de producție și prelucrare, 61. Științele agriculturii la 8 domenii de formare profesională pentru 21 specialități.

**Nomenclatorul Specialităților/ domeniilor de formare profesională
în cadrul USC. Ciclul I , licență**

Specializarea CICLUL I – LICENȚA	
14. Științe ale Educației	
1	0114.1/0114.2 Matematica și informatica. 240 credite – 4 ani
2	0114.2 Informatica. 180 credite – 3 ani
3	0114.8/0114.10 Limba și literatura Română și Engleză 240 credite – 4 ani
4	0114.9/0114.10 Limba și literatura Bulgară și Engleză 240 credite – 4 ani
5	0114.10 Limba și literatura Engleză și Germană 240 credite – 4 ani
6	0114.12 Muzica 180 credite – 3 ani
8	0112.1 Pedagogia Preșcolară 180 credite – 3 ani
9	0113.1 Pedagogia învățământului primar 180 credite – 3 ani
10.	0113.1 /0114.9 Pedagogia învățământului primar și limba găgăuză 240 credite – 4 ani
11.	0113.1/0112.1 Pedagogia învățământului primar. Pedagogia preșcolară 240 credite – 4 ani
0400. Științe administrative	
12.	0400.1 Administrație Publică 180 credite – 3 ani
0319. Asistența socială	
13.	0319.1 Asistența socială 180 credite – 3 ani
041. Științe economice	
14.	0411.1 Contabilitate 180 credite – 3 ani
15.	0413.1 Business și administrare 180 credite – 3 ani
16.	0412.1 Finanțe și bănci. 180 credite – 3 ani
0421 Drept	
17.	0421.1 Drept 240 credite – 4 ani
071. Inginerie și activitate inginerească	
18.	0710.1 Ingineria și managementul industriei alimentare 240 credite – 4 ani
19.	0710.1 Ingineria și managementul în agricultură 240 credite – 4 ani
0721 Tehnologii de producție și prelucrare	
20.	0721.2 Tehnologia produselor alimentare. 240 credite – 4 ani
81. Științele agricole	
21	0811.1 Agronomie 240 credite – 4 ani

3.2. Ciclul II de învățământ superior, obținerea diplomei de Masterat

(desemnarea tipului programelor de studii, numărul de credite și direcția generală de studii la care au fost admiși studenții).

Cadrul normativ de organizare a învățământului superior pentru obținerea diplomei de masterat în domeniul științelor, organizarea procesului de studii și aprobarea programelor de studii de masterat are loc în conformitate cu Regulamentul cu privire la organizarea învățământului superior pentru obținerea diplomei de masterat, ciclul II, aprobat de Hotărârea de Guvern a RM Nr. 1455 din 24.12.2007.

În Universitatea de Stat din Comrat admiterea la ciclul al II-lea de învățământ superior și organizarea procesului de studii se efectuează de la 01.09.2008. În prezent instituția pregătește studenți la Masterat la șase specializări, în baza programelor profesionale și de cercetare aprobate. Nomenclatura programelor de studii ciclul II, implementate în USC, este prezentat în tabelul de mai jos:

№ or.	Codul specializării	Denumirea programului de studii	Tipul programului	Numărul de credite/ perioada de studii
1	011. Științe ale Educației	Predarea Limbii și Literaturii Găgăuze în instituțiile preuniversitare	Program profesional	90 credite/ 1,5 ani
2		Predarea istoriei în instituțiile preuniversitare	Program profesional	90 credite / 1,5 ani
3		Informatica aplicată în învățământ	Program profesional	120 credite /2 ani
4		Mangementul în învățământul preuniversitar, instituțiile preuniversitare	Program profesional	120 credite /2 ani
5		Teoria și metodologia învățământului primar în instituțiile preuniversitare	Program profesional	120 credite /2 ani
6		Tendințe actuale în lingvistica și în literatura română	Program profesional	120 credite /2 ani
7	022. Științe umanistice	Limba și literatura Găgăuză	Program de cercetare	90 credite / 1,5ani
8		Istoria poporului găgăuz	Program de cercetare	90 credite / 1,5ani
9		Istoria popoarelor Europei de Sud-Est	Program de cercetare	90 credite / 1,5ani
10	31. Științe Politice	Administrație publică locală	Program profesional	120 credite/ 2 ani

11	041. Științe economice	Administrarea Afacerilor	Program profesional	120credite/ 2 ani
12		Contabilitate și audit în ramurile economiei	Program profesional	120 credite/ 2 ani
13		Managementul activității de marketing	Program profesional	120 credite/ 2 ani
14		Finanțe corporative	Program profesional	120 credite/ 2 ani
15	042. Drept	Drept Penal	Program profesional	90 credite/ 1,5 ani
16		Drept civil	Program profesional	90 puncte de credit/ 1,5 ani
18		Drept corporativ	Program profesional	120 credite/ 2 ani
18	081. Științe ale agriculturii	Agroecologie	Program profesional	120 credite/ 2 ani
19		Producerea produselor de viticultură și vinificație în condițiile regiunii de Sud a RM	Program de cercetare	90 credite/ 1,5 ani

3.3 Studiile de doctorat/postdoctorat

(Lista conform Nomenclaturii specializărilor de cercetare).

Necesitatea alinierii sistemului existent de pregătire a cadrelor științifice prin doctorat și postdoctorat la exigențele Spațiului European al Învățământului Superior și ale Spațiului European de Cercetare, precum și la potențialul intern de care dispune USC au determinat să funcționeze doctoratul la două specializări: 08.00.05 *Economie și management (în domenii)* și 10.02.06 *Limbi turcice (limba găgăuză)*.

Informație despre coordonatorii de doctorat

Nr.	Codul specializării	Numele, Prenumele îndrumătorului	Titlul științific	Catedra	Numărul personal de rezolvare a CNAA și data depunerii
1	08.00.05	Cara Maria	Doctor în științe economice, conf. univ.	Catedra de Economie, USC	559 24.03.2006

2	08.00.05	Parmacli Dmitrii	Doctor habilitat în științe economice, profesor	Catedra de Economie, USC	843 20.12.2007
3	08.00.05	Levițaia Alla	Doctor habilitat în științe economice, conf. univ.	Catedra de economie, USC	844 20.12.2007
4	10.02.06	Bancova Ivana	Doctor în filologie, conf. univ.	Catedra de Filologie găgăuză, USC	560 24.03.2006
5	08.00.05	Aricova Zinaida	Doctor în științe economice, conf. Univ.	Catedra de Economie, USC	1947 13.02.2014
6	08.00.05	Ghenova Svetlana	Doctor în științe economice, conf. Univ.	Catedra de economie, USC	2007 27.10.2014
7.	553.01	Ignatev Vasilie	Doctor în drept civil, conf. Univ.	Catedra de Drept Privat, USC	2476 06.10.2016

Din șase coordonatori științifici de doctorat: doi au titlul de doctor habilitat, iar unul din ei este profesor în economie, trei sunt doctori în științe economice, conferențieri universitari; unul este doctor în științe filologice conferențiar universitar, iar altul este doctor în drept civil, conferențiar universitar. Rezoluția de a coordona doctoranzii a fost aprobată și prelungită pe încă 6 ani pentru toți coordonatorii.

Informație despre doctoranzi/postdoctoranzi

Numărul de doctoranzi la specializarea 08.00.05 Economie și management (pe domenii) – trei persoane și un aspirant; la specialitatea 10.02.06 Limbi turcice studiază o persoană. În total, la doctorat în universitate studiază patru doctoranzi, un postdoctorand la specializarea 08.00.05 Economie și management (pe domenii) și un aspirant.

Numele, Prenumele	Anul nașterii	Specializarea	Tema tezei de Doctorat	Coordonator	Data admiterii	Data aprobării temei și a coordonatorului	Forma de învățământ
Ghenova Svetlana, doctor, conf. Univ.	47	521.03	Bazele marketingului în ceea ce privește	Doctor Habilitat, Prof. Univ. Belostecnic	01.11.2013 Ordin № 231 A/a	Ordin № 01 din 27.10.20	f.r.

			eficacitatea politica mărfii la întreprindere în condițiile economiei orientate spre export	Gh.		14	
Vitalii Chiureciu Aspirant	15.06.1 973	08.00.05	Perfecționarea managementul ui investițional regional în Republica Moldova (ca exemplu UTA Găgăuz - Yeri)	Alexandr Stratan	-	19.04. 2013	f.r.
Elena Babenco	23.02.1 982	08.00.05	Folosirea rațională a potențialului uman în contextul sporirii competitivității organizației	Ala Levitskaea dr.kon.univ.	01.11. 2011	02.02. 2012	f.r.
Mogâldea Serghei	35	08.00.05	Perfecționarea metodelor de organizare a conducerii în marketing ca o condiție a concurenței întreprinderilor din domeniul venicol	Doctor Habilitat, Prof. Univ. Gribincea alexandru	31.10.20 13	Ordin nr.4 23.01.20 14	f.r.
Sviridenco Lidia	35	08.00.05	Managementul efectiv al veniturile din bugetul de stat în economia de piață	Cara Maria, conf. univ., dr.	01.11.05	01.10.20 06	f.r.
Nacioglo Natalia	40	10.02.06	Imaginea limbii găgăuze în lume	Soroceanu E., dr. conf. univ.	31.10.20 13	Ordin nr.4 23.01.20 14	f.r.

Doctoratul, fiind al treilea nivel în învățământului superior, forma de studii postuniversitare, scopul final al căruia este mărirea volumului de cunoștințe prin cercetare științifică, se organizează cu scopul de a pregăti specialiștii pentru a asigura progresul științifico-tehnic și dezvoltarea social-economică a universității și regiunii. Pentru pregătirea specialiștilor cu titluri științifice, anual, administrația universității își direcționează cadrele didactice la doctorat în alte instituții, unde fac cercetări și cu succes susțin teze de doctor/habilitat. Doctoranzii, care studiază la doctorat la forma de studii fără frecvență, au dreptul la o zi metodică în săptămână, de asemenea, doctoranzilor li se achită biletul tur-retur la locul de studii.

3.4. Formare profesională continuă (denumirea programelor, numărul de ore, metoda de control, forma de aprobare, numărul de persoane instruite)

Universitatea de Stat din comrat oferă, *conform Regulamentului de organizare a învățământului profesional continuu* programe de studiu de formare și dezvoltare profesională continuă în strânsă legătură cu dinamica pieței de muncă, pentru acumularea competențelor și abilităților cu care universitatea contemporană este chemată să-i înzestreze pe indivizi. Drept scopuri principale a învățământului continuu a cadrelor didactice servesc următoarele:

- asistența în integrarea socială a persoanelor în conformitate cu aspirațiile lor profesionale și necesitățile pieții muncii;
- pregătirea resurselor umane, capabile să influențeze creșterii competitivității forței de muncă;
- crearea premiselor pentru dezvoltarea și realizarea maximă a potențialului intelectual și artistic al personalității;
- actualizarea cunoștințelor și perfecționarea pregătirii profesionale;
- acumularea cunoștințelor avansate, a metodelor și tehnicilor moderne necesare pentru atingerea scopurilor profesionale.

Universitatea de Stat din Comrat, organizând învățământul continuu a cadrelor didactice în învățământul preuniversitar, dispune de o bază normativă, tehnico-materială, metodico-didactică, care corespunde scopurilor cursurilor. Forma de bază a învățământului continuu a cadrelor didactice sunt cursurile de învățământ continuu.

În universitatea de Stat din Comrat cursurile de învățământ continuu pentru cadrele didactice se efectuează din anul 2006, în baza Ordinului Ministerului Educației al RM № 624 din 21 decembrie 2005. ” Despre *Centrul de învățământ continuu a cadrelor didactice* în Universitatea de Stat din Comrat” cu finanțare din buget (până în anul 2011). Din start instituția avea dreptul să organizeze cursuri doar pentru profesorii de limba și literatura găgăuză.

În cadrul proiectului tempus, în anul 2010 a fost elaborat și aprobat documentul de bază, care reglementa activitatea instituției de organizare a învățământului continuu – *Regulamentul despre Centrul de învățământ continuu în Universitatea de Stat din Comrat* (Proces Verbal Nr. Ședința Senatului instituției din 30 septembrie 2010). Deschiderea oficială a Centrului de învățământ continuu în instituție, în cadrul proiectului Tempus a avut loc pe 07.10.2010.

Centrul elaborează evenimente organizaționale în contextul sistemului național general de educație în scopurile procesului de formare a cadrelor didactice, capabile să se adapteze la dinamica schimbărilor în lumea modernă a învățământului.

Pentru organizarea cursurilor de învățământ continuu de către universitate a fost elaborat și aprobat de către Ministerul Educației RM următoarele Curriculum-uri a programelor de învățământ continuu pentru 150/175 ore:

№	Specializarea	Numărul de ore	Limba de studii
1.	Pedagogie preșcolară	150	Rusă
2.	Pedagogia învățământului primar	150	Rusă
3.	Istoria	150	Rusă
4.	Educație civică	150	Rusă
5.	Matematica	150	Rusă
6.	Informatica	150	Rusă
7.	Limba și Literatura Găgăuză	150	Găgăuză
8.	Limba și literatura română	150	Română
9.	Limba și literatura Bulgară	150	Bulgară
10.	Limba și literatura engleză	150	Rusă
11.	Limba și literatura germană	150	Rusă
12.	Limba și literatura rusă	150	Rusă
13.	Probleme actuale în pedagogia și psihologia învățământului general.	75	Rusă
14.	Probleme actuale în pedagogia și psihologia învățământului primar.	75	Rusă
15.	Umanizarea învățământului preșcolar modern.	75	Rusă
16.	Formarea la copii a capacităților de învățare a culturii artei plastice	75	Rusă
17.	Limba găgăuză în instituțiile preșcolare	75	Găgăuză
18.	Drepturile omului	40	Rusă
19.	Conducerea unui mod sănătos de viață	40	Rusă
20.	Probleme demografice	40	Rusă
21.	Oratoria	40	Rusă
22.	Curs de învățare a limbii române în 2 nivele	72	Română
23.	Curs de învățare a limbii engleze în 2 nivele	72	Engleză
24.	Modul psihopedagogic	900	Rusă

În anul de studii 2017-2018 a fost aprobat Curriculum-ul cursului integrat "Modulul Psihopedagogic" pentru cadrele didactice a educației profesionale în volum de 900 de ore (autori – elaboratori: L. Cheor, O. Kurteva, M. Ianioglo). Scopul principal al modulului psihopedagogic pentru cadrele didactice constă în asistență la formarea psihologico-pedagogică a studenților și îndrumarea spre căutarea continuă a cunoștințelor filozofice, social-economice și psihologice pentru rezolvarea problemelor de învățământ și educație în învățământul superior.

Pentru instruirea cadrelor didactice se utilizează, în mod special, două tiuri de cursuri: de termen scurt și mediu (75 și 150 de ore academice corespunzător). Criteriul după care se selectează programul, este conținutul acestuia și scopurile care și le pun cursanții și persoanele instruite.

Cursurile pe termen scurt (75 ore) de instruire conțin un singur modul (psihopedagogic sau modulul de specialitate). Se recomandă să se organizeze și să se petreacă în cazul în care, cadrele didactice au drept scop perfecționarea cunoștințelor, abilităților, îndemănrilor într-un domeniu aplicat restrâns – psihologie și pedagogie (în învățământul preșcolar, primar, gimnazial și licean). Anume în cadrul cursurilor pe termen scurt, în primul rând, se efectuează completarea și actualizarea competențelor cadrelor didactice, deoarece studenții sunt prezenți la cursuri, ceea ce ajută la îndeplinirea sarcinilor importante în activitatea lor didactică, în perioade scurte. Astfel de cursuri se petrec, în mod normal; a) prin implementarea noilor tehnologii – de educație, evaluare; b) prin modificările actelor normative și a documentelor reglementative (planul de învățământ, programul, Curriculum, ghid ș.a.); c) la trecerea la învățământul după manualele noi, ș.a. Acest tip de cursuri pot avea loc atât sub forma cursurilor continue de două săptămâni, cât și împărțirea acestora în două părți, pentru organizarea separată a cursurilor problematice și de introducere.

Cursurile pe termen mediu (150 de ore) sunt destinate realizării programelor de studii mai complexe, care presupun transferul cunoștințelor, îndemănrilor, abilităților, relativ eterogene, sau studierea detaliată unui subiect concret, specializat. Programele de studii conțin 4 module: Modulul A – Problemele actuale în pedagogie și psihologie; Modulul B – Tehnologiile informaționale în educație; Modulul C – Actualizarea problemelor teoretice și practice de specialitate; Modulul D – Didactica disciplinei.

Cea mai de perspectivă tehnologie de organizare a lucrului educațional la cursurile de învățământ continuu, fără a se lua în considerare activitatea, este combinarea cursurilor teoretice cu prezența la cursurile practice la locul de muncă (instituția de învățământ, instituția preșcolară), sub controlul profesorilor catedrei la care urmează să vină studenții, în baza instituției de învățământ. În perioada cursurilor de vizită, studenții cursurilor de învățământ continuu au posibilitatea de a urmări realizarea cunoștințelor teoretice în practică, să studieze o experiență pedagogică avansată. Mai mult de atât, la sosirea în instituția de învățământ, grupelor de studenți li se predă module educative speciale, în concordanță cu profilul și activitatea lor, și paralel se efectuează o analiză/selecție diferitor situații metodologice și pedagogice.

Cerința principală la elaborarea Curriculum-ului cursurilor de învățământ continuu este conformitatea acestora cu descoperirile din știință și practică, ce permite formarea eficientă a competențelor speciale la cadrele didactice, să completeze cerințele pentru noi informații și abilități pentru o îndeplinire mai eficientă a obligațiilor pedagogice. Se presupune că fiecare student trebuie să vadă clar necesitatea participării sale active la cursuri, să înțeleagă legătura lor cu activitatea lor profesională.

Studierea cerințelor educative a cadrelor didactice este crucială pentru formarea grupelor de studii și elaborarea programului de studii. Studierea necesităților reprezintă un sondaj fără frecvență și se efectuează în două etape.

În prima etapă se efectuează chestionarea centralizată a conducătorilor diferitor nivele cu scopul de a descoperi defectele în competențele subalternilor lor. Rezultatele acestei etape stau la baza elaborării noilor programe de studii. Cerință obligatorie la organizarea sondajului este cât de interesați sunt persoanele chestionate în rezultatele evenimentului, ei trebuie să se înțeleagă că sunt participanți la elaborarea programelor de studii, responsabili pentru calitatea lor. Acest lucru ar trebui să se reflecte în atractivitatea cursurilor, să motiveze pedagogii să le treacă, să le arate că, întradevăr cursurile fac posibilă instruirea lor și ușurarea lucrului, și, de asemenea, creșterea pe scara profesională. Sondajul este un proces comun pentru instituția de învățământ și a ministerului educației ca client a cursurilor de învățământ continuu.

În baza prelucrării datelor, acumulate în prima etapă, se formează grupe de pedagogi cu nevoi asemănătoare, și după acest criteriu se determină care cursuri de învățământ continuu sunt necesare în prezent, lucru care, la rândul său, devine punctul de start pentru elaborarea programelor de studii de concurență (stabilirea scopurilor și sarcinilor).

În a doua etapă, studiarea necesităților educative se efectuează chestionarea personală a potențialilor ascultători, care se petrece reieșind din datele obținute inițial. Scopul acestei etape este determinarea cercului de persoane, care sunt mai mult interesate în instruire, și anume, care au o mai mare motivație pentru a învăța. Consecința acestei etape devine formarea grupelor profesionale cu o direcție, cu persoane care au o mai mare nevoie de cursurile de învățământ continuu. La diferite specializări numărul grupelor de studii este de 20-25-30 de persoane.

Pentru cadrele didactice în învățământul superior, care nu au o pregătire psihopedagogică specială în domeniul educației profesionale, a fost aprobat și se implementează în sistemul de învățământ continuu Modulul Psihopedagogic, care este un curs de integrare și conține patru componente: pedagogia, psihologia, didactica disciplinei și practica pedagogică. Programul modulului presupune o abordare practic-orientativă în instruirea cadrelor didactice în universitate. Conținutul programului are ca scop: formarea înțelegerii moderne a tendințelor principale de dezvoltare a învățământului modern; implementarea tehnologiilor psihopedagogice în sistemul pedagogic de educație; de asemenea, sporirea nivelului de competențe profesionale a cadrelor didactice. Conținutul și metodele de trecere a cursurilor largesc posibilitățile de autorealizare a pedagogilor atât ca personalitate, cât și pe plan profesional, orientează spre o muncă mai aprofundată de cercetare și formare a experienței în activitatea artistică, pedagogică.

Lucrul efectuat pentru înțelegerea conținutului modulului, presupune realizarea următoarelor forme de organizare a procesului de învățământ: cursuri, seminare, cursuri practice, cursuri sub formă de dialog, lucrul individual.

Principalele metode și tehnologii de învățare, care îndeplinesc în mod normal scopurile și sarcinile studierii modulului psihopedagogic, sunt metodele de studiere problematică (prezentarea problematică, metoda de căutare parțială și de cercetare), tehnologiile orientate spre personalitate care se bazează pe metodele și formele de învățare (activitate reflexivă), precum ("brainstorming", jocul afacerilor, discuție, conferința de presă, dezbateri, masă rotundă, tehnologia *case*, proiecte, ș.a.)

Una din sarcinile de studiere a modulului este crearea condițiilor pentru lucru individual și de cercetare a ascultătorilor, care include:

- studierea individuală a temelor (capitolelor) disciplinelor, asigurate cu literatură;
- aprofundarea studiilor a diferitor teme a disciplinei prin utilizarea literaturii suplimentare și a surselor din Internet;
- posibilitatea de efectuare a cercetărilor empirice a studenților;
- efectuarea lucrului individual prin utilizarea metodelor de autocontrol.

Cele mai eficiente metode și forme de organizare a lucrului individual a ascultătorilor sunt: îndeplinirea sarcinilor pedagogice prin prezentarea rezultatelor; apărarea propriilor proiectelor (individuale sau colective), a sarcinilor artistice îndeplinite; pregătirea și participarea activă la activitățile educative de cercetare; studierea articolelor științifico-pedagogice despre problemele în învățământul superior și scriere recenzii pentru acestea, elaborarea Curriculumului disciplinei, proiectelor didactice a diferitor cursuri. Sarcinile pentru lucru individual conțin: abstractizarea și rezumarea literaturii științifice; îndeplinirea sarcinilor psihopedagogice; modelarea fragmentelor de comportament a pedagogului și a studentului cu scopul de a le explica din punct de vedere psihopedagogic; analiza psihopedagogică de realizare a unor forme și metode de învățământ; rapoarte de auto-observație; elaborarea unui dicționar de definiții psihopedagogice; o analiză comparativă a fenomenelor psihopedagogice; monitorizarea diferitor aspecte din activitatea pedagogilor în universitate și a studenților.

Cursurile de învățământ continuu au fost organizate în USC, în baza planului grafic aprobat, a cursurilor de învățământ continuu pentru cadrele didactice pe anul 2016 de către Ministerul Educației Republicii Moldova (Ordin Nr. – 1167 din 14 decembrie 2013) « despre aprobarea planurilor învățământului profesional continuu a cadrelor didactice și a conducătorilor pentru anul 2016».

Planul grafic
de efectuare a cursurilor de învățământ continuu
pentru cadrele didactice din UTA Găgăuzia
(anul 2017)

№ n/ n	Specializarea	Num- -ărul de ore		Lima de studii	Perioada de instruire	Numă rul de ascu- tători
Cursurile multidisciplinare						
1	Pedagogia învățământului primar	150	Modul A: Probleme actuale în pedagogie și psihologie. Modul B: Tehnologiile informaționale în învățământ. Modul C: Disciplina specială	Rusă	09.12.-25.12.	25
2	Pedagogia preșcolară	150		Rusă	18.11.-25.11.	25
3	Informatica	150		Rusă	15.01.-15.02.	20
4	Matematica	150		Rusă	15.02.- 15.02.	20
5	Lima și literatura engleză	150		Engl./rusă	12.04.- 28.04.	20

6	Limba și literatura germană	150		Germană/rusă	07.10.-27.10.	20	
7	Istoria	150		Rusă	17.06.-07.07.	15	
8	Limba și literatura găgăuză	150		гагаузский	04.11.-24.04.	20	
9	Limba și literatura română	150		Română	04.11.-24.04.	15	
10	Limba și literatura bulgară	150		Bulgară	12.04.-28.04.	14	
11	Limba și literatura rusă	150		Rusă	06.05.-26.05	15	
12	Limba și literatura găgăuză în instituțiile preșcolare	75		Modul 1: Psiopedagogic Modul 2: Tematic	găgăuză	28.10.-17.11.	25
13	Problemele actuale în pedagogie și psihologie în învățământul primar	75			Rusă	07.10.-27.10.	20
14	Problemele actuale în pedagogie și psihologie în învățământul general	75			Rusă	07.10.-27.10.	20
15	Umanizarea învățământului modern preșcolar	75			Rusă	10.09.-22.09.	20
16	Formarea la copii a abilităților de asimilare a artelor plastice	75			Rusă	21.10.-10.10.	15
17	Cariera mea profesională	75	Modul Tematic	Rusă	04.02.-24.02.	20	
18	Abordare modernă la elaborarea unui plan de afaceri	75		Rusă	04.02.-24.02.	20	
19	Bazele vânzărilor eficiente	75		Rusă	04.02.-24.02.	20	

20	Drepturile omului	40		Rusă	10.11.-28.11.	15
21	Educarea unui mod sănătos de viață	40		Rusă	06.05.-26.05.	15
22	Probleme demografice	40		Rusă	06.05.-26.05.	15
23	Arta oratorică	40		Rusă	04.11.-24.11.	15
24	Modulul psihopedagogic pentru profesorii din universitate	900	1.Pedagogia 2. psihologia 3. Didactica disciplinei 4.practica pedagogică	Rusă	10.11. – 30.06.	25

În Universitate de Stat din Comrat, în anul de studii 2017-2018 au fost organizate cursuri de formare continuă la următoarele programe de studiu:

№ п/п	Denumirea programului	Numărul de ore	Numărul de ascultători	Termenii de predare
1.	Matematica	150	23	25.03.17-10.04.17
2.	Limba și literatura găgăuză	150	27	01.04.17-17.04.17
3.	Pedagogie preșcolară	150	39	08.04.17- 24.04.17
4.	Pedagogie preșcolară	150	55	03.06.17-19.06.17
5.	Pedagogie preșcolară	150	41	18.11.17- 04.12.17
6.	Pedagogia învățământului primar	150	28	09.12.17- 25.12.17
7.	Modul psihopedagogic	900	31	07.11.17- 26.06.18
8.	Pedagogia învățământului primar	150	37	17.02.18-05.03.18
9.	Informatică	150	15	28.04.17-14.05.17
10.	Limba și literatura găgăuză	150	23	12.05.18-28.05.18
11.	Pedagogie preșcolară	150	39	25.05.18- 11.06.18
	Total:		358	

În Universitatea de Stat din Comrat în anul de învățământ 2017-2018, au absolvit cursurile de învățământ continuu 358 de studenți, cu eliberarea documentului respectiv, care confirmă instruirea.

Formele de lucru și contingentul profesorilor formatori

Problema alegerii formei programului de studii se supune în întregime scopurilor cursului. Cu toate acestea, formele principale de lucru rămân cursurile și seminarele. Recent, pe lângă formele clasice, tot mai des sunt cerute de către studenți noi tehnologii de învățare, orientate spre metodele practice a programului de studii: jocuri, mese rotunde, proiectare, training-uri. O condiție obligatorie a eficienței procesului de studii este însoțirea acestuia cu detalii metodice. Toți formatorii se străduie să asigure disciplinele cu materiale, la care studentul ar putea să apeleze și după cursuri.

Selectarea contingentului de profesori, de asemenea, depinde de scopurile și sarcinile cursului. Pe lângă pedagogi profesioniști, capabili să organizeze procesul de învățământ și să completeze cu conținut teoretic, la petrecerea cursului sunt atrase persoane care, nu au un titlu științific, dar sunt învățători profesioniști sau educatori-metodiști și cu multă experiență în pedagogie. Predarea unor discipline mai apropiate de activitatea practică se construiesc pe interacțiunea celor două tipuri de profesori – ”profesioniști” și ”practicieni”.

- Pentru a ține cursurile de instruire în Universitatea de Stat din Comrat au fost mobilizați 38 de profesori. Dintre aceștia:
- Angajați – 31 de persoane, ce reprezintă 82% din numărul total de cadre didactice, dintre care 13 cadre didactice cu titluri științifice – 34 %, 25 de persoane fără titlu științific (lector) – 66%;
- invitați – 7 persoane, ce reprezintă 18% din totalul de cadre didactice, 7 persoane fără titlu științific (educatori, metodiști, manageri, muncitori în educație cu e experiență practică de angajare) – 100%.

Formele evaluării finale și urmărirea rezultatelor

Pentru ascultătorii cursurilor de învățământ continuu, în calitate de evaluare finală se utilizează forma de evaluare, apărarea lucrării artistice. Lucrarea artistică finală este etapa de încheiere a procesului de învățământ, a ascultătorului în perioada cursurilor și poate purta un caracter de cercetare, rezumare. În procesul de creare a acestei lucrări, ascultătorul trebuie să dea dovadă de cunoștințe teoretice și practice în problematica cursurilor, să arate abilități de asimilare a lucrărilor teoretice, să sistematizeze și structureze materialul acumulat, să generalizeze și să concluzioneze.

Tema lucrării poate fi aleasă de student, individual, de comun acord cu profesorul cursurilor. În care trebuie să analizeze problemele actuale și tendințele de dezvoltare regională a copiilor în învățământul preșcolar/primar/general. Structura lucrării depinde de tema acesteia, problema studiată, și individualitatea autorului.

Lucrarea artistică finală – este o cercetare mai aprofundată și mai voluminoasă a problemei alese la una din temele cursurilor de instruire de bază sau generalizare a experienței pedagogice, aceasta este prima treaptă în asimilarea metodologiei în activitatea de cercetare. Scopul principal de scriere a lucrării finale este sporirea nivelului de autoînvățare, autoorganizare, activității artistice a pedagogilor în activitatea profesională, de asemenea, descoperirea competenței lor profesionale și efectuarea controlului cunoștințelor.

Anume efectuarea unor astfel de lucrări ajută la lărgirea, generalizarea și sistematizarea cunoștințelor în problemele psihopedagogice și metodologice, asimilarea metodelor moderne de căutare, prelucrare și utilizare a informației, acumularea câtorva metode de cercetare, determinarea poziției pedagogice proprii, protejarea și apărarea acesteia.

4. Sistemul de management intern de asigurare a calității:

4.1. Structuri responsabile

Principalele structuri ale sistemului de asigurare a calității în Universitatea de Stat din Comrat sunt:

- **Senatul**

Senatul USC funcționează pe baza principiilor autonomiei universitare, libertății academice și transparenței. El garantează libertatea academică și exercită autonomia universitară . Aprobă planul strategic și planul operațional al DMC, codul de etică și deontologie profesională, metodologiile și regulamentele de funcționare a universității.

- **Comisia de Evaluare și Asigurare a Calității**

Comisiei de Evaluare și Asigurare a Calității coordonează activitatea de asigurare a calității programelor de studiu oferite de USC, monitorizează funcționarea sistemului de management al calității adoptat de Senat. În acest scop, Comisia: a) promovează și consolidează în USC o cultură a calității; b) asigură aplicarea Declarației Rectorului și Hotărârii Senatului privind asigurarea calității în USC ; c) evaluează capacitatea Universității de a satisface așteptările beneficiarilor și standardele de calitate; c) propune Senatului strategii de ameliorare a sistemului de management al calității în Universitate.

- **Consiliul de administrație**

Consiliul de administrație realizează managementul operativ al Universității, precum și demersuri de consorții cu alte universități și institute de cercetare, dezvoltare și îmbunătățire a Sistemului de Management al Calității.

- **Departamentul de Management al calității**

Departamentul de management al calității (în continuare - DMC) implementează Sistemului de Management al Calității, bazat pe o politică, o structură organizatorică și pe proceduri care să permită ținerea sub control, evaluarea / auditarea și îmbunătățirea continuă a calității întregii activități universitare, aliniat la standardele și practicile academice naționale și a țărilor din Uniunea Europeană, cu aportul întregii comunități academice, inclusiv al studenților. În acest scop, Departamentul urmărește: a) conceperea și implementarea unui sistem de Management al Calității care să conducă la îmbunătățirea continuă a procesului didactic din universitate; b) planificarea și coordonarea activităților de evaluare periodică din universitate prin audituri interne; c) evaluarea nivelului de satisfacție a studenților și angajaților; d) elaborarea de proceduri de evaluare a cadrelor didactice; e) acordarea consultanței de specialitate; f) dezvoltarea și actualizarea ulterioară a documentației DMC.

- **Comisia de Evaluare și Asigurare a calității la facultate**

În fiecare facultate este constituită Comisia de Evaluare și Asigurare a Calității, condusă de decan. Comisia este compusă din cadre didactice performante și studenți cu rezultate deosebite. Realizează următoarele activități principale de asigurare a calității: elaborarea și aplicarea planurilor de asigurare a calității aprobate de Consiliul Facultății; dezvoltarea culturii calității la facultate prin implicarea a tuturor membrilor comunității academice din facultate.

- **Responsabil cu asigurarea calității pe catedră**

În fiecare catedră este desemnată o persoană responsabilă de aplicarea și monitorizarea proceselor de asigurare a calității.

4.2. PROCEDURI/MECANISME NOI IMPLEMENTATE/TESTATE LA NIVEL INSTITUȚIONAL

În USC au fost implementate proceduri/mecanisme de asigurare a calității care au drept finalitate creșterea eficienței procesului educațional cu scopul formării unei personalități integre și competente profesional, pentru a face față cerințelor actuale și de perspectivă a pieței forței de muncă locale și internaționale.

Codul universitar al drepturilor și obligațiilor studentului USC – aprobat de Senat la 17.10.2016;

Regulamentul privind organizarea procesului de studiu la USC– aprobat de Senat la 17.10.2016;

Regulamentul privind organizarea procesului de studiu, ciclul II, masterat la USC – aprobat de Senat la 17.10.2016

Regulamentul anti-plagiat la USC – aprobat de Senat la 17.10.2016;

Regulamentul privind organizarea și desfășurarea orelor publice de către cadrele didactice la USC – aprobat de Senat la 17.10.2016;

Regulamentul privind reînmatricularea studenților din concediul academic la USC – aprobat de Senat la 17.10.2016

Politica de securitate a datelor cu caracter personal la prelucrarea în cadrul sistemelor informaționale gestionate de USC – aprobată de Senat la 24.12.2016;

Regulamentul privind transferul studenților de la USC la alte instituții superioare din RM și viceversa – aprobat de Senat la 24.10.2016;

Regulamentul privind alegerea disciplinele la USC - aprobat de Senat la 25.02.2017;

Regulamentul de autoguvernanță studențească – aprobat de Senat la 25.02.2017;

Politica în domeniul calității la USC - aprobat de Senat la 12.03.2017;

Regulamentul cu privire la funcționarea căminului studențesc - aprobat de Senat la 12.03.2017;

Strategia privind implimentarea și dezvoltarea unui sistem de management la USC - aprobat de Senat la 12.03.2017;

Recomandări privind proiectarea, implimentarea și dezvoltarea sistemului de management al calității la USC - aprobat de Senat la 26.04.2017;

Regulament cu privire la formarea profesională continuă a cadrelor didactice - aprobat de Senat la 26.04.2017;

Regulamentul privind monitorizarea calității procesului de studiu la USC - aprobat de Senat la 26.04.2017;

Regulamentul privind organizarea și desfășurarea Comisiei de Evaluare și Asigurare a calității la facultate - aprobat de Senat la 06.05.2017;

Regulamentul cu privire la anchetarea cadrelor didactico-științifice la USC - aprobat de Senat la 06.05.2017;

Planul strategic pentru anii 2017-2022 privind dezvoltarea USC - aprobat de Senat la 20.06.2017;

Regulamentul privind utilizarea platformei MOODLE la USC - aprobat de Senat la 20.06.2017.

4.3. Exemple/date statistice/indicatori de creștere a calității

Calitatea educației în instituția de învățământ superior (USC) este impusă de cerințe interne legate de management, de responsabilizarea personalului universității, de orientarea spre performanță a activității universitare și de dezvoltarea unei culturi a calității atât în rândurile personalului, cât și ale studenților. De aceea, în anul de studiu 2016-2017 la USC, DMC în conformitate cu planul de lucru au fost organizate audituri interne ale universității. DMC a efectuat auditul în conformitate cu programul anual de audit intern, în timpul căreia au fost testate subdiviziuni universitare - decani, catedre. Obiective, criteriile și metode de audit sunt determinate diferențiat pentru fiecare tip de audit.

Programul auditelor interne pentru anul de studiu 2016-2017

№	Tipul de audit	Termeni
1	Verificarea orarului orelor de curs	Pe tot parcursul anului
2	Prezența disciplinelor (la alegere) în contractul de studiu	Pe tot parcursul anului
3	Controlul curriculumului și fișei disciplinei	Octombrie, decembrie, mai
4	Controlul documentelor interne, decanat, facultăți catedre.	noiembrie
4.1	Planul de lucru al catedrelor pentru anul de studiu 2016-2017	Noiembrie
4.2	Planul de lucru al decanatelor pentru anul de studiu 2017-2018	Noiembrie
4.3	Planul de lucru al responsabililor pentru calitate la catedră pentru 2017-2018;	Noiembrie, februarie
4.4	Nomenclatura documentelor de la decanate	Decembrie
4.5	Nomenclatura documentelor la catedre	Decembrie
4.6	Materialele sesiunii de examinare	Decembrie, mai
4.7	Contestațiile sesiunii de examinare;	Decembrie, mai
4.8	Planul-grafic calendaristic de redactare a lucrării	Decembrie, mai

	de licență;	
4.9	Procesele verbale a ședințelor catedrelor;	Iunie
4.10	Documentația stagiilor de practică pedagogică și producere;	Decembrie, ianuarie
4.11	Tematica lucrărilor de licență, (ultimii 5 ani)	Martie
4.12	Modalități de evaluare a studenților	Ianuarie, februarie
4.13	Documentele studenților care se află în concediu academic;	Noiembrie
5	Verificarea completării catalogului.	
5.1	- jurnalul de înscriere a schimbărilor;	Decembrie
5.2	- jurnalul cu schimbările în orar;	Decembrie
5.3	- jurnalul cu graficul de serviciu la catedre;	Decembrie
5.4	- jurnalul cu vizite reciproce;	Decembrie
5.5	- jurnalul cu privire la îndeplinirea planului de studii, prezența la curs și performanțele studenților;	Decembrie
6.	Analiza rezultatelor auditului intern, subunităților de structură și pregătirea rapoartelor	Pe tot parcursul anului după audit
7.	Verificarea și executarea de acțiuni corective cu privire la observațiile identificate în timpul auditurilor	Decembrie, ianuarie, aprilie, iunie.

Rezultatele controalelor de audit intern s-au finalizat cu rapoarte, care au fost raportate șefilor diviziunilor și subdiviziunilor. Conform rezultatelor auditului intern acțiunile corective sunt formulate, punerea în aplicare va îmbunătăți în mod semnificativ rezultatele principale și auxiliare ale procesele operaționale ale SMC.

Senatul USC a luat decizia (din 13.10.2014) de a organiza, în mod obligatoriu, evaluări anuale a calității predării. Obiectivele evaluării: a stabili, din perspectiva beneficiarilor instruirii (studenții), calitatea predării disciplinelor, ținându-se cont de următorii factori de calitate: pregătire și organizare; interes și stimulare intelectuală; prezentare și abilități de comunicare; cunoașterea materiei; interacțiune profesor-student; evaluare și retroacțiune; apreciere generală.

Metoda de evaluare: chestionare anonimă în scris.

Mijlocul evaluării: chestionar standardizat.

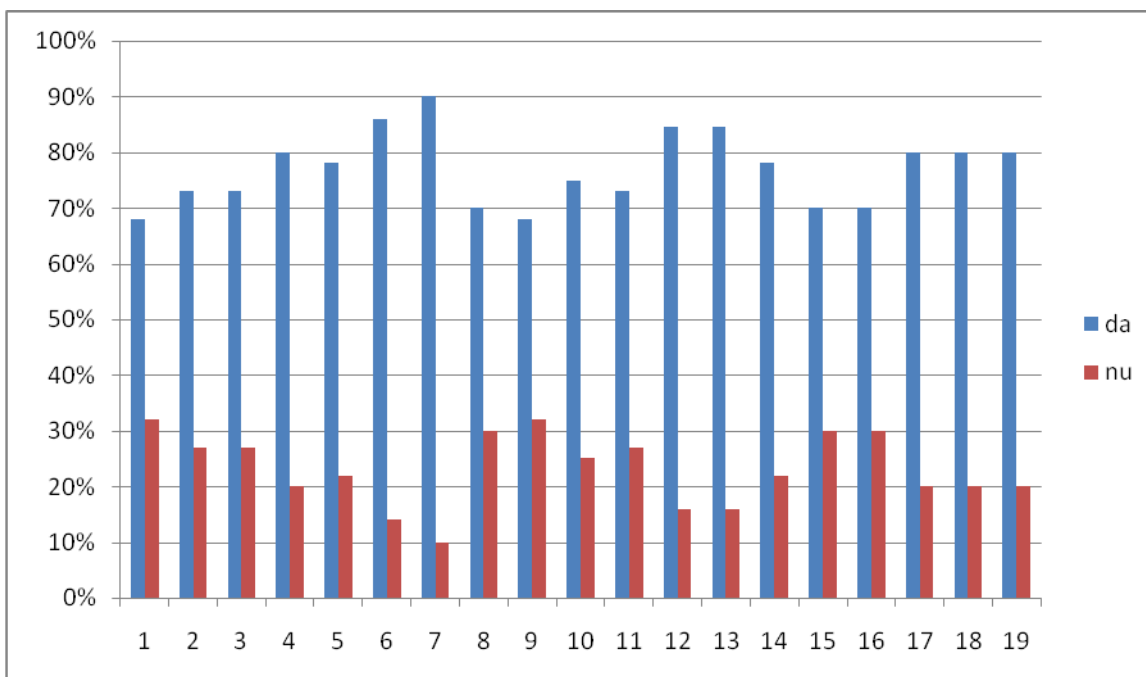
În fiecare an la toate facultățile se efectuează o chestionare, care are ca scop stabilirea gradului de satisfacție a studenților privind condițiile și serviciile oferite de USC. În anul universitar 2016-2017, au fost chestionați 234 studenți, ciclu I, licență.

Itemii chestionării:

1. În USC sunt create condițiile necesare pentru a obține performanțe
2. Cursurile îmi satisfac nevoile de formare profesională
3. Cadrele didactice au o atitudine binevoitoare față de studenți
4. Modul de organizare și conținutul orelor mă motivează să învăț

5. Evaluarea performanțelor mele este corectă
6. Mă simt responsabil pentru formarea mea profesională
7. Relațiile mele cu colegii sunt constructive
8. Decanatul are o atitudine respectuoasă față de mine
9. Problemele care au apărut au fost soluționate cu promptitudine de curatorul grupei
10. Orarul orelor este stabilit corect
11. Organizarea procesului de învățământ permite să-mi aleg disciplinele de studiu adecvate cerințelor mele
12. Resursele informaționale (biblioteca, multimedia) din USC îmi satisfac nevoile de formare profesională
13. Condițiile materiale din USC (săli de curs, laboratoare) permit desfășurarea adecvată a procesului de formare
14. Condițiile din căminele studentești sunt acceptabile
15. Activitățile extradidactice (secții sportive, cercuri, divertisment) contribuie la dezvoltarea mea personală
16. Sunt implicat activ în activitățile desfășurate în USC
17. Procesul educațional din USC este bine organizat
18. Cu competențele formate în USC cred că o să mă angajez ușor la serviciu
19. Sunt mândru că învăț în USC

Gradul de satisfacție a studenților de la ciclul I, licență

SATISFAȚIA MASTERANZILOR

De asemenea, în perioada noiembrie-decembrie 2018 s-a efectuat chestionarea masteranzilor. La sondaj au participat 127 masteranzi.

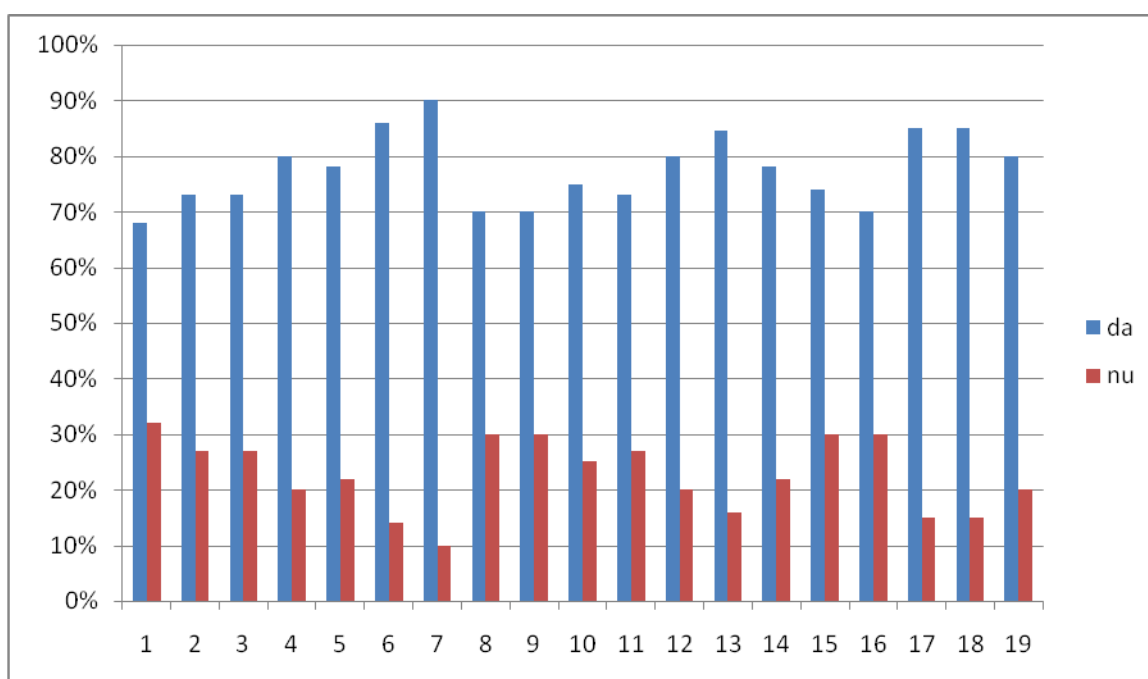
Itemii chestionării:

1. În USC sunt create condițiile necesare pentru a obține performanțe
2. Cursurile îmi satisfac nevoile de formare profesională
3. Cadrele didactice au o atitudine binevoitoare față de masteranzi
4. Modul de organizare și conținutul orelor mă motivează să învăț
5. Evaluarea performanțelor mele este corectă
6. Mă simt responsabil pentru formarea mea profesională
7. Relațiile mele cu colegii sunt constructive
8. Administrația decanatelor are o atitudine respectuoasă față de mine
9. Problemele care au apărut au fost soluționate cu promptitudine
10. Orarul orelor este stabilit corect
11. Organizarea procesului de învățământ permite să-mi aleg disciplinele de studiu adecvate cerințelor mele
12. Resursele informaționale (biblioteca, multimedia) din USC îmi satisfac nevoile de formare profesională
13. Condițiile materiale din USC (săli de curs, laboratoare) permit desfășurarea adecvată a

procesului de formare

14. Condițiile din căminele studentești sunt acceptabile
15. Activitățile extradidactice (secții sportive, cercuri, divertisment) contribuie la dezvoltarea mea personală
16. Sunt implicat activ în activitățile desfășurate în USC
17. Procesul educațional din USC este bine organizat
18. Cu competențele formate în USC cred că o să mă angajez ușor la serviciu
19. Sunt mândru că învăț în USC

Gradul de satisfacție a studenților de la ciclul II, masterat

Pentru realizarea procesului de instruire și cercetare Universitatea de Stat din Comrat are edificii proprii, moderne, pe care le gestionează conform legii. În cadrul edificiilor se află facultățile (*Cultură Națională, Drept, Economie, Agrar-tehologică*), catedrele (*Tehnologia producerii și prelucrării produselor agricole, Drept public, Drept privat, Cultură și arte, Pedagogie, Filologie română, Filologie găgăuză, Limbi străine, Economie, Contabilitate și finanțe, Tehnologii informaționale, matematică, informatică*), laboratoare, care facilitează crearea și transferul de cunoștințe. Funcționează următoarele centre de informare, cultură și civilizație: *Centrul Turc, Centrul German, Centrul American, Centrul Britanic, Centrul Grecesc, Centrul Ungar, Centrul de Informare al României, Centrul Tehnologiilor Informaționale, Centrul Rusesc, INNO CENTER*. Centrele au fost dotate de către ambasadele acreditate în Republica Moldova și în baza proiectelor internaționale cu toate cele necesare pentru procesul instructiv-educativ.

1. *Centrul Turc*
Computere – 3 unități;

Xerox -1 unitate;
Radio MIKRO MI-FI – 1 unitate;
Televizor LG – 1 unitate.

2. *Centrul de business*

Computere -11 unități;
Ecran -1 unitate.

3. *Centrul German*

Computere – 2 unități;
Un cabinet lingofon
Printer – 1 unitate;
Proiector – 1 unitate;
Scaner – 1 unitate;
Televizor Samsung – 1 unitate.

4. *Centrul american*

Computere – 3 unități;
DVD- 2 unități;
Cinematograf – 1 unitate;
Videomagnetofon – 1 unitate;
Centru muzical – 1 unitate;
Televizor Samsung – 1 unitate;
Televizor Soni – 1 unitate;
Notebook – 1 unitate;
Proiector – 1 unitate;
Ecran – 1 unitate.

5. *Centrul Britanic*

Televizor Samsung – 1 unitate;
Computere – 1 unitate;
Xerox – 1 unitate;
Printer – 1 unitate;
Radio casetofon – 1 unitate;
Ecran – 1 unitate.

6. *Centrul Grecesc*

Printer – 1 unitate;
DVD – 1 unitate;
Cameră video – 1 unitate;
Xerox – 1 unitate;
Centru muzical – 1 unitate;
Printer, fax, scaner – 1 unitate;
Scaner BenQ – 1 unitate;
Televior Panasonic – 1 unitate;
Ecran – 1 unitate.

7. *Centrul Ungar*

Notebook – 6 unități;
Proiector – 1 unitate;
Ecran – 1 unitate.

8. *Centrul de Informare al României*

Tablă interactivă -1 unitate;
Cinematograf, DVD, Player Bluray 3 D -1 unitate;
Printer multifuncțional – 1 unitate;
Computere – 7 unități;

Televizor Full HD Smart 3 D – 1 unitate;
Videoprojector Sony VPL-DW – 1 unitate.

9. *Centrul Tehnologiilor Informaționale*

Multimedia proiector – 1 unitate;
Notebook – 3 unități;
Tehnică pentru video și audio conferință – 1 unitate;
Proiector – 1 unitate;
Sistema 5+1boxe – 1 unitate;
Televizor Plasma 42 – 1 unitate;
Ecran – 1 unitate.

10. *Centrul Rusesesc*

Videoproiector -1 unitate;
Tablă interactivă – 1 unitate;
Căști+microfon – 1 unitate;
Computere – 5 unități;
Xerox MF4410 – 1 unitate;
Notebook – 1 unitate.

11. INNO CENTER

Computere – 2 unități;
Xerox – 1 unitate;
Notebook – 2 unități;
Proiecto- 1 unitate;
Ecran – 1 unitate.

6 -săli dotate cu computere, proiector, tablă interactivă, printer, xerox (sălile: 303, 416, 417, 418, 419, 402,).

Pentru furnizarea de servicii, precum și în vederea îndeplinirii obiectivelor, Universitatea are în structura sa bibliotecă, tipografie, un complex sportiv, catină, cămin.

Biblioteca are statut de bibliotecă universitară, este parte integrantă a sistemului de învățământ superior. Funcția esențială a bibliotecii este de a sprijini procesul de învățământ și cercetare științifică desfășurat în cadrul USC, de a contribui la cunoașterea valorilor culturii și științei naționale și universale, prin punerea la dispoziția utilizatorilor de publicații (cărți și periodice) din toate domeniile de interes, spațiu pentru studiu.

Obiectivele strategice ale bibliotecii sunt:

- dezvoltarea continuă a fondului de publicații pe suport tradițional și electronic;
- îmbunătățirea serviciilor oferite de bibliotecă;
- îmbunătățirea bazei tehnico-materiale;
- creșterea spațiilor pentru cititori și depozitare;
- prelucrarea cât mai completă a publicațiilor;
- procurarea de mijloace moderne de informare pe plan național și internațional.

Fondul documentar al bibliotecii USC este alcătuit din cărți, publicații seriale, microformate. Evidența, prelucrarea, recuperarea și eliminarea documentelor se fac conform legii. Dezvoltarea colecțiilor de cărți, periodice și alte documente grafice și audiovizuale se face în funcție de cerințele de informare și documentare ale studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și în concordanță cu *Planul de Dezvoltare Strategică a Universității de Stat din Comrat*. Se realizează prin :

- a) achiziții de la unități specializate;
- b) abonamente;
- c) schimb intern și internațional;
- d) donații;
- e) producerea de documente prin mijloace proprii.

Selecția documentelor în vederea achiziționării lor de către biblioteca se face astfel:

- a) publicațiile cadrelor didactice ale USC, editate de tipografia Universității sau alte edituri din țară, intră, în mod obligatoriu, în fondurile bibliotecii;
- b) biblioteca achiziționează lucrările cadrelor didactice din alte centre universitare unde funcționează specializări similare USC. În acest sens, șefii de catedre fac propunerile corespunzătoare;
- c) cărțile și revistele străine de profil sunt propuse spre achiziționare de către catedrele din USC;
- d) Abonamentele la publicațiile interne și externe se fac după consultarea prealabilă a șefilor de catedre și în funcție de resursele financiare disponibile, în așa fel încât fiecare specializare să poată beneficia de cel puțin un titlu.

Utilizatorii specifici ai bibliotecii sunt: studenții, cadrele universitare, cercetătorii USC, masteranzii și alte categorii de personal din USC.

Universitatea de Stat din Comrat este reprezentată în plan editorial de o tipografie. Rolul tipografiei este acela de a promova rezultatele activității de cercetare desfășurate în Universitate, lucrările publicate reprezintă uneori materializarea unor întregi ani de cercetare asiduă. Contribuția acestora la desăvârșirea formării viitorului specialist este astfel una definitorie. În anul de studiu 2016-2017 tipografia nu a funcționat din lipsă de mijloace financiare.

Pentru menținerea și îmbunătățirea sănătății Universitatea pune la dispoziția studenților un complex sportiv, astfel formându-le studenților o atitudine conștientă față de propriul organism și exigențe de autoperfecționare fizică generală și specială.

O verigă foarte importantă pentru funcționarea eficientă a USC o constituie căminul studențesc, care are o capacitate totală de 420 locuri.

Crearea și menținerea unei asemenea baze tehnico-materiale și didactice necesită surse financiare și un management de înaltă calitate.

Recentele transformări din sistemul educațional care au drept scop sincronizarea învățământului superior din Republica Moldova cu cele mai importante dezvoltări actuale și viitoare ale Spațiului European al Învățământului Superior, ne permite să considerăm că aplicarea prevederilor teoretice și metodologice ale managementului calității în USC produce competitivitate.

4.4 Organizarea concursului locurilor bugetare

Înmatricularea studenților la locurile cu finanțare bugetară se realizează anual la USC, în conformitate cu planurile de înmatriculare stabilite de Ministerul Educației ciclul I – studii superioare de licență. Locurile cu finanțare bugetară sînt garantate studenților anului I, declarați admiși la studii superioare cu finanțare bugetară, pe parcursul primului an de studii, fiind interzisă orice intervenție care are drept scop redirecționarea locurilor respective către alți studenți, inclusiv de la alte specialități. Studenții orfani, studenții rămași fără îngrijirea părinților și persoanele cu dizabilitate severă și accentuată își păstrează statutul de studenți bugetari pe întreaga perioadă a studiilor. Locurile pentru studii cu finanțare bugetară se scot la concurs anual, după finalizarea anului de studii în curs, inclusiv a sesiunii ordinare de vară și realizarea integrală a planului de învățămînt pentru anul respectiv. La locurile pentru studii cu finanțare bugetară pot pretinde studenții de la ciclul I – studii superioare de licență, precum și studenții admiși la studii în bază de contract, încheiat între instituțiile de învățămînt superior și persoanele fizice, cu achitarea taxei pentru studii. Concursul pentru locurile cu finanțare bugetară se efectuează în termen de 15 zile după finalizarea anului de studii în curs (începînd cu anul întîi de studii) și realizarea integrală a planului de învățămînt pentru anul respectiv. Concursul pentru locurile cu finanțare bugetară se realizează pe specialități, ani de studii, precum și în funcție de forma de studii, cu respectarea numărului și a repartizării pe specialități a locurilor bugetare aprobate la admitere. Selecția candidaților la locurile cu finanțare bugetară se realizează în cadrul facultăților instituțiilor de învățămînt superior de stat. Criteriul, în baza căruia se va efectua concursul pentru ocuparea

locurilor cu finanțare bugetară pentru studenții promovați la anul II și următorii ani de studii, îl constituie rezultatele academice atestate de către candidați în cadrul sesiunilor din anul respectiv de studii. Lista studenților candidați la locurile cu finanțare bugetară se completează în ordinea descrescătoare a mediei de concurs, calculată ca media aritmetică a mediilor semestriale din sesiunile de iarnă și de vară din anul respectiv, pînă la acoperirea numărului aprobat de locuri bugetare. Media semestrială se va calcula cu două cifre după virgulă, în baza notelor la unitățile de curs/disciplinele prevăzute în planul de învățămînt pentru sesiunea (semestrul) respectivă, inclusiv notele de la stagiile de practică, cu excepția cursurilor la libera alegere. În caz de coincidență a mediei notelor, la selectarea candidaților, se vor lua în considerare următorii factori: situația familială și materială a studentului, confirmată prin acte doveditoare, frecvența studentului, participarea la activități extracurriculare în cadrul instituției de învățămînt, activitățile certificate de voluntariat și alte activități stabilite prin decizia Senatului universitar. Participarea la concurs este din oficiu, fiecare student de la domeniul/specialitatea respectivă fiind declarat eligibil în mod automat, fără depunerea unei cereri în acest sens. Nu sînt eligibili și nu pot participa la concurs studenții care nu au realizat integral, în termenele stabilite, planul de învățămînt pentru fiecare semestru al anului de studii precedent și nu au acumulat numărul stabilit de credite, inclusiv studenții restanțieri (cu excepția celor care nu au promovat sesiunea de examinare în termenele stabilite din motive de boală, confirmate documentar, și în cazuri de mobilitate), indiferent de numărul restanțelor academice. După definitivarea listei studenților, admiși pentru continuarea studiilor la locurile cu finanțare bugetară și în bază de contract cu achitarea taxei pentru studii, acestora li se comunică, contra semnătură, faptul despre condițiile în care urmează să-și continue studiile în următorul an de studii. Studentul admis pentru continuarea studiilor la locurile cu finanțare bugetară este în drept, în termen de trei zile din momentul aducerii la cunoștință, să refuze locul bugetar, depunînd în acest sens o cerere în formă scrisă. În acest caz, locul eliberat este propus următorului candidat sub linie în listă cu cea mai mare medie de concurs. Repartizarea nominală a locurilor cu finanțare bugetară pe specialități după finalizarea concursului se realizează prin ordinul conducătorului/rectorului instituției de învățămînt, în baza rezultatelor concursului la facultăți. Studenții care beneficiază de studii cu finanțare bugetară, dar își întrerup studiile universitare ca urmare a acordării concediului academic, precum și studenții implicați în programe de mobilitate, la revenirea la studii vor beneficia în continuare, pînă la expirarea anului de studii în curs, de studii cu finanțare bugetară. Studenții de la anul II și următorii ani de studii cu statut de student bugetar, în caz de transfer la o altă instituție de învățămînt superior, pot pretinde și participa la concursul pentru ocuparea locurilor cu finanțare bugetară în cadrul acesteia numai după finalizarea anului de studii în curs, în condiții generale. În cazul abandonării studiilor pe parcursul anului de studii, confirmat printr-o cerere scrisă a studentului bugetar, sau exmatriculării acestuia din alte motive, locul cu finanțare bugetară va fi redistribuit primului student din același an de studii, care își face studiile la specialitatea respectivă în bază de contract cu achitarea taxei pentru studii, cu cea mai mare medie de concurs sau utilizat pentru scutiri parțiale sau totale de plata taxei pentru studii a studenților vulnerabili/cu situația materială dificilă cu cea mai mare medie de concurs de la anul II și următorii ani de studii, în condițiile legislației în vigoare. Studenții care au beneficiat de statutul de studenți bugetari cel puțin 2 ani în programele de 180 credite de studiu, 3 ani în programele de 240 credite de studiu și cel puțin 4 ani în programele de 300-360 de credite se consideră absolvenți bugetari cu drepturile și obligațiile care rezultă conform actelor normative în vigoare.

5. Informație despre studenți

5.1. Contingentul de studenți

În anul 2017-2018, contingentul de studenți s-a completat cu 347 de studenți (ciclul I) înmatriculați în rezultatul concursul de admitere, organizat în conformitate cu *Regulamentul de organizare și desfășurare a admiterii la studii superioare de licență (ciclul I) în USC*. Conform ordinului

rectorului USC, numărul 01/s – 61, din 27 iunie 2018 Cu privire la promovarea studenților pentru anul de studii 2016-2017, 285 de studenți au fost promovați în anul II de studii. În anul III de studii, au fost promovați 252 de studenți. În anul IV de studii, au fost promovați 189 de studenți. În anul V de studii, au fost promovați 50 de studenți. Pentru ciclul II de studii superioare au fost înmatriculați 194 candidați. Locurile bugetare au fost ocupate în totalitate, iar cele cu studii contra taxă, doar 123 locuri. În anul doi de studii au fost promovați 180 de masteranzi Informația este reflectată în anexe.

5.2. Dinamica contingentului de studenți

Conform rapoartelor statistice ale Secției Studii și facultăților, contingentului de studenți s-a modificat pe parcursul anului de studii. Astfel, în perioada 01.10.2017-01.07.2018 de la studii superioare de licență au fost exmatriculați 26 studenți. Cea mai mare parte din exmatriculări 25 de studenți sunt din cauza acumulării restanțelor academice. Alt motiv enunțat este: propria dorință 15 studenți. 11 studenți exmatriculați din motivul încălcării disciplinei. Menționăm că unul din argumentele de bază invocat pentru justificarea numărului mare de absențe este situația materială precară a studenților, fapt care îi determină să se angajeze în câmpul muncii. În ultimii ani a sporit numărul de studenți care își realizează studiile concomitent la două universități și respectiv nu reușesc să frecventeze orele. În această ordine de idei, în funcție de anul de studii și ordinea priorităților specialităților pentru care optează, studentul se vede nevoit să renunțe la una dintre universități, crescând astfel procentul exmatriculărilor din propria dorință sau din motivul nereușitei academice (Anexa 3.).

5.3. Evaluarea studenților

Organizarea procesului de evaluare a rezultatelor academice se realizează în mod riguros și consecvent în temeiul regulamentelor interne care prevăd: organizarea studiilor în învățământul superior în baza SNCS, evaluarea performanțelor profesional-științifice ale studenților, organizarea stagiilor de practică, organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licență etc. Controlul formării competențelor specifice și generice conform calificării se realizează prin evaluarea curentă, care include diferite variante de testare, eseu, studiu de caz, raport asupra practicii etc. și evaluarea finală a unităților de curs prin examinare în scris, examinare orală, combinată sau sub formă de teză/proiect în cadrul unor conferințe tematice. Modalitățile de realizare a evaluărilor curente și finale se conțin în curriculumul disciplinei, cu care studentul se face cunoscut la prima lecție. Sunt organizate două-trei atestări, cu durata de o săptămână, care sunt stabilite în Calendarul academic. Perioada de evaluare este anunțată studenților din timp, prin afișare pe panoul de informații și site-ul kdu.md, iar subiectele de evaluare sunt selectate în baza conținutului curricular analizat cu studenții în cadrul orelor practice, de laborator și seminare. Forma de evaluare și numărul de credite de studii alocat este indicat în planul de învățământ. Cu ex., disciplinei Educația fizică, la care se utilizează calificativul admis/respins, la toate disciplinele este prevăzută evaluarea prin examen, organizat conform Calendarului academic, aprobat de senat și Orarul examenelor, avizat regulamentar de decan și prorectorul pentru activitate didactică. Notele obținute la evaluarea curentă, inclusiv pentru activitatea individuală a studenților formează media de promovare către examen, care constituie 60% din nota finală/disciplină și este comunicată studenților, iar ulterior introdusă în borderou. Preliminar desfășurării examenului, titularul cursului coordonează cu studenții programul de consultații. Obiectivitatea și transparența în procesul de evaluare la UnAȘM este asigurată prin: organizarea evaluărilor, în mod prioritar, în formă scrisă și păstrarea testelor la catedre conform *Regulamentului privind păstrarea și arhivarea documentelor*, fapt care permite reexaminarea acestora; examinarea studentului de către titularul de curs în prezența asistenților; evaluarea activității individuale a studenților prin intermediul prezentărilor publice; evaluarea prin intermediul soft-ului educațional, ceea ce permite în orice moment verificarea activității studentului atât de către titularul de curs, cât și de el însuși.

Reușita academică este prezentată în Anexele 4,5.

5.4. Evidența studenților orfani

În perioada de referință în cadrul USC și-a realizat studiile 7 studenți cu statut de orfan. Menționăm că studenții beneficiază de bursă și cazare gratuită în cămin.

5.5. Asigurarea studenților cu cămin

USC dispune de spațiu pentru cazarea studenților, care se află în gestiunea proprie. Căminul tip bloc este situat pe adresa: municipiul Comrat, strada Trețiacova, cu o capacitate de cazare de 420 de locuri, o suprafață totală de 6197,5m² și o suprafață la sol de 1482,3m². Toate solicitările de cazare a studenților, masteranzilor USC au fost îndeplinite. Informația este reflectată în anexă.

5.6. Organele de autogovernare a studenților

În Universitatea de Stat din Comrat se acordă o atenție sporită autogovernării studenților, deoarece printre ei se identifică tinerii eminenți care au capacități și pot ajunge viitori profesioniști de care regiunea UTA Găgăuzia și chiar Republica Moldova are nevoie.

Dreptul la reprezentare a studenților USC și obligativitatea includerii acestora în cadrul nivelurilor decizionale ale USC, decurg din Principiile Declarației de la Lisabona și sânt în concordanță cu Principiile Procesului Bologna. Reprezentanții studenților USC sânt parteneri decizionali în cadrul structurilor USC și au dreptul de a participa la luarea deciziilor asupra aspectelor educaționale, culturale și sociale în USC.

Direcțiile principale de activitate și organigrama Structurii de Autogovernanță Studențească (SAS)

(1) În cadrul USC, reprezentarea studenților este asigurată la nivel de: grupă academică; an, program de formare profesională, ciclul de studii, și se regăsește în cadrul managementului instituțional al USC - Consiliul facultății, Senatul instituției de învățământ superior. De asemenea, studenții USC pot fi delegați și în alte activități relevante cu rol decizional, consultativ sau administrativ la nivelul subdiviziunilor instituției de învățământ superior.

(2) În Senatul instituției de învățământ superior și în Consiliul facultății studenții sânt reprezentați în proporție de nu mai puțin de 1/5, dar nu mai mult de 1/4 din numărul membrilor acestor structuri.

(3) În vederea desfășurării activității sale, SAS se concentrează pe următoarele aspecte: a) reprezintă, promovează, susține și apără interesele studenților USC în relațiile acestora cu conducerea/organele administrației publice locale/centrale; b) alege și delegă reprezentanții săi în Consiliul facultății, Senatul USC, Consiliul de Etică și Management etc. c) participă la elaborarea și implementarea proiectelor/programelor de dezvoltare ale studenților USC, asigurând o maximă eficiență a acestora; d) participă la perfecționarea regulamentelor, metodologiilor și curriculei universitare a USC; e) participă la activitățile de autoevaluare, evaluare internă a calității a învățământului în USC; f) monitorizează asigurarea dimensiunii sociale a învățământului în USC: accesul la studii; alocarea burselor sociale, de studii, de merit; scutirea de taxa de studii; corectitudinea desfășurării concursului locurilor bugetare; i) participă la managementul și îmbunătățirea serviciilor din cadrul căminelor studențești ale USC; j) informează și acordă consultanță studenților USC vizînd problemele educaționale, profesionale, sociale, culturale, morale și economice ale acestora; k) organizează evenimente de implicare socio-economică și acțiuni de voluntariat; l) organizează conferințe, evenimente culturale și sportive.

Organigrama SAS este formată din:

- a) Președinte;
- b) Un vicepreședinte (sau doi, după necesitate);
- c) Coordonatori de departamente;
- d) Președinți de comisii;
- e) Reprezentanți ai facultăților USC.

Conform unui Plan de acțiuni, pe parcursul anului de studii 2016-2017 Senatul studentesc s-a convocat o dată la trei luni punînd în discuție mai multe chestiuni ce țin de promovarea și

reprezentarea intereselor educaționale, culturale, morale și economice ale studenților, altor obiective ale vieții universitare promovate de către structurile de autogovernare studențească. Prin intermediul cercurilor care funcționează în universitate au fost organizate un șir de acțiuni cu caracter cultural precum ar fi vizionarea în colectiv a filmelor, distribuirea măștișoarelor cadrelor didactice etc. De asemenea, studenții USC au organizat "Caravana de Crăciun 2017" – acțiune de caritate pentru persoanele în etate de la Casa de bătrâni din orașul Comrat. Grupul de tineri binefăcători au plecat la persoanele în etate să-i colinde, să le ofere daruri și să le umple sufletul cu speranță și căldură. Membrii Senatului studențesc s-au implicat activ și în desfășurarea Caravanei de promovare a imaginii USC în scopul recrutării abiturienților pentru anul de studii 2017 – 2018, manifestând o atitudine responsabilă față de realizarea proiectului "Caravana-2017". De asemenea, studenții sunt incluși în Consiliul de Administrație a Universității și Consiliile Facultăților, în cadrul cărora aceștia participă nemijlocit la luarea deciziilor de modificare, modernizare a curriculei și a metodelor de predare - învățare în USC

5.7. Activitatea extracurriculară cu studenții

În Universitatea Comrat, munca educativă este văzută ca o parte organică a procesului de învățământ universitar în vederea realizării obiectivelor de formare și dezvoltare a culturii viitorilor specialiști.

Scopul principal al acestei activități a universității este de a asigura autodezvoltarea, auto-instruirea și autorealizarea identității studentului în spațiul educațional al universității, pe baza actualizării valorilor spirituale și morale, intelectuale, culturale, ecologice proiectate să îndeplinească rolul activ în societate și competitivitatea pe piața muncii.

Domeniile de activitate educative reprezintă: influența majoră asupra formării viitorului specialist în cursul procesului de învățare în acumularea de abilitățile de predare și prin influență suplimentare în afara orelor prin organizarea, la catedre, de grupuri de creație de studenți, promovarea activităților de petrecere a timpului liber, conversații, întâlniri, discuții, excursii, etc.

Munca educativă se desfășoară în conformitate cu planul de lucru aprobat pentru anul de studii, planuri lunare, în funcție de programul de lucru organizatorico-educativ. Principalele priorități ale activității de învățământ sunt:

- Stabilirea unui climat moral și psihologic adecvat pentru educația unei personalități libere, sănătoase fizic, spiritual-bogate;
- Dezvoltarea potențialului creativ al studenților.

Munca extracurriculară cu studenții se realizează în următoarele forme:

- Ora curatorului, care presupune discuții pe anumite teme, împreună cu studenții;
- Vizita la cămin pentru a clarifica problemele studenților și a facilita rezolvarea lor;
- Vizitarea muzeelor, galeriilor de artă;
- Pregătirea studenților pentru conferințe;
- Managementul (coordonarea activităților) asociațiilor studențești;
- Organizarea și pregătirea studenților pentru evenimente festive dedicate profesorului, Anul Nou, Ziua Internațională a Femeii, și altele.

În USC a devenit o tradiție de a organiza întâlniri s studenților cu oameni celebri, desfășurarea diverselor lecturi publice cu participarea experților în diverse domenii. A fost organizată o întâlnire cu ambasadorul Statelor Unite în Republica Moldova, William Moser 02.05.2017; cu domnul Scauib Chalklen, reprezentant special al ONU pentru persoanele cu dizabilități (prelegere pe tema "Misterul aparteidului" 12.03.2017); seminar studențesc întrevedere cu Șeful delegației Uniunii Europene Pirk Tapiola la tema "Viziuni comune în Republica Moldova pentru integrare europeană" 04.04.2017; întâlnire a studenților cu Chad Rogers, un consultant pe probleme strategice de comunicare "Conflictul și opoziția: un mod inofensiv de a exprima dezacordul în societatea post-conflictuală", 05.03.2017; întâlnirea studenților cu ambasadorul Slovaciei la problema integrării europene, 02.06.2017 și multe altele.

În perioada de raportare, Facultatea de Cultură Națională a pregătit și realizat Festivalul Studentesc "Noi vorbim limbi diferite, dar toți suntem împreună" s-a mai organizat și programul artistic de Ziua Profesorului la USC, Conferință Studentească "Rolul educației în pregătirea profesioniștilor competitivi. Cercetări Studentești - 2014 "(30 aprilie 2017).

La facultatea de agro-tehnologie activează clubul "Ecologul" coordonatorii acestui club sunt, dr., conf. univ., Fedotova L. și lect. univ. Koșeleva D. și cercul de cercetare științifică "Tehnologul" coordonatori, lect. Univ., Deli M. și Chiroglu A. Studenții, membri ai cercului, în funcție de rezultatele rapoartelor de cercetare participă la diverse conferințe studentești. Curatorii grupelor academice desfășoară activități educative cu studenții. Profesorii catedrei ajută studenții în pregătirea de rapoarte la conferințe, oferă consultații la pregătirea pentru examene.

Trebuie menționat faptul că se desfășoară o activitate diversă de educație în cămin (pedagogul social Vasilachi T. decani și profesori ai facultăților, precum și alți specialiști). Au devenit tradiționale astfel de evenimente precum "Suntem băieți curajoși" și "Hai, fetelor." Cu participarea profesorilor de la Facultatea de Cultură Națională în cămin au avut loc traininguri studentești, "Eu și sănătatea mea," sesiune de informare privind prevenirea SIDA.

Cu studenții de la specialitatea "Pedagogia învățământului primar", a avut loc un seminar cu titlul "Cea mai bună în profesie", la care au participat studenți din anii de studiu II-III - 15.05.2017. Conform rezultatelor concursului a fost creată o echipa de creație a studenților pentru orientarea profesională a elevilor de liceu în regiune.

La Catedrele de Filologie Găgăuză și Științe Sociale au avut loc seminarii și întâlniri cu personalități marcante a culturii găgăuze, scriitori și alții, excursia în s. Beșalma pentru comemorarea clasicului literaturii găgăuze Dmitrii Cara-Cioban și a turcologului Pocrovscaia L.

Cu studenții se organizează excursii regulate la muzeul de istorie din or. Comrat, Galeria Regională de Artă, bibliotecă regională turcească Kemal Atatürk ș.a.

În viitor, ar trebui să se promoveze o inițiativă mai mare din partea studenților, de a stimula activitatea într-o varietate de activități extrașcolare pentru a strânge fonduri pentru promovarea celor mai distinși studenți în viața socială a grupului și facultate.

Direcție importantă în activitatea educațională a universității ar trebui să fie formarea unui climat moral pozitiv în grupuri de studiu, pe baza recunoașterii importanței egale a tuturor membrilor grupului, respectul pentru convingerile altora și acțiunile lor; promovarea dorinței studenților mai puternici să-și ajute colegii care au dificultăți la universitate, mai puțin capabili și mai puțin norocoși; identificarea la timp a liderilor informali "agresivi" și condamnarea publică a încercărilor de a umili sau suprima persoanele.

Formarea viitorului specialist este principala sarcină a USC, ca sistem de învățământ superior, care prevede dezvoltarea și înființarea unui profesionist, cetățean, intelectual, care are o viziune asupra lumii științifice moderne, creativitate profesională, intelectuală, și socială. Orientarea activității educative la USC, are la bază obiectivelor umaniste de învățământ superior, cerința socială cu privire la formarea de specialiști înaltă calificare cu studii superioare, la nevoile individuale ale tuturor participanților la procesul educațional.

6. Informații privind personalul didactic și de conducere

6.1. Contingentul cadrelor științifico-didactice

Obiectivul principal și prioritar al USC este instruirea și formarea studenților în aspectul dezvoltării și integrării acestora într-o societate modernă. Pentru realizarea acestui obiectiv este necesar de asigurat predarea și educația studenților prin aplicarea strategiilor și tehnologiilor educaționale moderne de către cadre didactice care posedă un înalt nivel de profesionalism. La USC instruirea studenților la toate programele de studii este asigurată de către cadre cu titlu didactic și științific. În anul de referință, din 141 de cadre posedă titlu științifico-didactic 26,38%, titluri științifice 9, 88%, 56,34% fără titlu grad științific (Anexa 9). În scopul promovării tinerilor specialiști universitatea recrutează cadre didactice cu aptitudini pedagogice și de cercetare, care ulterior se integrează într-

un sistem performant de perfecționare (doctorat sau stagii în străinătate) și pe viitor devin cadre didactice competente.

7. Serviciul de ghidare și consiliere în carieră

7.1 Structuri funcționale la nivel instituțional

Centrul de Ghidare și consiliere în carieră activează în cadrul USC cu scopul menținerii unui dialog permanent între factorii educaționali și beneficiarii serviciilor educaționale. Ghidarea în carieră este utilă prin faptul că facilitează accesul tinerilor la moduri alternative de planificare a carierei și oferă un feedback necesar instituțiilor de învățământ cu privire la competențele de bază, deprinderile și abilitățile studenților cerute de piața dinamică a muncii din UTA Găgăuzia. Ghidarea în carieră se realizează la toate nivelurile de organizare instituțională: facultate, catedră.

Principalele **obiective** propuse pentru realizarea misiunii Centrului sunt:

- a) asistență informațională privind baza de date a locurilor oferite de către instituții, întreprinderi pentru stagiile de practică în UTA Găgăuzia;
- b) acordarea de consultanță, care să acopere necesitățile reale dictate de piață privind plasarea studenților în câmpul muncii;
- c) organizarea de evenimente de promovare a ocupării forței de muncă a absolvenților (târguri de joburi și specialități, prezentari de firme, zile ale carierei, prezentarea în mass-media: în direct la Radio Găgăuzia, programe TV la televiziunea găgăuză etc.;
- d) acordarea de asistență de specialitate pentru angajatori din UTA Găgăuzia (consultanță, informare, servicii);
- d) stabilirea de relații de colaborare cu facultățile USC în privința acordării de sprijin absolvenților și angajatorilor;
- e) crearea și menținerea unei baze de date ale absolvenților din USC ;
- f) colaborarea cu alte Centre și organizații similare din țară și străinătate.

7.2. Forme, metode de consiliere/ghidare în carieră, plasare a absolvenților în câmpul muncii, evidență a absolvenților

Acțiunile de promovare și orientare profesională în Universitate se realizează conform *Regulamentului privind activitatea de tutoriat, ghidare și consiliere în carieră*, acestea sunt planificate și reprezintă unul dintre obiectivele de bază al planurilor de activitate ale catedrelor și facultăților. În cadrul facultăților responsabili de procesul de ghidare și consiliere în carieră sunt șefii de catedră și decanul. De regulă, la începutul anului universitar de studii se organizează ședințe cu studenții anului I, ciclul I, licență și ciclul II, master în scopul informării acestora despre rolul *Sistemului Național de Credite de Studiu*, despre posibilitățile și facilitățile oferite de acesta în organizarea procesului didactic, despre modul de completare a *Contractului de studii*, în special la alegerea și constituirea traseului individual de studiu, despre procedura de repetare a cursurilor nepromovate sau de majorare a notei. Sunt informați despre oportunitățile oferite de USC: bibliotecă, laboratoare, spații de studiu etc. În cadrul ședinței,

șefii de catedră au prezentat tematicile tezelor anuale, a tezelor (proiectelor) de licență, tezelor de master și a lucrărilor de cercetare științifică de la catedre, la care pot implica. Totodată, studenților li sa-u adus la cunoștința că pe panourile informative ale catedrelor sunt plasate orarul și că toate materiale informative se fac publice pe site-ul universității. De asemenea, pe parcursul anului, lunar, decanii organizează ședințe cu șefii de grupă ale formațiunilor academice, la care participă și șefii de catedră. În cadrul acestor ședințe sunt discutate probleme ce țin de completarea corectă a registrelor, reușita academică, frecvența la ore, calendarul academic și desfășurarea procesului instructiv. Conform prevederilor acordului de colaborare, administrația institutelor USC oferă periodic informații privind locurile vacante și condițiile de angajare ce sunt mediatizate prin intermediul site-ului kdu.md și avizierelor din blocurile de studii și căminul studentesc.

Modalitățile practicate în acest sens sunt din cele mai diverse:

- Identificarea posibilităților de angajare în câmpul muncii;
- Distribuirea informațiilor privind noile posibilități și oferte pe piața muncii;
- Încurajarea și susținerea studenților angajați în câmpul muncii;
- Încurajarea studenților de a și continua studiile la programele de masterat;
- Elaborarea unui orar flexibil;
- Participarea la diverse întruniri cu potențialii angajatori;
- Participarea la târgurile de muncă;
- Organizarea unor întâlniri cu reprezentanții instituțiilor și structurilor de stat, Adunarea Populară A Găgăuziei;
- Inițierea semnării acordurilor de colaborarea în vederea repartizării la stagii de practică cu posibilitatea ulterioară de angajare;
- Consultații individuale cu absolvenții;
- Antrenarea studenților în diverse activități cu participarea profesorilor din instituție (implicarea în proiectele în derulare);
- Antrenarea în activitățile din cadrul structurilor universitare, facultăților, catedrelor ș.a.

Pe parcursul anului de studii, în cadrul facultăților, se organizează ședințe cu grupurile de studenți, lecții publice de orientare profesională . De asemenea, pentru a facilita angajarea studenților în câmpul muncii, sunt organizate training-uri cu participarea invitaților de la Agenția de Ocupare a Forței de Muncă din regiunea UTA Găgăuzia. O modalitate de evaluare a posibilităților și șanselor studenților de a se plasa în câmpul muncii, o constituie și evidența studenților angajați în perioada studiilor, precum și a absolvenților. Tabelul de mai jos prezintă date cu privire la ocuparea forței de muncă a absolvenților în 2017.

Nr. crt.	Raionul	Nr. total de cadre	Instituțiile de învățământ	Nr. de cadre	Numele, prenumele absolventului
<u>Limba și literatura română</u>					
1.	Basarabeasca	2	Liceul Teoretic "C. Stere", s. Abaclia	1	
			Liceul Teoretic "A. Pușkin", or. Basarabeasca	1	Garcu Irina
2.	Cantemir	1	Gimnaziul Haragîu	1	
3.	UTA Găgăuzia	7	Liceul Teoretic "N. Trețiacov", or. Comrat	1	Saar Veronica
			Liceul Teoretic Cișmichioi	1	Bolgar Tatiana
			Liceul Teoretic Dezghingea	1	Dermejni Ivanna
			Gimnaziul Joltai	1	
			Gimnaziul "M. Tanasoglo", s. Chirsova	1	Cîneva Tatiana
			Școala primară Baurci	1	Pitel Anna
			Grădinița de copii nr. 4, or. Ceadîr-Lunga	1	Cernioglo Maia
<u>L. găgăuză</u>					
1.	UTA Găgăuzia	1	Liceul Teoretic "A. Doljnenko", or. Vulcănești	1	Moscoglo Marina
<u>L. engleză / informatica</u>					
1.	Basarabeasca	1	Gimnaziul Iserlia	1	
<u>Limba engleză</u>					
1.	UTA Găgăuzia	3	Liceul Teoretic "Gr. Vieru", s. Chioselia	1	
			Liceul Teoretic "M. Chiosea", s. Beșalma	1	
			Liceul Teoretic Dezghingea	1	
<u>Educația muzicală</u>					
1.	Basarabeasca	1	Liceul Teoretic "A. Pușkin", or. Basarabeasca	1	
2.	UTA Găgăuzia	2	Liceul Teoretic "N. Trețiacov", or. Comrat	1	Gaidarji Tatiana
			Liceul Teoretic "A. Doljnenko", or. Vulcănești	1	

Lista suplimentară

Nr. crt.	Raionul	Nr. total de cadre	Instituțiile de învățământ	Nr. de cadre	Numele, prenumele absolventului
<u>Limba gagauză și romană</u>					
1	UTA Găgăuzia	2	Gimnaziul „Sîrtmaci” or. Ceadîr-Lunga	1	Balova Valentina
			Gimnaziul „Dimireli” or. Comrat	1	Chisacova Irina
<u>Educația muzicală</u>					
2	UTA Găgăuzia	1	Grădinița de copii s. Avdarma	1	Stoianoglo Alexandr

8. Parteneriatul social:

Eficacitatea soluționării problemelor de modernizare a sistemului de educație necesită utilizarea unor diferite forme de parteneriat public-privat, și, uneori, combinarea acestora pentru a crește impactul rezultatelor obținute, orientate spre acoperirea unui șir de direcții de activități: cercetare, activitate didactică, schimb de experiență ș.a. Mecanismul de funcționare a parteneriatului social se bazează pe participarea părților interesate în dezvoltarea unei politici comune, sociale și educaționale din regiune și țară.

8.1. Forme de cooperare

Universitatea de Stat din Comrat colaborează cu diferite organizații non-guvernamentale, agenții guvernamentale și instituții sociale. Formelor de cooperare sunt diferite:

- Stagii de practică
- Organizarea lecțiilor publice
- Participări la activități științifice și culturale din regiune și din țară
- Asistență informațională
- Participarea ca membri, președinți, vicepreședinți a comisiilor de licență și masterat
- Donații de carte, în vederea susținerii manifestărilor științifice organizate de facultate
- Găzduirea diverselor activități cu caracter extracurricular
- Organizarea, în parteneriat, a manifestărilor științifice
- Publicarea rezultatelor colaborărilor științifice
- Pregătirea și desfășurarea de activități culturale și recreative generale etc .

Astfel, USC activează în strânsă colaborare cu universitățile din Republica Moldova: Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat Pedagogică „I. Creangă”, Universitatea de Stat „B. P.Hasdeu”, Academia de Studii Economice, Academia de Științe a Moldovei ș.a. Aceasta se cuantifică prin participarea colaboratorilor și studenților la manifestări științifice, colocvii, seminarii, prezentări de lucrări cu caracter științific. O parte însemnată a aprecierii privind implicarea în relațiile inter-universitare a cadrelor didactice este dată de prezentările, cursurile și seminarele pe care cadrele didactice le susțin la alte universități, precum și de diplomele sau distincțiile primite de aceștia din partea unor instituții de educație și cercetare, ca dovadă a recunoașterii competențelor și a contribuției lor la dezvoltarea cercetării.

Dovadă a relațiilor de cooperare și colaborare sunt și lecțiile deschise prezentate de personalități din diverse domenii și spații culturale, inclusiv reprezentanți ai ambasadelor acreditate în Republica Moldova în cadrul universității, ca răspuns la solicitările noastre, dar și aprecierile pe care le avem din partea acestora.

Pe parcursul anului de studii 2016-2017 au fost stabilite relații cu diferite ONG-uri, asociații obștești în vederea organizării unor schimburi de experiență.

De asemenea, se admite forma individuală de realizare a stagiului de practică în care studenții se preocupă individual de identificarea locului de desfășurare a acesteia și încheie un contract separat cu întreprinderile, instituțiile, organizațiile, agenții economici.

8.2 Partenerii (numărul de acorduri, domeniul etc.).

Comrat Universitatea de Stat, ca parte a procesului de învățare colaborează cu parteneri - companii economice, instituții sociale și educaționale ale UTA Găgăuzia, pe baza cărora studenții își realizează stagiile de practică. Informații generale despre partenerii sunt prezentate în tabelul de mai jos:

№	Domeniul de colaborare	Numărul de parteneri	Indicații
1	Cercetare - științifică	10	Departamentul de cultură găgăuză AȘ RM, Universitatea Tehnică, Universitatea de Stat din Moldova, ASEM, Centrul de cercetare științifică, Centru al UTA Găgăuzia, ș.a.
2	Pedagogico-educativă	26	Universitatea de Stat Alecu Russo, USM, instituții de învățământ preuniversitare și preșcolare.
3	Economie	67	Agenți economici, întreprinderi private, bănci, întreprinderi comerciale.
4	Tehnologie agrară	35	Întreprinderi agricole, fabrici de vinuri,

			instalații de prelucrare, ș.a.
5	Social	15	Centruri de reabilitare, primăriile de la sat, organele de asistență socială.
6	Jurisprudență, drept	20	Autoritățile afacerilor interne și de justiție, procuratura, avocatura, curtea de apel, ș.a.
Total		173	

Cu mai multi parteneri se desfășoară activități comune:

- Academia de Științe a Federației Ruse și Academia de Științe a Republicii Moldova a participat la simpozionul moldo-ruse și colaborează pentru producerea cărților de (limba și literatura găgăuză) și o serie de *Materiale didactice pentru universitate*;
- Consultarea cu Universitatea de Stat din Moldova, în ceea ce privește formarea cadrelor didactice la ciclul III, doctorat;
- Colaborarea cu muzeul de *Istorie și geografie* din Comrat pentru organizarea de ateliere de lucru comun, sesiuni, schimb de experiență, excursii pe teren, participarea la conferințe, mese rotunde, întâlniri pentru promovarea activității științifice;
- Colaborarea cu *Departamentul Educație UTA Găgăuzia* pentru realizarea cursurilor de formare continuă pentru cadrele didactice din regiune; elaborarea reglementărilor; stabilirea instituțiilor de bază pentru desfășurarea stagiilor de practică; acordarea de asistență metodologică și didactică a absolvenților, care lucrează într-o instituție de învățământ preuniversitar;
- Colaborarea cu *Departamentul de justiție juvenilă și Drepturile Omului* unde își desfășoară practică 2 specializări de la Facultatea Drept.

Reprezentanți ai universităților din RM sunt membrii Comisiilor Examelor de Licență și Master, ceea ce permite cadrelor didactice schimbul de experiență.

Scopul principal a parteneriatului social la USC este o bună colaborare cu partenerii, orientată spre acoperirea unui șir de direcții de activitate: cercetare, activitate didactică, schimb de experiență ș.a.

9. Informație despre implementarea programelor și strategiilor naționale:

În cadrul USC se lucrează activ la punerea în aplicare a diferitelor politici și programe naționale la nivel de instituție, facultate și catedră. Aceste activități sunt efectuate de către cadrele didactice cu implicarea diferitor specialiști de profil și părți interesate.

În USC se desfășoară diverse activități pentru punerea în aplicare a programelor și strategiilor naționale prioritare în Republica Moldova cu privire la prevenirea și combaterea corupției, pentru promovarea unui stil de viață sănătos pentru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane; prevenirea și controlul virusului HIV/SIDA, pentru a promova egalitatea de sex în societate; Strategia Națională de Tineret împotriva abuzului și traficului de droguri, pentru reabilitarea și integrarea socială a persoanelor cu dizabilități. Cea mai mare parte din acest lucru are un caracter educativ și de cercetare.

9.1. Strategia națională de prevenire și combatere a corupției

Punerea în aplicare a măsurilor privind strategiile de prevenire și combatere a corupției în cea mai mare parte se ocupă Facultatea de Drept de la USC. În cadrul activității sale, universitatea se bazează pe poziția că, în prezent în Republica Moldova se desfășoară o reformă complexă, în scopul de a combate corupția în diverse domenii, inclusiv în educație pentru că cu toții ne dorim un învățământ de calitate, specialiști de înaltă calificare. Pe parcursul anului de raportare, atenție specială a cadrelor didactice și studenților de la Facultatea de Drept a fost acordată problemelor de prevenire a corupției în acest aspect: mese rotunde, dezbateri și alte forme de dezbateri publice a

problemei. În timpul discuțiilor s-a menționat că la nivel național, corupția este definită, în Legea nr. 900-XIII din 27 iunie 1996 privind combaterea corupției și protecționismului, ca un fenomen antisocial ce reprezintă o înțelegere ilegală între două părți, una propunând sau promițând privilegii sau beneficii nelegitime, cealaltă, antrenată în serviciul public, consimțind sau primindu-le în schimbul executării sau neexecutării unor activități de serviciu. Cele mai evidente și puternice manifestări ale corupției și mitei din învățământ sunt frecvent întâlnite în țările aflate în perioada de tranziție. Literatura de specialitate detestă factori multipli, care pot favoriza apariția corupției și mituirii în învățământ. Aceștia sunt: cauzele economice, instituționale, legale, sociale, politice, morale și de cultură juridică. Cu regret, acest fenomen persistă în învățământul din Republica Moldova și de aceea trebuie să unificăm eforturile pentru contracararea acestuia. Fenomenul corupției active poate fi comis în temei la nivelul administrației centrale, municipale, teritoriale și instituționale abilitate cu dreptul de a dirija cu domeniul educațional sau unitatea concretă de învățământ. Printre cele mai grave forme de infracțiuni în mediul universitar se enumără:

a. traficarea examenelor de admitere și absolvire (vânzarea, cumpărarea sau substituirea de lucrări contra bani, servicii sau contra servicii);

b. solicitarea de către membrii personalului universitar de bani sau cadouri, precum și tentative de mituire și cointeresare sub diverse forme;

c. solicitarea diverselor servicii personale de la persoane, care sunt sau urmează să fie în proces de evaluare, angajare, promovare sau oferirea unor astfel de servicii în schimbul indulgenței.

Astfel de acțiuni sunt extrem de grave în deosebi atunci când de satisfacerea lor se condiționează: a. oferirea serviciilor educaționale sau administrative acoperite de sarcinile persoanei respective ca membru al instituției de învățământ superior;

b. acordarea de favoruri în procesul de evaluare, angajare, promovare sau distribuirea sarcinilor didactice ori administrative. Acceptarea de cadouri simbolice de către personalul universitar este legitimă doar atunci când este evident că nu e de natură să influențeze direct sau indirect procesul educațional, de evaluare, angajare sau promovare.

Încălcarea normei de drept în mediu universitar se remarcă de asemenea în publicațiile și lucrările științifice sub formă de plagiat. Plagiatul a existat și continuă să existe în toate ramificările sistemului de învățământ superior. În unele domenii acest flagel este atât de puternic, încât a devenit normă de activitate cotidiană. Dacă, plagiatul este descoperit, se aplică doar o pedeapsă simbolică. Sunt frecvente cazurile, când rezultatele cercetării științifice cu preponderență în tezele de masterat sau doctorat sunt în întregime falsificate, altfel spus copiate. În astfel de cazuri, vina le aparține: autorului, conducătorului științific, catedrei, decanatului și instituției de învățământ superior. Reieșind din aceste considerente, este necesar de perfecționat cadrul juridic.

Criteriile „originale” de promovare au dus la apariția unor „specialiști”, în marea lor majoritate fără operă științifică definită după criteriile recunoscute internațional, dar care s-au organizat în grupuri de interese cu influență asupra politicii din domeniu. Aceste grupuri de interese s-au perpetuat la conducerea multor institute și universități, încurajând un sistem periculos de antiselecție și împiedicând transferul de generații.

Doctorul, conferențiarul universitar, Mironova S al catedrei de științe sociale a realizat o serie de sesiuni de informare pentru elevi și studenți pe tema *Prevenirea corupției în educație în sistemul universitar*. Treningurile au fost efectuate la Universitatea de Stat din Comrat, Colegiului Pedagogic „M. Ciakir” din Comrat, Colegiul Agricol și Liceul Teoretic Nr. 1 din s. Svetlii.

9.2. Programul național De promovare a unui mod de viață sănătos 2007-2018.

Un rol major în promovarea unui mod de viață sănătos, practicarea culturii fizice și sportului îi revine persoanelor angajate în complexul sportiv al USC. Studenții participă activ la diverse activitățile sportive, nu numai în cadrul orelor de Educație fizică, dar și înscriindu-se în secțiile sportive conduse de cadrele didactice. Studenții participă activ la activitățile sportive de la universitate cât și la nivel regional, național.

În curicula universitară fiecare curator al grupei academice în anul de studiu precedent au inclus modulul „Un mod sănătos de viață”, discutând pe diverse teme: Ziua internațională privind renunțarea la fumat, Ziua Internațională de prevenire a diabetului zaharat, Prevenirea cancerului la femei, etc. Toate axându-se pe un mod de viață sănătos.

9.3. Programul național

De prevenire și combatere a traficului de ființe umane

La data de 20 martie 2017 la USC a avut loc un seminar în privința „Traficului de femei”. Informațiile au fost prezentate de doctorul, conferențiarul universitar Mironova S și lectorii universitari de la catedra de științe sociale Romanova S. și Velicev R.

În săptămâna dedicată traficului de ființe umane 16-18 octombrie 2017 la catedra de Drept Privat a avut loc o conferință "Problemele traficului de ființe umane în Republica Moldova și în regiune". La conferință au participat studenții Facultății Drept, reprezentantul Centrului pentru Drepturile Omului Mironova S., un membru al IP Comrat Buneanu Pavel. Studenții din anu III, specializarea Drept, au pregătit un material de analiză care să reflecte situația reală a traficului de pe teritoriul Republicii Moldova și alte țări din CSI, pe lângă acest lucru a fost efectuată o analiză juridică comparativă a legislației din țara noastră cu legile țărilor din Europa.

Studenții au oferit o serie de idei pentru reformă și îmbunătățire a legislației naționale, în vederea prevenirii și combaterii acestui fenomen în statul nostru.

Ca parte a discuției, participanții au fost informați cu privire la modul în care are loc traficul de persoane, au fost familiarizați cu metodele de recrutare, transport, vânzare și revânzare, precum și tipurile de trafic, s-au dat sfaturi practice despre ceea ce trebuie să facă dacă ar fi devenit o victimă a traficului de persoane și modul de a proteja familia și pe cei apropiați.

Reprezentantul Centrului pentru Drepturile Omului a raportat despre munca centrului în domeniul dat și a explicat unde se poate apela în cazul în care au devenit victime ale traficului de ființe umane.

Studenții de la Facultatea de Cultură Națională au participat activ la activitățile comunității din regiunea UTA Găgăuzia, realizând voluntariat și au colaborat cu ONG-ul „Asociația Femeilor din Găgăuzia”, realizând seminarul "Nu te lăsa Păcălit", privind prevenirea traficului de ființe umane.

9.4. Programul național de profilaxie și control a virusului HIV/SIDA și ITS pentru 2007-2018.

În 2016, la Facultatea de Cultură Națională, a avut loc seminarul „Prevenirea și controlul infecțiilor cu transmitere sexuală, HIV / SIDA și ITS”, la care au participat studenții din primul și al doilea an de studii, la care a fost invitat un angajat de la Centrul medicilor de familie din or. Comrat, aducându-le la cunoștință că a crescut numărul persoanelor infectate cu HIV, ceea ce a favorizat răspândirea infecției în diferite grupuri ale populației, iar situația socio-economică dificilă, șomajul, răspândirea înaltă a narcomaniei și infecțiilor cu transmitere sexuală, migrația sporită, traficul ființelor umane, creșterea numărului prostituatelor, desfrâul comportamentului sexual, creșterea numărului divorțurilor, scăderea valorilor familiale condiționează un prognostic nefavorabil al infecției HIV/SIDA. Această maladie a devenit un pericol real pentru societate, având

un impact negativ social-economic și de sănătate în permanentă creștere. În prezent la nivel național în domeniul sănătății publice infecția HIV/SIDA este recunoscută ca o problemă prioritară ce necesită crearea unui sistem adecvat de sprijin din partea statului atât politic, cât și financiar.

În căminul studențesc al USC au avut loc traininguri cu studenții, "Eu și sănătatea mea", sesiune de informare privind SIDA (lector universitar Ibrișim L.).

Curatorii grupelor academice la orele educative au discutat cu studenții despre prevenirea și combaterea bolilor infecțioase, punând accent pe tuberculoză, HIV/SIDA, boli cu transmitere sexuală, alcoolism, dependența de droguri, abuz de substanțe toxice, etc; Studenții au prezentat informații cu referire la profilaxia și controlul virusului HIV/SIDA și ITS, ceea ce a provocat discuții, confruntări de opinie.

9.5. Programul național de promovare a egalității între sexe în societate pentru perioada 2010-2018.

În conformitate cu Programul Național în curricula disciplinară: sociologie, științe politice, filosofie, cadrele didactice au inclus subiecte, care se axează pe problema egalității de genuri. Au organizat dezbateri cu studenții pe următoarele teme:

- Respectarea drepturilor omului în societatea modernă, decembrie 2018;
- Stilurile de conducere în Management, martie 2018;
- Aș prefera să lucrez cu un manager bărbat sau femeie, deoarece ..., martie 2018;
- Egalitatea de gen: mit și realitate, februarie 2018;
- Relațiile interpersonale în cadrul grupului, martie 2018;
- Egalitate între femei și bărbați, mit sau realitate? Martie 2018.

În baza dezbaterilor s-a ajuns la concluzia că egalitatea de gen este un drept prin care oricine este liber să își dezvolte propriile aptitudini și să își exprime opțiunile, fără a fi influențate de particularitățile sexului căruia îi aparține. Comportamentele, aspirațiile și nevoile diferite ale femeilor și bărbaților, trebuie să beneficieze de apreciere și promovare egală. Discriminarea de gen este o încălcare a drepturilor omului.

În Republica Moldova se manifestă în continuare inegalități de gen, în special pe piața muncii, unde femeile se regăsesc în număr mai mare în sectoarele mai slab plătite și mai puțin în funcții cu putere de decizie. În acest context, egalitatea de șanse reprezintă un punct important în ceea ce înseamnă un tratament egal pentru femei și bărbați, prin luarea în considerare a capacităților, nevoilor și aspirațiilor lor. Egalitatea de șanse se referă și la vizibilitatea, autonomia și participarea egală a celor două sexe în toate sferile vieții publice și private.

Discriminarea se bazează mai mult pe stereotipuri. Stereotipurile de gen sunt sisteme de convingeri și opinii „prefabricate” referitoare la caracteristicile femeilor și bărbaților, în legătură cu trăsăturile dezirabile privind masculinitatea și feminitatea. Exemple de stereotipuri de gen care fixează roluri de gen clar împărțite, ajungând să condiționeze uneori subtil, de multe ori evident, femeile și bărbații și care conduc, adesea, la inegalitate de șanse și discriminare de gen:

- bărbații sunt mai buni la științe exacte, la politică, sunt mai buni ingineri, medici;
- femeile sunt mai sensibile, empatică, comunică mai bine, sunt mai înclinate către zona artistică;
- femeile trebuie să se ocupe de gospodărie, îngrijirea copiilor;
- bărbații trebuie să aducă bani în casă;
- fetele trebuie să fie cumini, liniștite, curate, ordonate;
- băieții/bărbații nu plâng;
- bărbații sunt mai degrabă duri și direcți;

Discriminarea de gen pe piața muncii. Discriminarea poate să apară:

- în anunțurile pentru oferte de serviciu care condiționează ocuparea unui loc de muncă de apartenența la un anumit sex;

- în procesul de recrutare și selecție (de exemplu, solicitarea testelor de sarcină pentru candidatele la diverse posturi sau folosirea maternității ca motiv de refuz al angajării);
- la acordarea salariului (pentru o muncă similară calitativ și cantitativ femeile sunt plătite mai puțin față de bărbați);
- la promovarea profesională;
- prin segregare profesională – angajarea femeilor, cu preponderență, în domenii de activitate considerate ca fiind "feminizate" (de exemplu, învățământ, sănătate, asistență socială, comerț), acestea fiind, de cele mai multe ori, mult mai slab plătite, în comparație cu domenii unde lucrează preponderent bărbați.

O concluzie, care a determină studenții să nu facă discriminarea de gen este că în cadrul USC studenții au acces la diferite servicii și privilegii, inclusiv granturi și burse de studii, în funcție de rezultatele la învățătură, în activitatea de cercetare, sportivă, culturală etc. indiferent de gen sunt.

9.6. Politica ocupării forței de muncă pentru perioada 2007-2018.

USC este ghidat de poziția că rata de angajare a absolvenților de la programele de studii este o caracteristică calitativă a activității sale. Astfel, Universitatea își asumă responsabilitatea pentru pregătirea specialiștilor, care trebuie să fie competitivi pe piața muncii din regiune și țară, în conformitatea cu calificarea obținută. De aceea, se implementează standardele elaborate în domeniul educației de către ANACIP, astfel se racordează la experiențele europene, obținând eficacitate și calitate. Aproximativ 60% din absolvenții USC sunt angajați conform specializării la diferite instituții, organizații ș.a. În prezent se elaborează un mecanism de urmărire și monitorizare a ocupării forței de muncă a absolvenților pe piața forței de muncă și dezvoltarea carierei lor profesionale. Unii absolvenți își continuă studiile la ciclul II, masterat, doctorat. În ultima perioada 2014-2017 un număr mare de absolvenți migrează. Plecarea peste hotare a devenit relativ mai ușoară, datorită mai multor factori și oportunități: rețelelor sociale, tratatelor internaționale în educație, la care Republica Moldova este parte, programelor de schimb academic și de studenți, precum și cetățeniei multiple deținute de mulți absolvenți.

9.7. Strategia națională pentru tineret.

La USC se desfășoară o activitate intensă, în ceea ce privește implementare a strategiei naționale pentru tineret. Studenții instituției în anul de studiu 2017-2018 au participat la activitățile desfășurate de ONG-urile: „Centrul Pro-Europa” și „Pilgrim-Demo”:

- Training-ul „Creșterea participării civice în rândul tinerilor”, organizat de „Pilgrim-Demo” și „Pro Europa”;
- Masa rotundă „Surse de informare europeană”, în colaborare cu Centrul PRO- Europa.

La facultatea de Cultura Națională a fost organizată și realizată Conferința Studențească „Probleme de adaptare socială a tinerilor”.

La Catedra Limbi Străine, a avut loc un seminar „Prezentarea programelor internaționale de cercetare pentru tinerii din regiune după exemplul Statelor Unite ale Americii”, moderatorii: Voluntar SUA W. Dixon și lectorii universitari Deceva E., Sucman A.

9.8. Strategia națională împotriva abuzului și traficului de droguri pentru perioada 2012-2018.

Experții definesc drogul, ca și orice substanță, care este introdusă într-un organism viu poate schimba percepția acestuia, comportamentul sau funcțiile cognitive sau motorii și poate duce la dependență. Conform statisticilor internaționale, aproximativ 200 de milioane de oameni din întreaga lume folosesc droguri. În scopuri explicative, anual, se conduce o conversație cu studenții, pe tema „Impactul drogurilor asupra sănătății fizice și mintale”.

Studenții de la Facultatea de Drept în timpul stagiului de practică iau parte la operațiunile organizate de Departamentul de Afaceri Interne a Găgăuziei „Lupta împotriva drogurilor”.

La Facultatea Economie au fost organizate următoarele seminare:

- „Sănătatea – cea mai mare bogăție”, martie 2018;
- „Spune Nu viciilor”, octombrie 2017;
- „Drogul ucide încrederea”, martie 2018;
- „Drogurile – nici o șansă pentru un viitor prosper”, martie 2018;
- „Dependența de diferite droguri, consecințele lor asupra sănătății”, februarie 2018.

Pentru a pune în aplicare principalele recomandări ale strategiei, la Facultatea de Cultură Națională studenții de la specializare „Asistență socială”, au organizat și desfășurată o masă rotundă „Tineretul actual alege modul sănătos de viață și nu drogurile”, mai 2018.

9.9. Programul național de reabilitare și integrare socială a persoanelor cu dizabilități

Se implementează prevederile Programului Național pentru reabilitarea și integrarea socială la USC din considerentul că în Republica Moldova persoanele cu dizabilități sunt marginalizate și necesită tot sprijinul pentru a depăși această situație. Un moment de dificultate îl reprezintă integrarea lor pe piața muncii și, eventual, găsirea unui loc de muncă. Actualmente, un număr mare de persoane cu dizabilități nu au loc de muncă, ceea ce le creează dificultăți în găsirea unor surse de venit pentru întreținere și necesitățile cotidiene de mobilitate, îngrijire medicală. Capacitățile și abilitățile persoanelor cu dizabilități nu sunt evaluate și apreciate la justa lor valoare de angajatorii potențiali și asistenții sociali, care ar putea caracteriza din cele mai bune perspective capacitatea persoanelor cu dizabilități de a exercita o profesie, o funcție, o meserie. Persoanele cu dizabilități trebuie să-și găsească un rost în viață. Numărul total al acestora este în creștere.

La USC studiază tineri cu dezabilități, dar instituția îi sprijină, oferindu-le cazare gratuită în cămin, pe parcursul anului de studiu, li se oferă un ajutor financiar și altele.

Studenții de la specializarea „Asistență socială” împreună cu voluntarii comunității studențești „Măinile calde” și „Inițiativă” în mod constant desfășoară activități în colaborare cu Centrul Regional de Reabilitare „Fidanjik”, Centrul de Resurse „Luci”, Centrul social „Speranța” pentru a ajuta la reabilitarea și integrarea copiilor cu dizabilități de la școală-internat din or. Ceadâr-Lunga. În anul academic 2017-2018 au organizat „Caravan de Crăciun”, oferindu-le cadouri și duciuri copiilor.

La elaborarea lucrării de licență și master au fost alese teme de cercetare privind reabilitarea și integrarea persoanelor cu dizabilități.

La 3 decembrie 2017 a fost organizată „Ziua internațională a persoanelor cu dezabilități”

În noul curriculum elaborat pentru formarea continuă profesională a cadrelor didactice a fost inclusă disciplina „Educația incluzivă” ca obligatorie, scopul principal este de a dezvolta la studenți, cadrele didactice competența profesională *activitatea didactică diferențiată cu diferite grupuri de copii, inclusiv și copii cu dizabilități*.

9.10. Planul de acțiuni urgente în domeniul demografiei.

În Curricula disciplinelor umanitare: *Demografia și Sociologia Populației, Sociologia Familiei* s-a acordat o atenție deosebită la factorii care duc la declinul demografic în UTA Găgăuzia și Republica Moldova, cum ar fi: depopularea, îmbătrânirea, scăderea natalității, migrația neregulată, sănătatea precară a populației și nivelul ridicat al mortalității etc.

A fost efectuată o cercetare în cadrul redactării lucrării de disertație de către Panaitova S., coordonator științific dr., conf. Univ., Stepanov V. „Problema etno-demografică în Republica Moldova și tendințele europene și eurasiatice de dezvoltare”.

La data de 9 aprilie 2018 la universitate a fost organizată dezbateră „Familia în secolul XI: perspective și probleme pentru susținerea familiei”, eveniment realizat de dr., conf. univ., Neagova A.

În Planurile de învățământ pentru cursurile de formare profesională continuă au fost incluse două module: modulul A-Demografie, modulul B - Probleme de gen și feminologie.

S-a organizat la Universitate o oră publică „Populația și variabilele ei demografice” cu reprezentanții *Centrului Social Regional și Asociația Obștească "Biaz Gul*».

O masă rotundă „Demografia și economia populației” a organizat lectorul universitar Chiurciu V., care este și membru al Comisiei Naționale pentru populație și dezvoltare în UTA Găgăuzia, relatând despre evoluția fenomenelor demografice și a identificat împreună cu studenții problemele prioritare și sarcinile pentru creșterea demografiei.

10. Activitatea de inovare și cercetare.

Activitatea de cercetare-inovare în cadrul USC este o componentă fundamentală a activității personalului științifico-didactic, științific, a studenților, masteranzilor și studenților-doctoranzi și se desfășoară în cadrul catedrelor, școlii doctorale

Obiectivele strategice ale activității științifice a universității sunt următoarele:

- racordarea direcției și conținutului cercetărilor științifice, în conformitate cu prioritățile de dezvoltare economică, social-politică și culturală a regiunii UTA Găgăuzia și RM;
- Organizarea și funcționarea asociațiilor, școlilor științifice;
- Creșterea numărului de activități științifice și colaborarea cu autoritățile publice locale și de stat, privind implementarea rezultatelor în domeniul politicii sociale și economice;
- Crearea condițiilor pentru participare la activitatea științifică a studenților;
- Participarea la programe, proiecte, simpozioane, congrese, conferințe naționale și internaționale;
- Editarea publicații periodice;
- Atragerea de fonduri naționale și internaționale pentru a finanța proiecte de cercetare.

Numărul de teze de doctorat susținute

Pentru anul de raportare au fost redactate și susținute trei teze de doctorat pentru titlul de doctor în științe.

<i>Doctorand</i>	Папцова Алла Константиновна
<i>Тема</i>	Феномен религиозности на современном этапе развития общества (конкретная ситуация).
<i>Научный руководитель</i>	Сахарняну Е.Д. доктор хабилитат философии
<i>Ученый совет:</i>	09.00.01. Институт философии, социологии и политических исследований АНМ
<i>Дата утверждения:</i>	15 мая 2014
<i>Докторант</i>	Янак Игорь Владимирович
<i>Тема</i>	«Правовая пассивность как разновидность правового поведения в механизме обеспечения основных прав и свобод личности»
<i>Научный руководитель</i>	Профессор Смокинэ А.И.
<i>Ученый совет:</i>	12.00.02 Публичное право АН РМ

<i>Дата утверждения:</i>	1 ноября 2013
<i>Докторант</i>	Великова Татьяна Гавриловна
<i>Тема</i>	Применение новых информационных технологий в процессе оценивания по информатике
<i>Научный руководитель</i>	Научный руководитель: Харитон Андрей, доктор педагогики, профессор, Тираспольский Государственный университет Научный консультант: Брайков Андрей, доктор физико-математических наук, конференциар, Тираспольский Государственный университет
<i>Ученый совет:</i>	D36 – 13.00.02 – 30 Тираспольский Государственный университет
<i>Дата утверждения:</i>	18 декабря 2013

Informații despre cadrele didactice care studiază la doctorat

În Universitatea de Stat din Comrat o atenție deosebită se oferă la formarea cadrelor didactice, cu scopul de a asigura calitatea în procesul de învățământ. În școala doctorală din USC la specializarea 08.00.05 Economie și management studiază patru doctoranzi, precum și un aspirant. Pentru formarea cadrelor didactice cu titluri academice, administrația universității trimite anual profesorii săi la școli doctorale în alte universități, unde își desfășura activitățile de cercetare și susțin cu succes lucrările. Profesorii din USC de la diferite specialități sunt instruiți în școlile de doctorat din alte universități. Informațiile sunt în tabelul de mai jos:

Specializarea	Numele și prenumele doctorandului	Vîrsta	Coordonator științific, instituția	Tema cercetării
130001. Pedagogie generală	Vlav M.C.	45	Силистрару В.Н. доктор-хабилитат, Тираспольский государственный университет	«Этнопедагогические факторы мультикультурного воспитания младших школьников».
19.00.05. Psihologie socială	Beanova I.E.	43 г.	Руснак С.И., доктор, доцент социальной психологии, ULIM	«Проявление социального стресса у выпускников ВУЗов в условиях поиска работы».
	Iamboglo E.I.	43 г.	Руснак С.И., доктор, доцент социальной	«Социально-психологические факторы становления

			психологии, ULIM	профессиональных ценностных ориентаций студентов педагогических специальностей».
	Ibrişim L.I.	42 г.	Руснак С.И., доктор, доцент социальной психологии , ULIM	«Проблема влияния социальных представлений о насилии в семье на предпочтения типа супружеских отношений».
	Palic O.P.	34	Руснак С.И. доктор, конференциар университар	«Проблемы развития социально- интерактивных компетенций у студентов».
10.02.06 Turcologie (Limba găgăuză)	Nacioglo N.V.	38	Сорочану Е.С. доктор, конференциар, ст. научный сотрудник АН РМ	«Гагаузская языковая картина мира»
10.02.04 Limbi germanice	Chirdeachin A.A.	34	Бабырэ Н.М., доктор хаб, проф. МолдГУ	«Reflexe indoeuropene varietati şi variante fonologice ale unităţilor monofonematice compuse în limbile germanice».
10.01.01.Literatura română	Comisarova O.P.	29	Кустрябова С.Ф. Педагогический университет им. И. Крянгэ	«Международная миграция гагаузов конца XX - начала XXI веков».
	Romanova S.I.	51	Шаров И.М. МГУ	А. Скальковский - историк Бессарабии
12.00.08 Criminalistica	Levandovschi N.N.	28	Профессор Ю. Ларе Академия им. Штефана чел Маре	Уголовно- процессуальная и криминалистическая характеристика осуществление

				уголовного преследования в сфере кредитования
12.00.08 Drept penal	Leiciu G.G.	50	Профессор Морару В.И., МГУ	«Подготовка к освобождению и ресоциализация осужденных в РМ»
05.18.01 Tehnologia produselor alimentare (Tehnologia și conservarea produselor alimentare)	Gheorghieva T.V.	39	Рубцова С.Л. ТУМ	«Совершенствование способов технологии хранения растительного сырья с использованием химических и физических методов обработки».

10.1. Programele/proiectele de cercetare (la nivel de universitate, național, internațional, proiectele TEMPUS)

Una dintre cele mai importante concursuri granturi și programe este participarea USC în programul "**Tempus**" (Programul Trans-European de mobilitate în învățământul superior).

În anul **2016** angajați ai universității au luat parte la 6 proiectele în cadrul acestui program:

No	Denumirea proiectului. Coordonatorul de proiect	Termeni de realizare și profilul științific	Numărul de specialiști implicați în proiect de la catedră	Scopurile și implementarea rezultatelor	Finanțarea proiectelor (suma totală a donației, cheltuieli)
1	530349-FR-JPHES TEMPUS-SUCSID Inter-university Start-up centers for	15.10.2012-15.10.2016 Profil: management, marketing-ul activității de Start-up;	7	Dezvoltarea inovației și antreprenoriatului în țările partenere prin sporirea creativității, a competitivității și de angajare de absolvenți de facultate și de cooperare între universități, inovație și societățile	Total de 93.000 de euro Pentru deplasări la stagii și schimburi

	students innovations development & promotion. Генова С.И.	Dreptul proprietății intelectuale; Management și comunicare		de investiții pentru comercializarea cunoștințelor	de experiență 12.000 de euro
2	530391-SI-JPCR TEMPUS-EUNEG European Neighbourhood Policy Law and Good Governance. Генова С.И.	15. 10.2012-15.10.2016 Profil: Prioritățile de cercetare a relațiilor internaționale dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova	3	<ul style="list-style-type: none"> Elaborarea unui plan de formare (curriculum) pentru nivelul de master de relații internaționale ale Uniunii Europene și Republica Moldova și programa pentru disciplinele din planul de studii. 	Total de 32200 euro Pe deplasări la stagii și schimburi de experiență 7000 euro
3	530621-BG-JPGR TEMPUS- La MANCHE Leading and Managing Change in Higher Education . Сиркели В.П.	15. 10.2012-15.10.2016 год Profil: Management administrativ, management în instituțiile de învățământ, de marketing serviciilor de educație	3	Dezvoltarea capacității de management în universități, de iniția punerea în aplicare durabilă a reformelor de învățământ superior, responsabilizarea elevilor, promovarea participării studenților în procesul de luare a deciziilor la nivelul managementului administrativ	Un total de 29 000 de euro Pentru deplasări la stagii și schimburi de experiență 1500 euro
4	TEMPUS530181 DE-SMGR INURI 2012-2014. Интегрированная информационная система управления университетом: внедрение опыта ЕС в странах СНГ . Федотова Л.В.	15.10.2012-15.10.2014. Profil:Management informațional	3	Obiectivul principal al proiectului este de a dezvolta și implementa o sistem integrat de gestionare a informațiilor universitar cuprinzătoare la universitățile din Ucraina, Belarus, Republica Moldova și Georgia, pe baza experienței europene.	370.000 de lei Pentru materiale.
5	TEMPUS 530740 –DK-JPCR 2012-2016. IN CAUTAREA	15. 10.2012-15.10.2016 год.	4	Consolidarea autonomiei universitare în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova.	180000 lei Pentru materiale

	(RE) DEFINIRII AUTONOMIE I UNIVERSITARE”, Укрепление университетской автономии в Молдове. Арикова З.Н.				
6	516597-TEMPUS 1-2011-1-FR «Crearea unei rețele universitare tematice în științe aplicate și economice în Moldova». Великова Т.Г.	15.10.2012-15.10.2016.	4	Crearea de rețele inter-universitare în domeniul științei aplicate și economie în Republica Moldova. Proiectul Velikova T.G., Lupașcu S.I. a avut loc o serie de seminarii, instruire practică pentru cadrele didactice în implementarea și promovarea în procesul educațional al sistemului de învățământ la distanță Moodle. Pe platforma Moodle a Universității de Stat din Comrat. http://elearning.kdu.md/moodle/login/index.php зарегистрированы от кафедры ИТМФ: ст. преподаватель Кысса Л.П., ст. преподаватель Коврикова Р.Н., ст. преподаватель Лупашку С.И., ст. преподаватель Сибова О.Г., ст. преподаватель Йовчу М.И., преподаватель Великова Т.Г. http://crunt.utm.md/	Echipament . (5 calculatoare , software de tip server proxy pentru a crea materiale video, proiector, cameră video, trepied pentru camera video, microfon la camera video, aer conditionat, regulator de tensiune).

Raport detaliat despre lucrul desfășurat în cadrul proiectului 516597-TEMPUS 1-2011-1-FR «CREAREA UNEI REȚELE UNIVERSITARE TEMATICE ÎN ȘTIINȚE APLICATE ȘI ECONOMICE ÎN MOLDOVA» elaborat de moderatorul lector, doctor în pedagogie Velicova Tatiana.

1. Scurta informație despre infrastructura informațională a universității (materiale de studiu și suporturi tutoriale, cărți de referință, materiale educaționale ajutătoare, spații adecvate, produse multimedia, rețele de calculatoare și acces Internet)

În procesul de studii, sunt utilizate 6 sale cu calculatoare (“Catedra tehnologii informaționale, informatica și fizica” – 4 săli de calculatoare, Centrul „Tehnologii informaționale”- 1 sala de calculatoare, „Business centru” – 1 sala de calculatoare pentru facultatea de Economie), bine amenajate și dotate cu calculatoare moderne. În aceste săli, disponibile pe întreaga durată a zilei, se desfășoară cursuri pentru profesori, lecții pentru ciclul I, ciclul II. Pentru comoditatea

studentilor, la căminul studentesc este o sală de calculatoare pentru lucrul individual. Centrul „Tehnologii informaționale” are ca sarcini de bază asigurarea procesului de instruire, elaborarea și implementarea sistemelor informatice, crearea și extinderea rețelei locale de calculatoare, precum și menținerea în stare funcțională a tehnicii de calcul.

În prezent toate calculatoare conectate în rețea. Internetul US Comrat este o rețea ce acoperă cele 3 blocuri de studii, căminul pentru profesori și studenți. Mulți profesori și studenți posedă calculatoare portative personale pe care le utilizează în procesul de studii. Doi blocuri central de studii sunt interconectat prin magistrale de fibră optică, fapt ce asigură fiabilitatea traficului și creșterea capacității rețelei interne. Rețeaua locală este în continuă dezvoltare. Studenții care posedă un laptop se pot conecta la rețea și prin intermediul tehnologiei Wi-Fi.

În procesul de predare, se utilizează dispozitive de proiectare multimedia și calculatoare portabile (notebook). Universitatea are 3 table interactive.

Se observă o dinamică pozitivă în utilizarea platformei Moodle. US Comrat are situl kdu.md. Pe situl Universității De Stat din Comrat a fost plasat lincul pentru trecerea pe situl proiectului CRUNT, pe platforma Moodle.

2. Dezvoltarea de cursuri on-line si asigurarea calității lor

Pentru dezvoltarea cursurilor în universitatea au fost organizate următoarele activități:

1. Organizarea cursurilor.
2. Aprecierea cursurilor de către profesor (Chestionarul de evaluare a structurii materialului de studiu).
3. Consultarea cadrelor didactice de către administratorul platformei Moodle.
4. Aprecierea cursurilor de către administratorul platformei Moodle (din partea tethnică).
5. Aprecierea cursurilor de către departamentul de management al calității US Comrat.
6. Aprecierea cursurilor de către studenți (Chestionar de evaluare a cursului (e-Learning)).
7. Promovarea ghidului „GHID DE BUNE PRACTICI ELABORAREA ȘI EVALUAREA CURSURILOR ONLINE”, Autori: Todos Petru, Ghencea Cristina.

3. Activitățile de formare a cadrelor didactice (aspecte tehnice si dimensiunea pedagogica) pentru realizarea invatamantului la distanta.

În cadrul proiectului au fost organizate seminare pentru cadrele didactice cu privire la crearea și utilizarea cursurilor on-line:

- 9 noiembrie 2011. «Создание и редактирование online-курса в Moodle» (Bancova I., Velicova T.).
- 10 noiembrie 2011. Trening pentru profesori (Velicova T.)
- 28 iunie 2012. Trening pentru profesori (Aricova Z., Velicova T., Lupașcu S., Curaxina S.)
- 02 decembrie 2013. Seminar «Размещение учебно-методических материалов на платформе MOODLE Комратского государственного университета» (Velicova T., Lupașcu S.)
- 09 decembrie 2013. Seminar «Размещение учебно-методических материалов на платформе MOODLE Комратского государственного университета» (Velicova T., Lupașcu S.)
- 3 februarie 2014. Trening „Использование разработанного курса на платформе Moodle. Мониторинг” (Velicova T., Lupașcu S.).
- 2 aprilie 2014. Trening pentru profesori (Facultatea de drept).
- 30 iunie 2014. Trening pentru profesori „Разработка и настройка электронного курса на платформе Moodle”. Nivelul I. – începător. (Velicova T., Lupașcu S., Curaxina S.)

4. Alte oferte educaționale virtuale (programe de învățământ la distanță, formare continua, reconversie profesionala, stagii, orientare profesionala etc).

Alte oferte educaționale virtuale nu sunt.

5. Planul de actiuni al universitatii în domeniul e-learning (discutii la senat, Cons. Administrativ – hotarari, planuri de dezvoltare)

- Creșterea gradului de utilizare a platformei e-learning MOODLE de către cadre didactice și studenți;

- Promovarea, în procesul didactic, a tehnicilor de predare inovative și a metodelor de evaluare corespunzătoare obținerii rezultatelor învățării proiectate;
- A crea o pagina Web pe site-ul Universității de Stat din Comrat cu informație despre centrul E-learning (despre centru, misiia centrului, principale atrebuții, principalele activitati desfasurate de centru, ce a fost realizat, planuri centrului, perspective și etc.);
- A prelungi organizarea și desfășurarea de programe de studiu în regim de învățământ la distanță la nivel licență și masterat;
- Formarea cadrelor didactice din universitate pentru utilizarea software-ului educațional și pentru producerea materialelor de predare prin utilizarea tehnologiilor educaționale avansate;
- Suport și organizarea cursurilor de formare cadrelor didactice;
- Cercetare și dezvoltare în domeniul e-learning;
- Inițierea, promovarea și gestionarea învățământului la distanță în universitate.

6. Impactul activităților de e-learning asupra procesului de educație

Procesul educațional se caracterizează prin schimbări substanțiale în ceea ce privește formele și metodele de instruire. Se schimbă funcțiile profesorului în actul educativ. Astăzi, profesorul, din comunicator de cunoștințe, se transformă treptat în manager al formării cunoștințelor și asigurării accesului studenților la aceste cunoștințe prin tehnologii informaționale. În ultimii ani, metodele moderne de instruire capătă o răspândire largă și la US Comrat, ceea ce contribuie la diversificarea formelor de instruire, pe de o parte, și găsirea unor noi modalități de verificare și apreciere a cunoștințelor, pe de altă parte.

Generic învățarea prin e-learning poate fi definită ca o învățare la distanță într-un mediu educațional evolutiv și bazat pe colaborare, care îmbină metodele didactice tradiționale cu metode bazate pe mijloace IT și având ca obiectiv creșterea performanțelor individuale ale educabililor. Învățarea prin e-learning se bazează pe o predare modernă, într-o altă modalitate decât cea clasică, mult mai atractivă și în care un rol important îl au consolidarea cunoștințelor și evaluarea, realizate într-o manieră atractivă și adaptabilă nevoilor, atât a celor care dirijează învățarea, cât mai ales a studenților.

Activitățile și resursele puse la dispoziția studenților într-un curs sunt variate și atractive: baza de date, utilă în gestionarea informațiilor personale ale studenților dintr-un grup, chestionarele cu diferite întrebări, glosarul creat în curs ca un instrument util și care se elaborează prin colaborare, lecții cu pași impuși de condiții care să permită continuarea sau revenirea la un conținut care trebuie revăzut, feed-back cu privire la activități desfășurate, teme care se pot da studenților și care pot fi cu rezolvare online, offline sau cu încărcarea unor fișiere și pentru care se poate utiliza un sistem de antiplagiat și multe altele. Cele enumerate sunt doar o mică parte din activitățile care se pot realiza în Moodle.

7. Politici universitare de încurajare pentru elaborarea cursurilor e-learning

În direcția de încurajare cadrele didactice pentru elaborarea cursurilor e-learning au fost organizate activități: raportarea despre proiectul CRUNT la Senatul universității de Stat din Comrat (26 mai, 2014), despre tot, ce a fost realizat în cadrul proiectului, despre planuri și perspective. Au fost abordate probleme, care avem și trebuie să reușim. Au fost puse obiectivele pentru anul viitor 2014-2016 (elaborarea cursurilor, experimentarea cursurilor, formarea cadrelor didactice în domeniul e-learning, certificate pentru cadre didactice, care au desfășurat curse și au elaborat un curs pe platforma Moodle etc.). Ca rezultat au fost pregătite următoarele documente

8. Colaborări cu alte institutii din țara și străinătate în domeniul instruirii online.

Pe data de 20-24 mai, 2013 în cadrul proiectului **530349-TEMPUS-1-2012-1-FR-TEMPUS-JPHES «Inter-University Start-Up Centers for Students' Innovations Development and promotion - SUCSID»** în Ucraina (Сумський державний університет) a fost organizată întâlnirea, unde au fost abordată tema „**E-learning tools for support and effective functioning of inter-university Start-up centers**”. Participanții proiectului au discutat despre experiența de utilizarea

platformelor e-learning (Moodle, Atutor și etc.). Au discutat despre posibilității, avantaje și dezavantaje diferitor platforme pentru utilizarea lor în Start-up centre. Velicova Tatiana a raportat despre participarea universității în proiectul CRUNT, despre experiența de utilizarea platformei Moodle.

9. În concluzie: Impactul proiectului TEMPUS-CRUNT asupra dezvoltării învățământului online în universitate

Proiectul TEMPUS-CRUNT:

1. A redicat nivelul de utilizarea noilor tehnologii informaționale.
2. În cadrul proiectului a fost creat un centru E-learning.
3. A fost reinnoită rețeaua de calculatoare în centru E-learning.
4. A fost instalată platforma MOODLE.
5. Profesorii au posibilitatea de a lucra cu platforma MOODLE (UTM, ASEM, KDU). 43 cadre didactice sînt înregistrate pe platforma Moodle US Comrat.
6. Sunt softuri licențiate (Camtasia studia), care permite de a crea material educaționale în format electronic .
7. Sunt elaborate **38** cursuri electronice pe platforma Moodle, care au resurse de curs în format (PDF, PPT, Flash, HotPotatoes, Word, JPEG), sarcini de lucru, bibliografie, sondaj studenți, resursele cursului, forum "Anunțuri profesori", baza de date, etichetă, video, wiki, pagina web, ancheta, dosar, exe Learning, teste autoevaluare și etc.
8. Acest proiect a făcut o reforma în învățămîntul superior, se vede un mare progres în educație. Platforma Moodle, care se utilizează în cadrul proiectului CRUNT are multe avantaje. Avantajele pe care le oferă Moodle se pot remarca doar în urma elaborării, implementării și utilizării cursurilor pentru orice disciplină universitară și în care se recomandă să fie integrate cât mai multe activități și resurse. Avantajele evidențiate în urma utilizării Moodle sunt atât din partea profesorului care propune studenților săi cursuri atractive, cât și din partea studenților, aceștia din urmă fiind încântați de învățarea prin e-learning și de tot ceea ce presupune aceasta. Poate că un dezavantaj care ar trebui menționat este timpul care trebuie alocat creării și elaborării cursurilor, însă faptul că un curs odată elaborat poate fi utilizat ori de câte ori apare această necesitate, diminuează considerabil acest dezavantaj. Materialele didactice pentru învățare la distanță, se bazează pe o predare modernă, într-o altă modalitate decît cea clasică, mult mai atractivă și, în care un rol important îl au consolidarea și evaluarea cunoștințelor, realizate într-un mod atractiv și eficient. Moodle este disponibil on cadrul US Comrat pe adresa web: elearning.kdu.md/moodle/ și este gratuit. MOODLE este axat pe organizarea interacțiunii între profesori și studenți.

Profesorul are posibilitatea de a crea cursuri, cu utilizarea în cadrul lor a materialelor în formă de text, prezentări, chestionare, forumuri, teme, amplasarea fișierelor grafice, video și audio și etc. Profesorul are posibilitatea de a organiza efectiv procesul de studii efectuarea seminarelor, testelor, utilizarea diverselor obiecte și referințe de pe Internet, monitorizarea acțiunilor studenților, informarea privind evenimentele viitoare etc. Sistemul oferă studenților posibilitatea de a accesa materialele cursului nelimitat în timp și distanță.

Profesorii universității participă în proiecte de granturi mici din regiune, Republică și UE.

■ Programul de granturi mici Fondul pentru Tineret din Gagauzia "Club de aspiranți științifici", coordonator Sulak S.C., coordonator Ciavdar O.I., moderatorii Sucman A.G., Todorici T.A., Deceva E.D. Proiectul a avut ca scop implicarea tinerilor în regiune, în domeniul de cercetare și cunoaștere a limbilor străine. Principala sarcină – de a arăta prioritățile activității de cercetare în străinătate prin evenimente reale.

■ Programul de granturi mici "FP7 – Comrat State University», Centrul de Informare EURAXESS coordonator Osotova OM (<http://www.euraxess.md/ro>). Rețeaua EURAXESS Services este o rețea europeană care conectează mai mult de 200 de centre de servicii pentru cercetătorii care s-au alăturat EURAXESS Services.

Profesorii de la catedra de limbi străine participă în mod activ la concursuri de granturi la ambasadele acreditate în Republica Moldova:

- Grant pentru primirea literaturii americane (furnizor: Ambasada americană);
- Grant pentru o literatură germană (furnizor: Editura: Bücher- Bosch Ambasada Germaniei);
- Grant pentru un calculator de la Centrul american (ambasada americană);
- Grant pentru a primi echipamente de birou pentru Centrul german în suma de 3440 lei (Ambasada germană).

Echipamente de literatură și de birou dobândite prin granturi poate crește nivelul de predare a limbilor străine pentru studenții din primul și al doilea ciclu, precum și de a efectua cursuri opționale în limbile europene pentru elevi și profesori.

10.2. Volumul de lucrări de cercetare (pe facultăți).

În toate catedrele din universitate se desfășoară activități de cercetare în diverse domenii. Rezultatele studiilor implementate în procesul educațional în formă de prelegeri, rapoarte și teze. De asemenea, pe baza de articole de cercetare sunt publicate în reviste acreditate în Republica Moldova și de peste hotare.

Profesorii dezvoltă subiecte științifice ale lucrărilor de licență și de disertație, după care studenții pot să-și redacteze propriile lucrări de cercetare.

În concursul de design al Academiei de Științe a Republicii Moldova, USC a câștigat proiectul "Centrul de inovare". Activitatea centrului, în conformitate cu art. 5 din Legea "Cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare", este direcționată spre găsirea potențialilor rezidenți ai incubatorului și promovarea inovației. Misiunea centrului este de a crea un obiect al infrastructurii de inovare a centrul din USCU, în scopul de a spori competitivitatea regiunii prin dezvoltarea de IMM-uri high-tech, comercializarea și transferul de tehnologii înalte.

№	Denumirea proiectului. Coordonatorul proiectului	Срок исполнения и научный профиль Termenii de realizare și profilul științific	Numărul de specialiști de la catedre implicați în proiect	Scopurile și implementarea rezultatelor	Finanțarea proiectului (suma totală a donației, cheltuielile)
1	InnoCenter KDU (Fondul Academiei de Științe a Republicii Moldova și Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic a Republicii Moldova). Levitskaia A.P.	01.01.2016-31.12.2016 год Profil: Management inovator și de marketing, design inovator de idei de afaceri	5	Sprrijin pentru dezvoltarea și promovarea inovării, a investițiilor în inovare și transfer tehnologic, promovarea de proiecte pentru introducerea de invenții, tehnologii și materiale noi în economia națională, dezvoltarea cooperării științifice și tehnice regional și internațional, promovarea parteneriatului între afaceri și știință: 2 rezident innotsentra sprijin de finanțare a planului de afaceri KSU și, "Optimizarea tehnologiei de	Total de 280.000 de lei Pe echipamentele tehnice și dotarea încăperilor 77,161.02 lei Pentru deplasări la stagii și schimburi de experiență 8300 lei

				producere a strugurilor" rezident SA Tomai-Vinex SRL	
--	--	--	--	--	--

InnoCenter este o subdiviziune a Universității de Stat din Comrat, având toate drepturile unei persoane juridice. În același timp, fiind o subdiviziune InnoCentre-ul, în metodologie științifică și aspect strategic trebuie să își coordoneze acțiunile și planuri ale Academiei de Științe a Republicii Moldova lor. În cadrul activităților sale, Centrul aderă la logica de planificare strategică. În conformitate cu acesta se elaborează un plan strategic și planuri anuale, care sunt o specializare a planului strategic.

Evenimentele organizate în cadrul proiectului InnoCenter USC

<i>Lucrările planificate pe anul curent de către administratorul parcului/incubatorului</i>	<i>Termenul preconizat pentru îndeplinire</i>	<i>Lucrările îndeplinite de la începutul anului până în prezent, descrierea cantitativă și calitativă a rezultatelor obținute</i>
1. Atragerea rezidenților	1.04 - 30.12.2016	<p><i>Seminarii pentru rezidenți și rezidenților potențiali:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> «Planificarea financiară de afaceri» Organizarea seminarului cu tema "Proprietatea intelectuală - sprijinirea competitivității întreprinderilor" <p>AGEPI</p> <ol style="list-style-type: none"> "Gestionarea eficientă a finanțelor întreprinderii", "Abordări inovatoare de marketing - cheia pentru succesul companiei" Monitorizarea nevoile rezidenților în servicii de consultanță Consiliere cu completare cererii de granturi pentru „Goliat-Vita” SRL Completare documentele și consultanță cu privire la participarea a expoziției INFOINVENT („Goliat-Vita”) Crearea de materiale de instruire pentru workshop "Marketing Lateral" pentru SC «Tomai-Vinex» Realizarea seminar profesional "Marketing Lateral" StartUp Centrul de instruire a deschis "Inițiativă pentru tineri" Deschide un "Centru StartUp birouri"
2. Promovarea ideilor și realizărilor inovative		<ol style="list-style-type: none"> Participa la seminarul membrii Camera de Comerț a Găgăuziei; Participa la reuniune a Adunării Populare a Găgăuziei; Masă rotundă: «Rolul universităților în dezvoltarea inovatoare a regiunii RM» Participarea la Expoziția Universală interregională, or. Ch-Lunga. <p>Participarea la lucrările Comitetului Executiv al strategiei de dezvoltare a Găgăuziei pentru anul 2014-2017</p>

		<p>5. "Start Up coffe" cu reprezentanți ai organizațiilor de tineret NGO: Pro-Europa, Delfin, Illeri, Guvernul a tinerilor, Consiliul regional de tineri din Găgăuzia, Uniunea Tineretului din Găgăuzia.</p> <p>6. Participarea la conferințe științifice (Mariupol, Minsk) și simpozioane (AGEPI, AITT)</p> <p>7. Cererile de participare la concursul pentru tineri „Idei de afaceri”</p> <p>8. "Start Up coffe" discuta ideile de afaceri cu studenții cu voluntar de la Corpul P</p> <p>9. Conferința științifică internațională "dezvoltarea inovatoare a Republicii Moldova: obiectivele naționale și tendințele globale"ăcii</p> <p>10. Expoziție INFOINVENT 2013 („Goliat-Vita” – Medale Bronz, „InnoCenter”- Serviciu inovativ de succes al anului)</p> <p>11. Creare Consiliului cu privire la inovare Găgăuzia</p> <p>12. Concurs de Idei inovatoare studentesc</p>
3. Îmbunătățirea centru de inovare		<p>1. Vizita vizita directorului cu Corpul Păcii. Vizita de către un reprezentant de la Corpul Păcii</p> <p>2. Expert al Corpului Păcii – angajat</p> <p>3. Video- conferință cu președintele Asociației de IT organizații din Republica Moldova</p> <p>4. Crearea și lansarea site-ului www.inno-center.md</p> <p>5. Elaborarea și publicarea Ghid “Bazele antreprenoriatului inovativ pentru IMM-uri“</p> <p>6. “Elaborarea și publicarea Cercetării potențial de inovare a IMM-urilor”,</p> <p>7. Programul Dezvoltarea inovativa în regiune (prezentarea datelor pentru Guvernului Găgăuziei)</p> <p>8. Dezvoltarea de manual de afaceri: "Analiza de experiența de creare și dezvoltare a Sturt - Up la EU țările și țările post-sovietice (Belarus, Moldova, Ucraina)"</p> <p>9. Schimbul de experiență privire la subiectele de infrastructura de inovare (parcuri tehnologice, incubatoare) - călătorie de afaceri în Italia, Finlanda, Portugalia, Franța, Anglia, Ucraina.(TEMPUS proiect)</p> <p>10. Publicarea anunțului concurs de granturi Academiei de Științe și anunțurile pe site-ul universității și alte mass-media</p> <p>11. Căuta noi rezidenți și ajutor în pregătirea cererilor de finanțare</p>

În conformitate cu strategia de dezvoltare, lucrările curente le Centrului sunt construite pe principiile de implementare a proiectelor. Ca parte a activității Centrului, un proiect dezvoltat de facultate agro-tehnologică: „Tehnologia de optimizare producției de struguri în SC «Tomai-Vinex» SA”. Proiect preconizat pe 2 ani.

După realizarea a două etape ale proiectului, s-au obținut următoarele rezultate:

1.S-a elaborat tehnologia modernizării plantațiilor de viță de vie de rod de soiuri-clone europene, care corespunde condițiilor pedoclimaterice a zonei amplasării SC „Tomai-Vinex” SA.

2.S-a efectuat modernizarea a 15 hectare de plantații viticole. Plantațiile de viță de vie reconstruite au următoarele modificări inovative: cu păstrarea formei butucilor, s-a modificat spaliera pe una verticală cu 4 nivele de sârmă cu amplasarea verticală a creșterii. Primul nivel al sârmei este amplasat la înălțimea tulpinii, al doilea – la o înălțime de 20-25 cm de la primul, al treilea – la o înălțime de 35-40 de la al doilea, al patrulea de asemenea la 35-40 cm de la al treilea. Tulpina fiecărui butuc este îndreptată și orientată strict vertical. Lângă fiecare tulpină este montat unul sau două suporturi (după necesitate). Stâlpii intermediari noi sunt montați cu înălțime de 1,8m, dar cei de margine – cu înălțimea de 2,0m, sub un unghi de 45° înotriva direcției rândului și fixați cu mecanism de întindere de ancor. Toate nivelele sârmelor sunt întinse cu utilizarea dispozitivului Gripple, cea ce asigură rezistență construcției spalierii și-i permite să suporte capacitatea de încărcare a masei totale a lăstari verzi și a strugurilor.

La etapa III se efectuează aprecierea științifico-practică comparativă a butucilor de viță de vie Cl R₅ al soiului Cabernet-Sauvignon și Cl F₅ al soiului Merlot, formați după tipul cordon orizontal moldovenesc cu două tulpini cu creștere suspendată a lăstarilor, cu sistem nou de dirijare a creșterii butucilor – vertical, în condițiile ecologice a RM.

Sunt determinate indicii de creștere și de dezvoltare a butucilor, indicii activității aparatului fotosintetic a plantelor de viță de vie.

Arhitectura butucilor de viță de vie sau structura geometrică și forma externă a plantelor, determină caracterul amplasării în spațiu a suprafeței asimilatoare. Ea are un rol decisiv în formarea regimului de radiație a butucilor, determină activitatea lor fotosintetică, nivelul schimbului energetic al plantelor și a plantațiilor viticole în general. În plantațiile viticole de producere arhitectura butucilor se determină după tipul stâlpilor de ancorare, amplasarea tulpinii, brațelor orizontale, brațelor scurte și alt., de caracterul amplasării creșterii anuale în spațiu.

Pentru descrierea cantitativă a arhitecturii plantelor individuale sau învelișului vegetal se folosesc diferite caracteristici fitometrice. În calitate de indicii fitometrice a coroanei butucului de viță de vie se folosesc următorii parametri: lungimea, lățimea și înălțimea butucului, volumul coroanei, numărul de frunze și de lăstari pe butuc și pe un metru liniar de rând, lungimea lăstarului și numărul de frunze pe lăstar, caracterul de dezvoltare a copileților pe lăstar și alt.

Cercetările au fost efectuate în perioada cu activitatea fotosintetică maximală a frunzelor în faza creșterii boabelor și dezvoltării maxime a suprafeței asimilatoare - în faza de coacere a boabelor. S-a stabilit, că la soiurile-clone studiate, creșterea și dezvoltarea suprafeței foliare depinde de particularitățile de soi, de faza de dezvoltare și se modifică, în dependență de sistemul de dirijare a creșterii butucilor.

Am constatat, că la clonul 348 al soiului Merlot cu dirijarea creșterii suspendată numărul de lăstari formați pe un butuc au constituit 23,0; cu dirijarea creșterii verticală – 25,3 bucăți/butuc. La clonul R₅ al soiului Cabernet-Sauvignon cu dirijarea creșterii suspendată numărul lăstarilor au constituit – 27,0; cu dirijarea creșterii verticală – 28,0 bucăți/butuc. Procentul de lăstari roditori se schimbă de la 80,1 până la 91,8 la clonul 348 al soiului Merlot și de la 81,2 până la 86,9 la clonul R₅ soiului Cabernet-Sauvignon, se majorează la dirijarea conducerii creșterii verticală a lăstarilor butucului.

Cercetările, au fost efectuate pe plantațiile de cloni R₅ soiului Cabernet Sauvignon și cloni 348 soiului Merlo, altoiți pe B×R Kober 5BB в SC «Tomai-Vinex» SA pe plantațiile viticole cu forme butucului viței de vie cordon orizontal dublu cu *dirijarea creșterii suspendată* și reconstruită cu *dirijarea creșterii verticală* a butucilor au demonstrat că:

- la soiurileclone creșterea și dezvoltarea suprafeței foliare depinde de particularitățile de soi, faza de dezvoltare și se modifică în dependență de metoda de dirijarea creșterii butucilor;
- la aplicarea metodei de dirijare verticală de creștere a butucilor se majorează suprafața foliară de 1,6-1,7 ori (faza de creștere intensivă a boabelor) și de 1,5-2,5 ori (faza de coacere a boabelor);

crește conținutul de clorofilă în 1,5-2,3 și 1,5-3,2 ori, respectiv; și se majorează conținutul ei de suprafață. Se produce sporirea activității fotosintetice a frunzelor, acumularea biomasei și majorarea conținutului ei cu 7,44-14,61 și 11,26-42,11g frunză/lăstar, ceea ce contribuie la creșterea productivității plantațiilor viticole.

10.3. Aprecierea activității de cercetare (cărți manuale, articole și alte publicații)

În anul 2016 au fost publicate rezultatele a peste 250 de cercetări și lucrări științifice a cadrelor didactice de la Universitatea de Stat din Moldova:

Monografii/Manuale

1. LEVITSCAIA ALLA, SIEMON SMID, VITALIE MORARU, VITALIE VARZARI.- Technology Transfer Handbook: Moldovan-Estonian cooperation in Technology Transfer by learning good practice/ Chisinau; Tallin; S.n., 2016 (Tipogr. "Impressium"). – 84p. ISBN 978-9975-4089-7-4.
2. Кураксина С. С. Основные направления выхода из кризиса аграрного сектора АТО Гагаузия: Монография / Светлана Кураксина, Комрат. гос. ун-т, Науч.-исслед. Центр "Прогресс". – Комрат: Комратский государственный университет, 2016 (Типogr. "A&V Poligraf"). - 219 p. (8,45 с.а.), ISBN 978 – 9975 -83 -005 -8.
3. ЛЕВИТСКАЯ А. Проблеми та перспективи ринково- орієнтованого управління підприємствами: теорія, методологія, практика. Колективна монографія. Національний університет «Києво -Могиланська академія». Київ. 2016. 534с. С.17-36. ISBN 978-966-2087-11-6.
4. СУЛАК С.К. Формирование терминологической системы предметной области «Финансы» (Монография), КГУ, Комрат, 2016, 261 с.

Articole științifice publicate în străinătate

1. BOTEZATU, Liuba. *FENOMENOLOGIA SPIRITULUI MIHAI CIMPOIAN: ARĂTAREA LA FAȚĂ A DEMIURGULUI* în: Dialogul culturilor între tradiție și modernitate. Sesiunea Științifică Internațională, *Ediția a XVII-a, 2016. Universitatea „1 decembrie 1918” Alba Iulia. România.*
2. BOTEZATU, Liuba. Principle of graciousness on the Board of new values of education, în *Vâșșia Șticola: Opât, problemă, perspectivă. Materială VIII Mejdunarodnoi naucino-practicescoi conferenții Moscva, RUDM, 15-17 aprelea 2016, p.270- 278.*
3. BOTEZATU, Liuba. SiNTAXA LIMBII ROMÂNE ÎNTRE REALITATE ȘI FICȚIUNE, Conferință Internațională. Comunicare și Studii Culturale. 13-16 iunie-2016, Pitești, România.
4. BOTEZATU, Liuba The Adverb - Miss Grace of the elegance of our identity. Peer Review Research Publishing System Journal: Journal of Advances in Linguistics Vol .5, No 3. February 07, 2016. 718 -721 page. editor@cirjal.com. www.cirjal.com, ISSN 2348-3024.
5. Braicov A., Velicova T. Aspecte metodologice de implementare a metodei proiectelor utilizând mediul Scratch. În: A XIII-a Conferință Națională de Învățământ Virtual «Tehnologii Moderne în Educație și Cercetare: MODELS & METHODOLOGIES, TECHNOLOGIES, SOFTWARE SOLUTIONS», 31 Octombrie 2016, Timișoara, România, 2016, p. 109- 115, ISSN 1842-4708.
6. IANIOGLO M. Tendințe de modernizare a didacticii universitare. În: Університетська педагогічна щвїта: Теорія і перспективи розвитку в умовах глобалізації: матеріали Міжнародної науково- практичної конференції (м. Одеса, 11 вересня 2016 р.)/ за ред. Проф. Л.М. Голубенко, проф. О.С. Цокур. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2016. – 290 с., с. 67-73.
7. IANIOGLO M., TCACI L. Dezvoltrarea creativității în procesul de formare inițială a cadrelor didactice. În: Simpozionul Național cu participare internațională Kreatikon. «Creativitate. Formare. Performanță». Ediția a XII-a, 19 septembrie 2016. Iași, România. p. 230-235.
8. LEVITSKAIA A. The role of entrepreneurship within regional innovation system. «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики», Матеріали IV Міжнародну наук.-практ. Конф., 18 вересня 2016 р., Одеса, Атлант, 2016, 357 с. С.71-73. УДК 334.716 (043.2) ББК 65.29
9. Mutcoglu G., Tehnici de lucru cu textul în însușirea limbii române, *Limba noastră, Revistă trimestrială de educație lingvistică și dialogintercultural în spațiu transfrontalier, Anul I, nr.1, 2016, ISSN 2393-3003; ISSN-L 2393-3003 p. 30*
10. Nedu L., *Lingvistica în formarea identității, Limba noastră, Revistă trimestrială de educație lingvistică și dialogintercultural în spațiu transfrontalier, Anul I, nr.1, 2016, ISSN 2393-3003; ISSN-L 2393-3003 p. 30*
11. Neikovchena Iulia S., Boldyreva Liydmyla M., INNOVATIVE APPROACHES AND TECHNOLOGIES TO SUSTAINABLE BEEKIPING// Сучасні інноваційно-інвестиційні механізми розвитку національної економіки: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 27 листопада 2016 р. – Ч. 1. – Полтава: ПолтНТУ, 2016. – 27-28 с.
12. V.P. Sirkeli, Development of Tempus-La Manche strategy in Partners Countries. Tempus-La Manche 5th Partners meeting, Gori, Georgia, 14-18.09.2016

13. Великова Т.Г. Разработка интерактивных упражнений по информатике с использованием приложения Web 2.0 - Learningapps.org. В сб.: Международная научно-практическая конференция «Молодёжный форум: технические и математические науки», 9-12 ноября 2016 года, Воронеж, Россия, Volume 3, issue 8, part 4, с. 446 – 449, ISSN 2308-8877.
14. Дерендовская А.И., Михов Д.П., Кара С.В. и др. Применение препарата GOBBI GIB 2LG (GA₃) на столовых сортах винограда в условиях Республики Молдова. В: Виноградарство и виноделие. Международный сборник научных трудов НИВиВ «Магарач», Ялта, 2016, №3, с.64-66. ISSN 2309-9305.
15. ЗАХАРИЯ С.К., БОРШЕВСКИЙ А.П. Проблемы соотношения и применения российского законодательства, местных законов и обычного права в мировой юстиции Бессарабии (конец 60-х – 70-е гг. XIX в.). Журнал «Лукоморья» февраль 2016.
16. Иовчу М. И. , Сибова О. Г. «Инновационные формы преподавания информационно коммуникационных технологий в подготовке студентов». III Международная научная конференция «Инновационные технологии в современном образовании», Технологический университет, г. Королёв Московской области 18 декабря 2016 г. (находится в печати).
17. Коврикова Р.Н. Формирование математической компетентности учащихся через экономико-математические задачи. Международная научно-практическая конференция «Молодежный форум: технические и математические науки», 9-12 ноября 2016г. ВГЛУ г. Воронеж, Россия, № 9, ч. 1, с. 89-93. ISSN 2308-8877.
18. КУРТЕВА О.В. Психолингвистические основы формирования коммуникативно-речевой компетенции у младших школьников //Педагогический альманах. Наука и практика. Научно-практический журнал Приднестровского научного центра Поволжско-Кавказского отделения Государственной академии «Российская академия образования», 2016. – с. 116-121.
19. Левитская А., R&D GRANT PROGRAM FOR ENTREPRENEURS: THE CASE OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA. ТЕОРИЯ І ПРАКТИКА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ: матеріали III Міжнародну наук.-практ. Інтернет- конф., (м. Полтава, 28 листопада 2014 р.).- Полтава. ПУЕТ 2016.- с. 141-143 ISBN 978-966-184-1809-1
20. Пармакли Д.М., Методика оценки показателей урожайности сельскохозяйственных культур, Современные проблемы и перспективы международной интеграции аграрного сектора экономики Украины, Украинский конгресс ученых экономистов – аграрников, Май 2016
21. Пармакли Д.М., Экономический потенциал земли и его использование в Республике Молдова, ВНИОПТУСХ (Москва), Февраль. 2016
22. Пармакли Д.М., Эффективность использования земли как фактор конкурентоспособности сельскохозяйственных предприятий, Особенности интеграции стран в мировое экономическое и политико-правовое пространство, Мариупольский государственный университет (Украина) декабрь 2016
23. Пармакли Д.М, К вопросу жизнеспособности сельскохозяйственных предприятий, Проблемы устойчивого развития агропродовольственной сферы в современных условиях и пути их решения, Одесская национальная академии пищевых технологий, Октябрь 2016
24. Пармакли Д.М, Маржинальный доход как показатель уровня урожайности сельскохозяйственных, Развитие агропромышленного производства и сельских территорий Украины: Одесский государственный аграрный университет, Июнь 2016
25. Пармакли Д.М, Методические аспекты расчетов эффективности операционной деятельности предприятий, Нижегородский государственный инженерно-экономический университет, Сентябрь 2016
26. Пармакли Д.М. Операционный анализ и проблемы жизнеспособности, Дунайські наукові читання: європейський вимір і регіональний контекст, Измаильский государственный гуманитарный университет, Октябрь 2016
27. Сибова О. Г., Иовчу М. И. «Методология организации учебно-познавательной деятельности студентов-заочников на основе ЭУМК». III Международная научная конференция «Инновационные технологии в современном образовании», Технологический университет, г. Королёв Московской области 18 декабря 2016 г. (находится в печати).
28. ЯНИОГЛО М.А. Межкультурное образование в контексте профессиональной подготовки специалистов. В: Святой князь Владимир и Крещение Руси: цивилизационный выбор восточнославянского мира. Материалы международной научной конференции, Республика Беларусь, Минская духовная академия при Свято-Успенском Жировичском монастыре 14–15 мая 2016 г./Науч. ред. совет: А. А. Коваленя [и др.]; Институт философии НАН Беларуси. – Минск: Право и экономика, 2016. – 437 с. С. 343-345. ISBN 978-985-552-484-8.

1. IANIOGLO M. Importanța asertivității în aprecierea profilului de competență la studenții din mediul academic polietnic. Conferința științifico-practică „Calitatea –standard european în procesul de învățământ din Republica Moldova”. 24 februarie 2016, Cahul, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” (în curs de apariție).
2. BANKOVA Í., MILEVA V. GAGAUZ DİLİNDÄ AZ PRODUKTIV HEM DİİL PRODUKTIV AFİKSLÄR// Международная научно-практическая конференция, посвященная 24-ой годовщине образования Комратского государственного университета «Наука. Образование. Культура». II Том. 11 февраля 2016 г. www.kdu.md/images/attachments/sbornik-24-2-2016.pdf C. 9-13.
3. BANKOVA Í., MILEVA V. GAGAUZ DİLİNDÄ AZ PRODUKTIV HEM DİİL PRODUKTIV AFİKSLÄR// Международная научно-практическая конференция, посвященная 24-ой годовщине образования Комратского государственного университета «Наука. Образование. Культура». II Том. 11 февраля 2016г. www.kdu.md/images/attachments/sbornik-24-2-2016.pdf C. 9-1
4. BOTEZATU, Liuba. Fenomenologia piritului Mihai Cimpoian pe scala universalității. Academia de Științe a Moldovei. Institutul de Filologie Colocviu cu participare internațională. Chișinău, 12 noiembrie 2016.
5. BOTEZATU, Liuba. Nevoia de un Principiu al Axiologiei Globale în Științele Educației. În Școala Modernă: provocări și oportunități. IȘE, 5-7 noiembrie 2016, p.91-95. Materiale ale Conferinței Științifice Internaționale.
6. BOTEZATU, Liuba. Fenomenul Mihai Cimpoi în cultura lumii. În Filologia Modernă: realizări și perspective în context european (ediția a IX-a) Academia de Științe a Moldovei. Institutul de Filologie. Colocviu cu participare internațională. Chișinău, 14 mai 2016, p. 10.
7. BOTEZATU, Liuba. Principiul Axiologiei Globale și Metoda Evidenței Complinerilor Axiologice, în: Actualinîe problemî lingvistichi i lingvodidachi...Mejdunarodnaia naucino-practicescaia conferenția, din aprilie. Catedra de Limbi străine, Comrat-2016.
8. BOTEZATU, Liuba. Coborârea și urcarea din mit a Luceafărului, la conferința bulgară, februarie, 2016.
9. BOTEZATU, Liuba. Comunicare în Centrul român: Ca o rodie tăiată în două Patria mea, tu ești-1 decembrie-2016.
10. Botezatu, Liuba. Principii ale identității devenirii- Sintaxa și Semantica, în: Știință, Cultură, Învățământ. Comrat 2016, februarie.
11. Botezatu, Liuba. Principiul Axiologiei Globale la răspântia dintre milenii-comunicare în: Știință, Cultură, Învățământ. Comrat 2016, februarie.
12. BOTEZATU, Liuba. Principiul Axiologiei Globale vs. Metodologia Evidenței Complinerilor Axiologice în: Școala Internațională de metodologie în științele socio-umane. Conferința Științifică Internațională. Ediția- I-a, 2016. Programul și rezumatele comunicărilor. Chișinău, 19 noiembrie, 2016, p.77-78.
13. BOTEZATU, Liuba. Sintaxa afectivă și Metoda Analizei Emfatice, în: Actualinîe problemî lingvistichi i lingvodidachi...Mejdunarodnaia naucino-practicescaia conferenția, din aprilie. Catedra de Limbi străine, Comrat-2016.
14. BOTEZATU, Liuba conf. univ. dr., Zlatova Elena, magistru USC., Liceul teoretic „D. Caraciobanu, or. Comrat. Interdisciplinaritatea- modalitate sensibilizatorie de educație lingvistică și literară a elevilor. Conferință cu participare internațională. 7 septembrie 2016, USC
15. BOTEZATU, Liuba, conf. univ. dr., Mitioglo Viorica, magistru USC. Coraportul enunț- text în sintaxa afectivă. Conferință cu participare internațională. 7 septembrie 2016, USC.
16. BOTEZATU, Liuba. Formarea unei culturi specifice de educație lingvistică și literară la studenții filologi. Conferință cu participare internațională, 7 septembrie 2016 USC.
17. BOTEZATU, Liuba. Metoda Analizei emfatice în educația lingvistică și literară. În. Știință, Cultură, Învățământ. Comrat. Februarie, 2016.
18. CUȚITARU Natalia., Subversiunea-dominanta ethosului exilatului., Международная научно-практическая конференция «Наука, культура, образование». Том II, Комрат, 2016, ISBN 978-9975-83-011-9.
19. EMILIA LAPOȘINA, doctor, conferențiar, Valentina Stratan, doctor, conferențiar Prevenirea violenței în școala incluzivă. În Probleme ale științelor socio-umane și modernizarea învățământului. Ch.: Tipografia UPS „Ion Creangă”, 2016. C.248-251. ISBN 978-9975-46-198-6
20. Ghenova S., Improving of the assortment policy of the Co. LTD "FABRICA OLOI PAK" based on the analytical results of the matrix "MARCON"» Publishing Printing of ChSU, Cahul, Buletin “Științe economice”, nr.1 (11)/2014, P.18-23, ISSN 1875-2723
21. IANIOGLO M. Comunicarea didactică – modalitate fundamentală de interacțiune psihosocială. În: Conferința internațională „Limbă. Etnie. Comunicare” (în curs de apariție).
22. IANIOGLO M. Cultura comunicării- parte componentă a normelor etice. Международная научно-практическая конференция «Роль СМИ в развитии гагаузского языка и достижениях межэтнического согласия в обществе». 23 марта 2016 г., Комрат, Гагаузия (în curs de apariție).
23. IANIOGLO M. Multiculturalitatea – context benefic al formării competenței de comunicare asertivă. În: Dialogul civilizațiilor: etică, educație, libertate și responsabilitate într-o lume în schimbare./ Univ. de Stat din

- Comrat, Secția Științe Sociale și Econ. A AȘM: col.red.: Victor Moraru [et al.].- Chișinău: S.n., 2016 (Tipogr. „Sofart Studio,,). - 567 p. p. 51-58. ISBN 978-9975-3028-0-7.
24. Ianioglo M Conceptualizarea modelului pedagogic de formare a competenței de comunicare asertivă la studenții din mediul academic multiethnic. În: Univers Pedagogic. Revista științifică de pedagogie și psihologie. Categoria C. Nr. 3 (47) 2016. p. 68-76. ISSN 1811-5470.
  25. LEVITSCAIA ALA. POLITICI ȘI MECANISME DE INOVARE ȘI DEZVOLTARE A PROCESELOR ECONOMICO-FINANCIARE ȘI SOCIALE ÎN PLAN NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL”, USM.31 octombrie – 01 noiembrie 2014. USM. Chisinau. 554 p. 978-9975-71-574-4
  26. Mititelu Oxana, L’univers totalitaire et certaines incursions dans la prose de la bessarabie contemporaine, Функционирование славянских и других языков и литератур в контексте языковой ситуации в РМ», Комрат, 2016 ISBN 978-9975-83-000-3
  27. Mititelu Oxana, Totalitarismul comunist: concepte ideologice și transferuri literare, Materiale conferinței științifico-practice internaționale, Educație, Știință, Cultură, 4 februarie, 2016, ISBN978-9975-83-012-6, p.35.
  28. MUTAF G.N., UZUN D.F. . Mutcoglo G., Predarea limbii române – între tradiție și inovație, Materiale conferinței științifico- practice internaționale, Educație, Știință, Cultură, 11 februarie, 2016, ISBN 978-9975-83-002-7. P. 43.
  29. Mutcoglo G., Dezvoltarea și stimularea potențialului creativ al elevilor la lecțiile de limbă și literatură română, Materiale conferinței științifico- practice internaționale, Limbă Etnic Comunicare, 7 septembrie 2016
  30. Mutcoglo G., *Proza lui Caragiale: universul personajelor*, НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ, ПОСВЯЩЕННАЯ ДНЮ СЛАВЯНСКОЙ ПИСЬМЕННОСТИ «ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ СЛАВЯНСКИХ И ДРУГИХ ЯЗЫКОВ И ЛИТЕРАТУР В КОНТЕКСТЕ ЯЗЫКОВОЙ СИТУАЦИИ РМ» 23 мая 2014 г., p.69
  31. Mutcoglo G., Actualitatea metodelor de evaluare, Materiale conferinței științifico-practice internaționale, Educație, Știință, Cultură, 4 februarie, 2016, ISBN978-9975-83-012-6, p.364.
  32. Nedu L., Anglicismele în limba română, НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ, ПОСВЯЩЕННАЯ ДНЮ СЛАВЯНСКОЙ ПИСЬМЕННОСТИ «ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ СЛАВЯНСКИХ И ДРУГИХ ЯЗЫКОВ И ЛИТЕРАТУР В КОНТЕКСТЕ ЯЗЫКОВОЙ СИТУАЦИИ РМ» 23 мая 2014 г., p.69 .
  33. Nedu L., Creangă-Dickens-Twain: comunitate tematică, viziuni artistice, conferința studențească științifico-practică „Educația lingvistico-literară”, 30 aprilie 2016
  34. Nedu L., Probleme în procesul de comunicare, Materiale conferinței științifico- practice internaționale, Limbă Etnic Comunicare, 7 septembrie 2016
  35. S. SULAC Fachübersetzungswissenschaft als integrative Disziplin// Seminare pratico-teoretic cu participare internațională «Rolul traducerii în predarea / învățarea limbilor străine”, ULIM, 20-21 octombrie 2016
  36. SANDULEAC, S. Formarea gândirii științifice la cadrele didactice în contextul reformelor educaționale. În: Școala modernă: provocări și oportunități. Ch.: 2016, p. 429-432. ISBN 978-9975-48-100-7.
  37. SANDULEAC, S. Problema obiectivismului, individualismului în gândirea științifică. În: Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Ediție Aniversară UPS 75 de ani. p. Ch.: 2016. 83-90 ISBN 978-9975-46-238-9
  38. SANDULEAC, S. Violența vizibilă și invizibilă - structurală, culturală și directă. În: Diminuarea comportamentelor agresive la copii: idei – experiențe – bune practici. Ch.: 2016, p. 26-33. ISBN 978-9975-46-254-9
  39. SANDULEAC, S., CEBAN, N. Stereotipurile etnice și procesul de stereotipizare. În: Practica psihologică modernă. Materialele conferinței științifico-practice naționale cu participare internațională. 26-28 septembrie 2014. Chișinău 2016. p.131-134. ISBN 978-9975-46-231-0.
  40. SÂRBU, M; SANDULEAC, S. Analiza categorială și prototipică: studiu asupra reprezentării sociale a muncii la cadrele didactice din învățământul primar. Revista Psihologie. Pedagogie Speciala. Asistenta sociala. 2016, nr. 1(38), p. 104-112. ISSN 1857-0224
  41. SULAC S. , A. CHIRDEACHIN, N. BABĂRĂ Probleme de valorificare a rezultatelor cercetărilor din domeniul foneticii experimentale în formarea și dezvoltarea competențelor comunicative în limbi străine// Colocviul internațional de științe ale limbajului „Eugeniu Coșeriu” (CISL). Dinamica limbilor și literaturilor în epoca globalizării, (ediția a XIII-a)Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Suceava, Romania, 16-18 octombrie 2016
  42. SULAC S. Theory of language for special purposes (LSP) as a fundamental integration component of European Identity// Conferința Internațională «Lexic comun/Lexic specializat: Interculturalitatea și pluralism în context european, ediția a VIII-a, Galați, 11 – 12 iunie 2016, P. 115-124. (0,3 c. a.)
  43. SULAC S., A. CHIRDEACHIN, N. BABĂRĂ Probleme actuale de formare a competențelor comunicative orale în contextul studierii limbilor străine// Conferința științifică internațională „Școala modern: Provocări și oportunități”, Institutul de științe ale educației, Chișinău, Moldova, 5-7 noiembrie, 2016

44. SULAC S., N. BABĂRĂ, S. DUSCOVA On some linguistic peculiarities of Nouns in Gagauzian language as compared with English ones// Материалы III-й Международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы лингвистики и лингводидактики в контексте современных подходов», Комрат, КГУ, 5-6 ноября 2016г
45. V.P. SIRKELI, O. YILMAZOGLU, F. KÜPPERS, and H.L. HARTNAGEL, EFFECT OF n-ZnSe INTERLAYER ON INTERNAL QUANTUM EFFICIENCY OF p-GaN/n-ZnO LIGHT-EMITTING DIODES, Международная научно-практическая конференция, посвященная 24 годовщине КГУ «Наука. Культура. Образование», 11.02.2016. Комрат. Молдова, стр. 475-477. ISBN 978-9975-83-003-4.
46. V.P. SIRKELI, O. YILMAZOGLU, F. KÜPPERS, and H.L. HARTNAGEL, Enhanced efficiency of p-GaN/n-ZnO light-emitting diodes by using NiO and ZnSe interlayers, Abstracts – Invited presentations, Humboldt Kolleg – 2016. Science and Society- the Use of Light, Chisinau, Moldova, September 23-25, 2016, p. 37.
47. V.P. SIRKELI, O. YILMAZOGLU, F. KÜPPERS, and H.L. HARTNAGEL, Enhanced efficiency of p-GaN/n-ZnO light-emitting diodes by using NiO and ZnSe interlayers, Abstracts – Invited presentations, Humboldt Kolleg – 2016. Science and Society- the Use of Light, Chisinau, Moldova, September 23-25, 2016, p. 37.
48. Арсени И., СОСНА Б. Законодательное регулирование защиты прав потребителей. Кишинев, журнал «Закон и жизнь», 2014 г., № 7, стр. 21-26
49. Арсени И., СОСНА Б. Защита прав потребителей при перевозке пассажиров автомобильным транспортом. Кишинев, журнал «Legea și Viața», 2014 г., № 10, стр.24-31.
50. Арсени И., СОСНА Б. Проблемы ответственности в гражданском процессе Республики Молдова. Кишинев, журнал «Legea și Viața», 2014 г., № 8-9, стр. 9-15.
51. Арсени И., СОСНА Б. Судебный приказ как разновидность судебного постановления: его правовая природа и сущность. Кишинев, журнал «Legea și Viața», 2014 г., № 12, стр.4-10.
52. Арсени И., СОСНА Б. Характеристика гражданского судопроизводства как специфической формы разрешения споров. Кишинев, журнал «Legea și Viața», 2014 г., № 2, стр. 50-51.
53. Арсени И., Терзи И., СОСНА Б. Правовое регулирование арбитражного процесса в Республике Молдова. Кишинев, журнал «Закон и жизнь», 2014г., № 6, стр.13-18.
54. Б. СОСНА, Боршевский А. Внедрение судебных уставов Александра II: бессарабская специфика и этнополитические аспекты. Кишинев, журнал «Закон и жизнь», 2014 г., № 10, стр. 15-237.
55. Б. СОСНА, И. АРСЕНИ. Правовое регулирование дистрибьюторского договора в РМ. Кишинёв, журнал НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЮРИДИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА №1(5) 2014г. с. 35.
56. Б. СОСНА, И. АРСЕНИ. Проблемы понятия усыновления в науке семейного права. Кишинёв, Международный научно-практический правовой журнал «Закон и жизнь»№2(265) 2014, с. 14.
57. Б. СОСНА, И. АРСЕНИ. Решения Конституционного суда как источник права в современном понимании. Кишинёв, Международный научно-практический правовой журнал «Закон и жизнь»№4(267) 2014, с. 4.
58. Б. СОСНА, Правовое регулирование процедуры банкротства предприятий. Кишинев, журнал «Закон и жизнь», 2014 г., № 11, стр. 13-19.
59. БАБЕНКО Е.И. Формирование организационно-экономического механизма на базе инновационной активности предприятий - Материалы международной научно-практической конференции, посвященной 24-ой годовщине Комратского Государственного Университета «Наука. Культура. Образование» Комратский Государственный Университет, 7 февраля 2016, Комрат, 2016.-441р.С.89. (0,22 с.а.) ISBN 978-9975-83-001-0.
60. БАБЕНКО Е.И. Формирование человеческого потенциала на различных уровнях в экономике. Научно-практическая конференция «Проблемы и вызовы экономики региона в условиях глобализации», Комрат 2016.
61. Бойкова, Л.В. Образцы и лингвистичен анализ на идиолекти от с.Кирсово, Комратски район – Сборник материалов Международной научно-практической конференции «Функционирование славянских и других языков и литератур в контексте языковой ситуации в РМ», Комрат, 2016 ISBN 978-9975-83-000-3
62. Бойкова, Л.В. Особенности на българската реч в гр.Комрат (Молдова) – Сборник материалов Международной научно-практической конференции, посвященной 24-летию КГУ «НАУКА. ОБРАЗОВАНИЕ. КУЛЬТУРА». 11 февраля 2016. Т. 2, Комрат, 2016 ISBN 978-9975-83-013-3
63. Бойкова, Л.В. По-важните собенности на българската реч на билингвите от с. Кирсово, Комратско – Сборник материалов Международной научно-практической конференции, посвященной 25-летию КГУ «НАУКА. ОБРАЗОВАНИЕ. КУЛЬТУРА». 04 февраля 2016. Т. 2, Комрат, 2016 ISBN 978-9975-83-013-3
64. Великова Т.Г. Организация формирующего оценивания в вузе с использованием информационных технологий. В сб.: Международной научно-практической конференции, посвященной 24-ой годовщине Комратского государственного университета «Наука. Образование. Культура», 11 февраля, Комрат, 2016, с. 478 – 482, ISBN 978-9975-80-827-9.

65. ВЛАХ М. Семья как один из факторов этнопедагогического воспитания. Материалы международной научно-практической конференции посвящённой 24-й годовщине Комратского государственного университета, 11 февраля 2016, Комрат, 2016, с. 337-340.
66. Генова С. Маркетинговый анализ состояния и приоритетов развития винодельческой отрасли Республики Молдова Материалы международной научно-практической конференции, посвященной 24-ой годовщине Комратского Государственного Университета «Наука. Культура. Образование» Комратский Государственный Университет, 11 февраля 2016, Комрат, 2016, С.70-74, ISSN 1857 – 2170.
67. Георгиева С. В. Международная научно-практическая конференция, посвященная 24-летию Комратского государственного университета. В сборнике статей Комратского государственного университета «Наука, культура, образование», 2016, стр.279-285 (0,7 с.а.). ISBN -978-9975-83-001-0
68. Дели М.Н., Кироглу А.А. Современное состояние производства молока в АТО Гагауз Ери В: Материалы международной научно-практической конференции посвященной 25-ой годовщине КГУ «Наука, Образование, Культура», Том 1, Комрат, 2016, с.152-156.
69. Иовчу М. И. Использование интеллект карт в реализации компетентностного подхода в образовании. В сб.: Международной научно-практической конференции, посвященной 24-ой годовщине Комратского государственного университета «Наука. Образование. Культура», 11 февраля, Комрат, 2016, с. 486 – 490, ISBN 978-9975-80-827-9.
70. КАРА М.Ф. МУСКА С.Ф Предпосылки создания финансово-промышленных групп в республике Молдова. Материалы международной научно-практической конференции, посвященной 24-ой годовщине Комратского Государственного Университета «Наука. Культура. Образование» Комратский Государственный Университет, 7 февраля 2016, Комрат, 2016.-441р.С.93. ISBN 978-9975-83-001-0.
71. КАРА М.Ф. МУСКА С.Ф. Нетрадиционные методы мотивации персонала в условиях кризиса на малых и средних винодельческих предприятиях АТО Гагаузия. Материалы международной научно-практической конференции, посвященной 24-ой годовщине Комратского Государственного Университета «Наука. Культура. Образование» Комратский Государственный Университет, 7 февраля 2016, Комрат, 2016.-441р.С.89. (0,22 с.а.) ISBN 978-9975-83-001-0.
72. Кара С.В. Влияние подвоя на продуктивность клона R5 сорта Каберне-Совиньон в условиях Юга Республики Молдова. În: *Lucrări științifice*, UASM, Chișinău, 2016, vol. 42 (2) (Materialele Simpozionului Științific Internațional: „Horticultura modernă - realizări și perspective” dedicat aniversării a 75 de ani de la fondarea Facultății de Horticultură a UASM), p.152-156.
73. Кара С.В. Продуктивность клона R5 сорта Каберне-Совиньон в агроэкологических условиях с.Томай. В: Материалы международной научно-практической конференции посвященной 25-ой годовщине КГУ «Наука, Образование, Культура», Том 1, Комрат, 2016, с.167-170.
74. Кара С.В., Морощан Е.А. Последствие биологически активных веществ на продуктивность клона R5 сорта Каберне-Совиньон. În: *Lucrări științifice*, UASM, Chișinău, 2016, vol. 42 (2) (Materialele Simpozionului Științific Internațional: „Horticultura modernă - realizări și perspective” dedicat aniversării a 75 de ani de la fondarea Facultății de Horticultură a UASM), p.202-208.
75. КЁР Л.С. Моббинг в коллективе: причины и последствия. В сборнике «Наука, культура, образование». В сборнике «Наука, культура, образование». Материалы международной научно-практической конференции. КГУ, 11 февраля, Комрат, 2016, с. 363-366, ISBN 978-9975-83-001-0
76. КЁР Л.С. Организация управленческого процесса с учётом типологических особенностей темперамента подчинённых. В сборнике «Проблемы и вызовы экономики региона в условиях глобализации». Материалы научно-практической конференции. КГУ, 11 февраля, Комрат, 2016, с. 108-113, ISBN 978-9975-3106-1-1
77. КЁР Л.С. Психологическая комфортность образовательной среды как условие полноценного развития и реализации потенциала обучающихся. В сборнике «Диалог цивилизаций: этика, образование, свобода и ответственность в изменяющемся мире». Материалы международной научной конференции. КГУ, 11 февраля 2016, Комрат, с. 185-189, ISBN 978-9975-3028-0-7.
78. Коврикова Р.Н., Кысса Л.П. Повышение финансовой грамотности учащихся гимназий на уроках математики. В сб.: Международной научно-практической конференции, посвященной 24-ой годовщине Комратского государственного университета «Наука. Образование. Культура», 11 февраля, Комрат, 2016, с. 490 – 494, ISBN 978-9975-80-827-9.
79. Кристева Н. в соавторстве с Влах Е. Включение граждан в процесс принятия решений как способ повышения эффективности деятельности органов местного публичного управления. Материалы международной научно-теоретической конференции, 11 февраля 2016, на тему: «Наука, образование, культура», Комрат, 2016,с. 250 - 254, ISBN 978-9975-83-001-0.
80. Кристева Н. в соавторстве с Кожокар Н., Топал М. Роль органов местного публичного управления по поддержке развития инновационного малого предпринимательства (на примере функционирования Публичного Учреждения «Бизнес-Инкубатор Чадыр-Лунга»). Материалы международной научно-

- теоретической конференции, 11 февраля 2016, на тему: «Наука, образование, культура», Комрат, 2016, с. 245-250, ISBN 978-9975-83-001-0.
81. Кристева Н. Дистанционные технологии образования – неизбежность XXI века. Материалы международной научно-теоретической конференции, 11 февраля 2016, на тему: «Наука, образование, культура», Комрат, 2016, с.369 - 373, ISBN 978-9975-83-001-0.
  82. Кристева Н. Роль органов местного публичного управления в социализации и предупреждении преступности молодежи. Материалы международной научно-практической конференции ««Социализация молодежи и предотвращения преступности среди несовершеннолетних», Комрат, 01 декабря 2016 г.
  83. Кристева Н. Роль СМИ в процессе прозрачности принятия решений местными органами власти. Материалы научно-практической конференции «Роль средств массовой информации в развитии гагаузского языка и достижении межэтнического согласия в обществе», Комрат, 25.03.2016г.
  84. Кристева Н. Роль СМИ в процессе прозрачности принятия решений местными органами власти. Материалы научно-практической конференции «Роль средств массовой информации в развитии гагаузского языка и достижении межэтнического согласия в обществе», Комрат, 25.03.2016г.
  85. КУРАКСИНА С. "Особенности развития малого бизнеса в РМ" Материалы I Национальной научно – практической конференции **"Проблемы и вызовы экономики региона в условиях глобализации"** Комратский Государственный Университет, 11 декабря 2016, Комрат, 2016, с.109-113 (0,6 с.а.) ISSN 1857 - 2170
  86. КУРАКСИНА С. Исследование проблем развития предприятий аграрного сектора АТО Гагаузии./ Международная научно-практическая конференция, 10 октября 2016 год, Государственный Аграрный Университет Республики Молдова, Кишинев, Республика Молдова, 2016 - С. 164-169
  87. КУРАКСИНА С. К вопросу оптимизации числа сельскохозяйственных предприятий в АТО Гагаузия. Материалы международной научно-практической конференции, посвященной 24-ой годовщине Комратского Государственного Университета «Наука. Культура. Образование» Комратский Государственный Университет, 7 февраля 2016, Комрат, 2016, с.109-113 (0,6 с.а.) ISSN 1857 - 2170
  88. КУРАКСИНА С. Политика антикризисного управления предприятиями аграрного сектора. „Economic growth in conditions of globalization”, International Conference on Theoretical and Applied Economic Practices, oct. 15-16, 2016 : (in 2 vol) Ch.:INCE, 2016- ISBN 978-9975-4185-0-8
  89. **КУРТЕВА О.В. Реализация компетентностного подхода в интеграции процессов воспитания и обучения в высшей школе.** В сборнике «Диалог цивилизаций: этика, образование, свобода и ответственность в изменяющемся мире». Материалы международной научной конференции. КГУ, 11 февраля 2016, Комрат, с. 196-201, ISBN 978-9975-3028-0-7.
  90. КУРТЕВА О.В. Особенности организации образовательного процесса в ВУЗе в условиях деятельностного подхода. Материалы международной научно-практической конференции, посвященной 24-й годовщине Комратского государственного университета, КГУ, 11 февраля 2014, Комрат, 2014, с. 377-381. ISBN 978 -9975-83-001-0.
  91. КУРТОВА Е.Р. “ФОРМИРОВАНИЕ ПОЛИКУЛЬТУРНОЙ ЛИЧНОСТИ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ” III Международная научно-практическая конференция «Актуальные проблемы лингвистики и лингводидактики в контексте современных подходов», 5 ноября 2016.- Комрат: Комратский гос. ун-т, 2016.;
  92. КУРТОВА Е.Р. “ NEOLOGISMS AND THEIR CRITERIA AT THE SYNCHRONIC ANALYSIS” Международная научно-теоретическая конференция, посвященная 24-летию Комратского государственного университета «Наука. Культура. Образование» - 7 февраля – Комрат- 2016г.
  93. КУРТОВА Е.Р. “ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES AND THE MODERN SOCIETY” III Международная научно-практическая конференция «Актуальные проблемы лингвистики и лингводидактики в контексте современных подходов», 5 ноября 2016.- Комрат: Комратский гос. ун-т, 2016.;
  94. КУРТОВА Е.Р. “ИНТЕРАКТИВНАЯ ДОСКА КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ МОТИВАЦИИ И СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ КОММУНИКАТИВНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ ” Международная научно-теоретическая конференция, посвященная 24-летию Комратского государственного университета «Наука. Культура. Образование» - 7 февраля – Комрат- 2016г.
  95. Кысса Л.П., Коврикова Р.Н. Применение моделирования для качественного изучения элементов теории вероятностей в вузе. В сб.: Международной научно-практической конференции, посвященной 24-ой годовщине Комратского государственного университета «Наука. Образование. Культура», 11 февраля, Комрат, 2016, с. 494 – 496, ISBN 978-9975-80-827-9.
  96. ЛАПОШИНА Э., СТРАТАН В. Социализация детей, воспитывающихся в неполной семье. Международная научно-практическая конференция «Наука, культура, образование», посвящённая 24-ой годовщине Комратского Государственного Университета. 11 февраля 2016 г.

97. ЛЕВИНТИЙ Г.Г. Причины задержки речевого развития детей раннего возраста. Материалы международной научно-практической конференции посвящённой 24-й годовщине Комратского государственного университета, 11 февраля 2016, Комрат, 2016, с. 387-392.
98. ЛЕВИТСКАЯ А. "Проблемы и вызовы экономики региона в условиях глобализации", национальная научно-практическая конференция (2016; Комрат). I Национальная научно-практическая конференция "Проблемы и вызовы экономики региона в условиях глобализации", 11 декабря 2016 г. / под общ. ред.: Карabet М. А. – Комрат : Б. и., 2016 (Tipogr. "A & V Poligraf"). – 162 p. Texte : lb. rom., rusă. – Rez.: lb. engl., rusă. – Bivliogr. la sfârșitul art. – 50 ex. ISBN 978-9975-3106-1-1. С.105-108
99. ЛЕВИТСКАЯ А. Инновационные системы в периферийных регионах с традиционной сельскохозяйственной ориентацией: возможности развития. «Наука. Образование. Культура» международная научно-практической конференция, посвященная 24-ой годовщине образования Комратского Государственного Университета, 11 февр. 2016г. / сщст. Л.В.Федотова, Т.Д. Великова [и др.]. науч. ком. Арикова З.Н. [и др.] ; редкол. Таушанжи К.П. [и др.]. – Комрат: Комратский Государственный Университет, 2016 (Тип. A&V Poligraf). - ISBN 978-9975-83-001-0. Том 1. – 2016. – 441 p. – Antetit.: Комрат Гос.ун-тет – Texte: lb. rom., engl., rusă. – Bibliogr. la sfârșitul art. úi în subsol. – ISBN 978-9975-83-002-7. P. 113-118.
100. Лупашку С.И. *Технологические этапы разработки дистанционного курса*. В сб.: Международной научно-практической конференции, посвященной 24-ой годовщине Комратского государственного университета «Наука. Образование. Культура», 11 февраля, Комрат, 2016, с. 500 – 503., ISBN 978-9975-83-003-4.
101. Миронова С. А. Международная научно-практическая конференция, посвященная 24-летию Комратского государственного университета. В сборнике статей Комратского государственного университета «Наука, культура, образование», 2016, стр.279-285 (0,7 с.а.). ISBN -978-9975-83-001-0
102. Миронова С.А., Регуш С. - особенности договора аренды земли и охрана права частной собственности арендодателей// Сборник материалов международной научно-практической конференции, посвященной 23 годовщине КГУ, Комрат, 07.02.2016
103. МУСКА С. Анализ результатов оценки действующей системы мотивации труда персонала малых и средних предприятий. Socio-economic aspects of economics and management: Collection of scientific articles. Vol. 1 – Aspekt Publishing , Taunton, MA, United States of America, 2016.-344 p. С.211. (0,37 с.а.) ISBN 978-0-9860467-9-7.
104. МУТАФ Г.Н. ANA DİLİ TEMASI GAGAUZ YAZICILARIN YARATMALARINDA. // Международная научно-практическая конференция, посвященная 24-ой годовщине образования Комратского государственного университета «Наука. Образование. Культура». II Том. 11 февраля 2016г. www.kdu.md/images/attachments/sbornik-24-2-2016.pdf С. 39-45.
105. МУТАФ Г.Н. KİLİMCİLİK ZANAATINDA KULLANILAN TERMANNAR. // Gagauz korafları. Komrat. 2016. С.141-142.
106. НАЧОГЛО Н.В. Contrastive Analysis of Past Tenses in Gagauz and English // III-я Международная научно-практическая конференция «Актуальные проблемы лингвистики и лингводидактики в контексте современных подходов» 5-6 ноября 2016 г. – Комратский государственный университет, Комрат;
107. НАЧОГЛО Н.В. Внедрение родного гагаузского языка и популяризация в СМИ: проблемы и суждения // Международная научно-практическая конференция «Роль СМИ в развитии гагаузского языка и достижение межэтнического согласия в обществе» 25 марта 2016 г. - Научно-исследовательский центр Гагаузии, г.Комрат;
108. НАЧОГЛО Н.В. *Качество экономического роста: проблемы и суждения*// XI-я Международная научно-практическая конференция, посвященная 70-летию создания первых научно-исследовательских институтов «Экономический рост в условиях глобализации» 15-16 октября 2016г. - Национальный институт экономических исследований, г.Кишинев;
109. НАЧОГЛО Н.В. The Ways of Translating English Idioms into Russian // Международная научно-теоретическая конференция, посвященная 24-летию Комратского госуниверситета «Наука. Культура. Образование.» 7 февраля 2016г. – Комратский государственный университет, Комрат;
110. Нейковчена Ю.С. Проблемы пчеловодства Гагаузии (Гагауз Ери) В: Материалы международной научно-практической конференции посвященной 25-ой годовщине КГУ «Наука, Образование, Культура», Том 1, Комрат, 2016, с.176-178.
111. НИКОЛАЕВА П.Д. I.P.T. breaks as a source of relieving at the EL lessons in primary school// III-я Международная научно-практическая конференция «Актуальные проблемы лингвистики и лингводидактики в контексте современных подходов» 5-6 ноября 2016 г. – Комратский государственный университет, Комрат;
112. НИКОЛАЕВА П.Д. A Study of English Euphemisms as a Polite Way of Phrasing Thoughts// III-я Международная научно-практическая конференция «Актуальные проблемы лингвистики и

- лингводидактики в контексте современных подходов» 5-6 ноября 2016 г. – Комратский государственный университет, Комрат;
113. НИКОЛАЕВА П.Д.; Сулак С.К. The Semantical value of phrasal verbs. Their structure and peculiarities of their translation // II-я Национальная научная конференция “Проблемы филологии: теоретические и практические аспекты” 11 декабря 2016 г. – Бельцкий государственный университет имени Алеку Руссо, Бельцы;
  114. ОНОФРЕЙ А., МУСКА С. Диагностика и анализ сектора малых и средних предприятий винодельческой отрасли АТО Гагаузия. «Politici și Mechanisme de inovare și dezvoltare a proceselor economice-financiare și sociale în plan național și internațional». Гос. Университет 1.11.2016 г.-578 р. С.444. ISBN 978-9975-71-711-3. (0,36 с.а.)
  115. ОНОФРЕЙ А., МУСКА С. Мотивация и исследование причин текучести кадров малых и средних винодельческих предприятий АТО Гагаузия (Славянский Университет), 2016г. С. (0,21 с.а.)
  116. Орманжи Н.И. Социализация молодёжи Гагаузии с целью предотвращения девиантного поведения среди подростков. Материалы международной научной конференции. Научно-исследовательский центр им. Маруневич г. Комрат.
  117. ПАЛИК О.П. Teaching Vocabulary with the Use of Multimedia // Международная научно-теоретическая конференция, посвященная 24-летию Комратского госуниверситета «Наука. Культура. Образование.». 7 февраля – Комрат- 2016г.;
  118. ПАЛИК О.П. The Role of Countryside in Jane Austen’s Works // Международная научно-теоретическая конференция, посвященная 24-летию Комратского госуниверситета «Наука. Культура. Образование.». 7 февраля – Комрат- 2016г.;
  119. ПАЛИК О.П. Развитие социально-психологической компетенции у студентов // Международная научно-теоретическая конференция, посвященная 24-летию Комратского госуниверситета «Наука. Культура. Образование.». 7 февраля – Комрат- 2016г.;
  120. ПАЛИК О.П., СУКМАН А.Г. *Межличностные конфликты и пути их разрешения* // Международная научно-теоретическая конференция, посвященная 24-летию Комратского госуниверситета «Наука. Культура. Образование.». 7 февраля – Комрат- 2016г.;
  121. ПАРМАКЛИ Д.М., Strategii și politici de management în economia contemporană, ASEM Martie 2016
  122. ПАРМАКЛИ Д.М., К вопросу оценки уровней производства и реализации продукции земледелия, Economic growth in conditions of globalization, NIER, October 2016
  123. ПАРМАКЛИ Д.М., Методика определения Минимальных показателей эффективности использования земли в сельском хозяйстве, Priorități strategice de modernizare inovativă a economiei Republicii Moldova, USM Octombrie 2016
  124. ПАРМАКЛИ Д.М., Методика градации уровней урожайности сельскохозяйственных культур, Reformele economice în sectorul agroalimentar și impactul lor asupra dezvoltării economiei naționale, UASM, octombrie 2016
  125. ПАРМАКЛИ Д.М., Модель отечественного образования: взгляд изнутри, Научно-практическая конференция «Диалог цивилизации» Комратский гос. Университет, АНМ Март 2016
  126. ПАРМАКЛИ Д.М., Некоторые примеры графического метода экономических исследований, Материалы международной научно-практической конференции, посвященной 24-ой годовщине Комратского Государственного Университета «Наука. Культура. Образование» Комратский Государственный Университет, 7 февраля 2016, Комрат, 2016, ISSN 1857 – 2170
  127. ПАРМАКЛИ Д.М., Операционный леверидж и рентабельность продукции: функциональная зависимость, Reformele economice în sectorul agroalimentar și impactul lor asupra dezvoltării economiei naționale, UASM, octombrie 2016
  128. ПАРМАКЛИ Д.М., Проблемы жизнеспособности сельскохозяйственных предприятий, Asrecte ale dezvoltării potențialului economico-managerial în contextul asigurării securității naționale, Universitatea de stat «Aleco Russo» din Bălț, Iulie 2016
  129. ПАРМАКЛИ Д.М., Проблемы и вызовы экономики региона в условиях глобализации Проблемы и вызовы экономики региона в условиях глобализации, Комратский гос. Университет Декабрь 2016;
  130. ПАРМАКЛИ Д.М., Эффективность использования земли –индикатор экономической жизнеспособности сельскохозяйственных предприятий, Развитие современных экономических систем: вызовы и альтернативы XXI столетия, Славянский университет Республики Молдова ноябрь 2016 г.
  131. Попиль Г.П. «Интегрированный курс по выбору, как помощь в подготовке выпускников к экзаменам Bacalaureat»-статья В сб.: Международной научно-практической конференции, посвященной 24-ой годовщине Комратского государственного университета «Наука. Образование. Культура», 11 февраля, Комрат, 2016, с. 478 – 482, ISBN 978-9975-80-827-9.
  132. Раковчена Т. И., Педагогически подходи за развитие на ученика в начален етап на основната образователна степен. Международной научно-практической конференции «Функционирование

- славянских и других языков и литератур в контексте языковой ситуации в РМ», Комрат, 2016 ISBN 978-9975-83-000-3
133. Раковчена Т. И., Типични местоимения грешки допускане под влияние на билингвизма. Международной научно-практической конференции «Функционирование славянских и других языков и литератур в контексте языковой ситуации в РМ», Комрат, 2016 ISBN 978-9975-83-000-3
  134. РУСНАК С.И., БЯНОВА И.Е. Копинг – стратегии как самостоятельные способы реализации совладающего поведения. Материалы международной научно-практической конференции, посвященной 24-й годовщине Комратского государственного университета, КГУ, 11 февраля 2014, Комрат, 2014, с. 401-404.
  135. СИБОВА О. Реализация проектного обучения в Вузе по информационным технологиям Международная научно-практическая конференция, посвященная 24 годовщине КГУ «Наука, образование, культура», 11.02.2016. Комрат. Молдова ISBN 978-9975-83-003-4.
  136. СОСНА Б., Факиров Д. Гражданская ответственность за нарушение законодательства, регулирующего поставку электроэнергии. Кишинев, «Национальный юридический журнал: теория и практика» ООО, 2014г., №4, стр. 19-24.
  137. СОСНА Б., Сичински К. Особенности правового статуса страхователя в договоре добровольного и обязательного автострахования. Кишинев, Международный научный журнал «Право и политология», 2014 г., № 27, стр. 42-48.
  138. СОСНА Б., Сичински К. Понятия и признаки договора добровольного имущественного автострахования КАСКО. Кишинев, журнал «Закон и жизнь», 2014, № 5, стр. 4-10.
  139. СОСНА Б. Путь к развитию: гражданское общество Молдовы. Кишинев, revista «Lege și Viața», 2014г., №9, стр.19-24.
  140. СТРАТАН В. Современные педагогические технологии: теоретический аспект. В: III –a Conferința Științifico-practică Internațională „Probleme actuale de lingvistică și glotodidactică în conțeztul abordărilor moderne”, 5-6 ноября 2016, КГУ (в печати)
  141. СТРАТАН В., ЛАПОШИНА Э. Особенности социальной работы в образовательных учреждениях. Международная научно-практическая конференция «Наука, культура, образование», посвящённая 24-ой годовщине Комратского Государственного Университета. 11 февраля 2016 г.
  142. СУКМАН А.Г. Teaching Vocabulary with use of Multimedia // Международная научно-практическая конференция, посвященная 24-ой годовщине образования КГУ «Наука. Образование. Культура» Том II, КГУ, 2016;
  143. СУКМАН А.Г. Коммуникативные стратегии в обучении английскому языку // Conferința științifică anuală a doctoranzilor”, Chișinău 2016, UPSC. ;
  144. СУЛАК С.К. О концепции составления англо-русско-гагаузского словаря экономических терминов // Международная научно-теоретическая конференция, посвященная 24-летию Комратского госуниверситета «Наука. Культура. Образование.». 7 февраля – Комрат- 2016г., с. 99-103;
  145. СУЛАК С.К. Билингвальный подход при обучении студентов неязыковых ВУЗов переводу языков для специальных целей // Международная научно-теоретическая конференция, посвященная 24-летию Комратского госуниверситета «Наука. Культура. Образование.» 7 февраля 2016г. – Комратский государственный университет, Комрат;
  146. СУЛАК С.К. Лингводидактические и методические аспекты преподавания языков для специальных целей // Материалы III-й Международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы лингвистики и лингводидактики в контексте современных подходов», Комрат, КГУ, 5-6 ноября 2016г
  147. СУЛАК С.К. Профессиональные языки как фактор развития новых социально-экономических отношений // X Международная научно-практическая конференция «Михаило-Архангельские чтения», Рыбницкий филиал Приднестровского государственного университета им. Т.Г.Шевченко, г. Рыбница, 17 ноября 2016г.
  148. СУЛАК С.К. Терминологическая система как главная составляющая языка для специальных целей // Материалы III-й Международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы лингвистики и лингводидактики в контексте современных подходов», Комрат, КГУ, 5-6 ноября 2016г
  149. СУЛАК С.К. ЯСЦ как порождение новых социокультурных отношений в евроинтеграционном процессе // Conferința științifică internațională „Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, 5 iunie 2016
  150. СУЛАК С.К., КУРТОВА Е.Р., ТОДОРИЧ Т.А. Сборник материалов III-й Международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы лингвистики и лингводидактики в контексте современных подходов», КГУ, Комрат, 2016, 294 с.
  151. СУЛАК С.К., НИКОЛАЕВА П.Д. *The Semantical value of phrasal verbs. Their structure and peculiarities of their translation* // II-я Национальная научная конференция “Проблемы филологии: теоретические и практические аспекты” 11 декабря 2016 г. –Бельцкий государственный университет имени Алеку Руссо, Бельцы;

152. СУЛАК С.К., ЧИЖАКОВСКИЙ В.А. *Языки для специальных целей и профессиональная коммуникация в изменяющемся мире*// Материалы III-й Международной научно-практической конференции «Актуальные проблемы лингвистики и лингводидактики в контексте современных подходов», Комрат, КГУ, 5-6 ноября 2016г
153. СУЛАК С.К.; Взаимосвязь терминоведения и языков для специальных целей// Материалы научно-практической конференции «Функционирование славянских языков и литературы в контексте языковой ситуации в Республике Молдова», Комрат, КГУ, 14 мая 2016г.
154. Султ Г. в соавторстве с Георгиевой С. *Насилие в семье: как избежать и защититься.* . В сборнике статей Комратского государственного университета «Наука, образование, культура», Комрат, 2016, р.217-219 (0,6 с.а.), ISBN 978-9975-83-001-0.
155. ТАТАР О.В., С. КИОСЕ. Пробелы и противоречия трудового законодательства в отношении установления испытательного срока. Кишинёв, Международный научно-практический правовой журнал «Закон и жизнь» №4(267) 2014, с. 28.
156. ТОДОРИЧ Т.А. *Analyse der Verwandtschaftsbeziehungen der germanischen Sprachen*// Международная научно-практическая конференция «Наука, Образование, Культура», посвященная 24-летию КГУ, 11 февраля 2016 г.;
157. ТОДОРИЧ Т.А. *Probleme, Herausforderungen und Perspektiven für Fremdsprachenunterricht in Zeiten des Internet*// Международная научно-практическая конференция «Наука, Образование, Культура», посвященная 25-летию КГУ, 4 февраля 2016 г.
158. ТОДОРИЧ Т.А. *Wirkungsfaktoren und mögliche Wirkungen der Massenmedien auf die Entwicklung der gagausischen Sprache aus Sicht der Gesellschaft*// Международная научно-практическая конференция «Роль СМИ в развитии гагаузского языка и достижении межэтнического согласия в обществе», Научно-исследовательский Центр Гагаузии им. М.В. Маруневич, г. Комрат, 25 марта 2016 г.;
159. ТОДОРИЧ Т.А. *Zum Begriff und wichtigen didaktischen Konzepten von Landeskunde im fremdsprachlichen Deutschunterricht*// III-я Международная научно-практическая конференция «Актуальные проблемы лингвистики и лингводидактики в контексте современных подходов», 5-6 ноября 2016 г, КГУ (в процессе публикации);
160. Федотова Л.В. *Агроэкологическая оценка почв под виноградными насаждениями с. Дезгинжа В: Материалы международной научно-практической конференции посвященной 25-ой годовщине КГУ «Наука, Образование, Культура», Том 1, Комрат, 2016, с.189-195.*
161. ЯМБОГЛЮ Е.И. *Профессионально-ценностные ориентации педагогов. Материалы международной научно-практической конференции, посвященной 24-й годовщине Комратского государственного университета, КГУ, 11 февраля 2016, Комрат, с. 422-425.*
162. Янак И., Арнаут В., *Конституционные аспекты деятельности института адвокатуры в Республике Молдова. Научно-практическая конференция, посвященная 24-ой годовщине Комратского государственного университета «Наука, культура, образование», 11 февраля 2016, Том I. Комрат, 2016, с. 310-312.*
163. ЯНИОГЛЮ М.А. *Социально-педагогический феномен межкультурной коммуникации в контексте глобального сознания. Международная научно-практическая конференция «Функционирование славянских и других языков и литератур в контексте языковой ситуации Республики Молдова». 14 мая 2016 г., Комрат: КГУ (в печати)*
164. ЯНИОГЛЮ М.А. *Компетентностный подход как новая методология оценки качества образования. În: „Învățământul universitar și piața muncii: Conexiuni și perspective”, conferință științifică internațională (2014; Chișinău). Învățământul universitar și piața muncii: Conexiuni și perspective: Materialele Conferinței științifice internaționale, 21 noiembrie 2014/ coord.: Vladimir Guțu, Maia Șevciuc; col.red.: Nadejda Velișco [et al.].- Chișinău: CEP USM, 2016. -544 p. с. 266-271. ISBN 978-9975-71-675-8.*
165. ЯНИОГЛЮ М.А. *Проблема оценки качества подготовки будущих специалистов на современном этапе образования. В: Наука, образование, культура: Международная научно-практическая конференция, посвященная 24-ой годовщине образования, 11 февр. 2016 г./сост.: Л.В. Федотова, Т.Г. Великова [и др.]; науч.ком.: Арикова З.Н. [и др.]; редкол.: Таушанжи К.П. [и др.]; - Комрат: Комратский государственный университет, 2016 (Тип. «A & V Poligraf»). р. 426-430. ISBN 978 -9975-83-001-0.*

Articole științifice cu indexul ISI

1. Sirkeli, V.P., Yilmazoglu, O., Küppers, F., Hartnagel, H.L. (2016): Effect p-NiO and n-ZnSe interlayers on efficiency of p-GaN/n-ZnO light-emitting diode structures. In: *Semiconductor Science and Technology*, vol. 30, no. 6, p. 065005. (19 pages). DOI: <http://dx.doi.org/10.1088/0268-1242/30/6/065005>.
2. Sirkeli, V., Radevici, I., Sushkevich, K., Huhtinen H., Nedeoglo, N., Nedeoglo, D., Paturi, P. (2016): Magnetic and luminescent properties of nickel-doped ZnSe crystals. In: *Solid State Sciences*, vol. 50, pp.74-80.

Publicații electronice

1. LEVITSKAIA A. , Models of innovation technology transfer for the emerging countries: "Import" and "Transplantation"; Multidisciplinary Academic Conference on Economics, Management and Marketing, (MAC-EMM 2014), Czech technical University in Prague, December 5 - 6, 2016. ISBN 978-80-905442-8-4.

Manuale și suporturi de curs

1. Bankova I. D., Baboglu I. I., Stoletnaya A. I., Vasilioglu K. K., Baboglu N. I. Gagauz dili hem literatura okumakları: 5-inci klas. Știința, 2016. 260 p.
2. Capșa T. Comentariul Codului muncii al Republicii Moldova. Chișinău, 2014, 443 p., Redactori științifici Sosna B., Airapetean A.
3. Capșa Tudor. Comentariu științifico-practic la Codul muncii al Republicii Moldova//Chișinău: Universitatea de Studii Europene din Moldova, 2014 -443 p.
4. Parmacli Dmitrii, Tcaci Carolina, Oleiniuc Maria. Economia întreprinderii: curs universitar. – Iași : PIM, 2016. – 201p.
5. Георгий Султ, Ецио Бенедетти, Ольга Садовская, Виталий Кюркчу, Михаил Мунтяну. Special Features of Migration Policy: Problems, Searches, Solutions - Особенности миграционной политики: Проблемы, поиски, решения. Комрат: Типография Комратского Государственного Университета, 2016 – 189 с.
6. Захария С., Good governance's theory and practice, discrimination and human rights Сборник силябусов по магистерской программе "European Neighbourhood Policy Law and Good Governance – EUNEG"
7. Захария С., Кристева Н., Лысенко В., Щукина Н. / Местное и региональное управление, демократия и роль граждан в ЕС и странах партнерах: Комрат: Типография Комратского Государственного Университета, 2016 – 167 с.
8. Инновационный менеджмент : Учебное пособие = Innovation Management : Educational guidance / Беседовский А., Дорогая И., Ильяшенко Н. Левитская А., [и др.] ; Комрат. Гос. Ун-т; SUCSID. – Комрат: Комратский государственный университет, 2016 (A&V Poligraf). – 99; 90 p. Tit., text paral.: lb. rusă, engl. – Изд. при фин. поддержке Европейской Комиссии. – 100 ex. ISBN 978-9975-83-008-9.
9. Кушнир В., Сосна А. Сосна Б. Комментарий к Налоговому кодексу Республики Молдова (Разделы I-IV). Кишинев, 2014 г., 492 стр.
10. М. Ф. КАРА, С.С. КУРАКСИНА, О.А. АКУЛОВА, Е.И. БАБЕНКО, С.Ф. МУСКА Экономика предприятия: Учебно – практическое пособие. Учебное пособие. Комратский Госуниверситет. Комрат. 2016.- 147с. (9,3 с.а.)
11. Пармакли Д.М. и другие. Проблеми та перспективи ринково-орієнтованого управління підприємствами: теорія, методологія, практика (колективна монографія). Національний університет «Кієво-Могилянська академія» (Україна), 2016. – 621с.
12. Пармакли Д.М., Онофрей А.З. Экономика малых и средних предприятий. Учебно- методическое пособие; Молд. Гос. Ун-т., Комратск. Гос. Ун-т. – Chișinău: СЕЗ USM, 2016. – 242с.
13. Пармакли Д.М., Годорич Л.П., Дудогло Т.Д., Яниогло А.И. Эффективность землепользования: теория, методика, практика: Монография- Комрат. Гос.ун-т, Науч. – исслед. Центр «Прогресс». – Комрат: Б.и., 2016 (Тирогр. « Centrografic»). – 274 p.
14. Пармакли Д.М., Шамин А.Е., Коваленко Н.Я. Экономика сельского хозяйства. Учебное пособие – Княгинино : НГИЭУ, 2016. – 246с.
15. Смокинэ АИ., Янак И.В. Конституционное право зарубежных стран. Комрат: Комратский государственный университет, 2016. 117 с. (печать)
16. Сосна Б. Юридическая защита прав национальных меньшинств. Учебник. Кишинев, 2014 год, 266 стр., 25,0 п.л. (в соавт. с Боршевский А., Сосна А., Айрапетян А., Влах И.)
17. Т. СЕРГЕЕВА, Д. ФЕТЕУ, Г. РОУНТРИ, С. КУРАКСИНА, Л. КОВАС, Н. РОМАНОВА, О. МОСИЙ, В. Лукьянихин, Н. Турлакова, А. Плеханова, Лидерство и командная работа. Учебное пособие. SUCSID. – Комрат : Комратский государственный университет, 2016(A&V Poligraf). – 64 p. ISBN 978-9975-83-009-6.
18. Халабуденко О.А. Имущественные права. Книга 2. Обязательственное право. Научно-дидактическое пособие. Междунар. независимый ун-т Молдовы. – Кишинев, 2014. – 488с.
19. Янак И.В. Конституционное право Республики Молдова. Комрат: Комратский государственный университет, 2016. 220 с.

Indicații metodice

1. Dreval O., Genova S., Kolosok S., Malashenkova O., Plekhanova G., Plokha O., Sorokivska O., Stihi L., Strutynska I., Telizhenko O., Teliura N., Chernikova O. Start-up project business planning: Educational guidance - Comrat: Printing Publishing of the Comrat State University, 2016 -56 p. -100 ex. ISBN 978-9975-

- 4266-9-5/ Древал О., Генова С., Колосок С., Малашенкова О., Плеханова А., Плохая Е., Сорокивская О., Стихи Л., Струтинская И., Телиженко О., Телюра Н., Черникова Е. Бизнес-планирование Старт-ап проектов: Учебное пособие. – Комрат: Типография Комратского Государственного Университета, 2016– 55 с.-100 ex. ISBN 978-9975-4266-9-5
2. IANIOGLO M. (coautor) Educație pentru o societate a cunoașterii: Cadrul de referință al noului Curriculum național: Studii de politici educaționale/ resp. de ed.: Anatol Gremalschi; Inst. de Politici Publice. - Chișinău: S. n., 2016 (Tipogr. „Lexon Prim”). – 92 p. ISBN 978-9975-3102-1-5.
  3. Георгиева С. в соавторстве Султ Г., Нягова А. Г., Куррикулум о порядке проведения лицензионной практики студентами I цикла высшего образования – лиценциатура юридического факультета. – Комрат – 55 p. ISBN 978-9975-4266-7-1..2016
  4. Кристева Н. в соавторстве с Захария С, Султ Г., Янак И., Миронова С., Куррикулум О порядке проведения практической стажировки студентами II Цикла высшего образования - Магистратура юридического факультета. Material metodico științific. Comarat: Universitatea din Comrat, 2016, 65 p. (13,0 с.а.), ISBN 978-9975-4266-5-7.
  5. Кристева Н. Миронова С., Захария С., Султ Г., Янак И., Куррикулум о порядке проведения профессиональной стажировки студентами II цикла высшего образования – магистратура юридического факультета. – Комрат – 66 p. ISBN 978-9975-4266-5-7..2016
  6. Методические рекомендации по выполнению лицензионной работы специальности 363.1 «Бизнес и управление» / Комрат. гос. ун-т, Экон. фак., Каф. «Экономики»; сост.: С. И. Генова, М. Ф. Кара, А. П. Левитская, С.С. Кураксина – Комрат: Комратский Государственный Университет, 2016. – 50 p. ISBN 978 – 9975 -3059 -4 -5
  7. Методические рекомендации по прохождению профессиональной практики магистрантов по специализации «Деловое администрирование»/Комрат. гос. ун-т, Экон. фак., Каф. «Экономики»; разработ.: М. Ф. Кара, А. П. Левитская, С.С. Кураксина. – Комрат: Комратский Государственный Университет, 2016. – 26 p. ISBN 978 – 9975 -3059 -1 -4
  8. Миронова С., Захария С., Султ Г., Янак И., Кристева Н. Куррикулум о порядке проведения профессиональной стажировки студентами II цикла высшего образования – магистратура юридического факультета. – Комрат – 66 p. ISBN 978-9975-4266-5-7..2016
  9. Программа и методические указания по прохождению производственной практики для студентов, обучающихся по специальности 363.1 «Бизнес и управления»/ Комрат. гос. ун-т, Экон. фак., Каф. «Экономики»; разработ.: А. П. Левитской, М. Ф. Кара, С.С. Кураксиной О. А. Акуловой. – Комрат: Комратский Государственный Университет, 2016. – 30 p. ISBN 978 – 9975 -3059 -2 -1.
  10. Султ Г. в соавторстве с Захария С, Янак И., Миронова С., Кристева Н. Куррикулум О порядке проведения практической стажировки студентами II Цикла высшего образования - Магистратура юридического факультета. Material metodico științific. Comarat: Universitatea din Comrat, 2016, 65 p. (13,0 с.а.), ISBN 978-9975-4266-5-7.
  11. Султ Г. в соавторстве с Захария С. Методические указания по написанию и защите дипломных работ – I Цикл Лиценциатура и магистерских диссертаций - II Цикл Магистратура (Для студентов юридического факультета). Material metodico științific. Comarat: Universitatea din Comrat, 2016, 62 p. (12,4 с.а.), ISBN 978-9975-4266-6-4;
  12. Султ Г. в соавторстве с Нягова А., Георгиева С. Куррикулум О порядке проведения лицензионной практики студентами I Цикла высшего образования - Лиценциатура юридического факультета. Material metodico științific. Comarat: Universitatea din Comrat, 2016, 55 p. (12,0 с.а.), ISBN 978-9975-4266-7-1.
  13. Султ Г., Нягова А. Г., Георгиева С.. Куррикулум о порядке проведения лицензионной практики студентами I цикла высшего образования – лиценциатура юридического факультета. – Комрат – 55 p. ISBN 978-9975-4266-7-1..2016
  14. Янак И., Кристева Н Захария С., Султ Г., Миронова С... Куррикулум о порядке проведения профессиональной стажировки студентами II цикла высшего образования - магистратура юридического факультета. Комрат: Комратский государственный университет, 2016. 65 с.
  15. Янак И., Миронова С., Захария С., Султ Г., Кристева Н. Куррикулум о порядке проведения профессиональной стажировки студентами II цикла высшего образования – магистратура юридического факультета. – Комрат – 66 p. ISBN 978-9975-4266-5-7..2016

Ghiduri

1. Коврикова Р.Н., Кысса Л.П. Сборник экономико- математических задач для гимназии: учебно-метод. пособие/Коврикова Р.Н., Кысса Л.П.; Комрат. гос. ун-т, Каф. информационных технологий, математики и физики. – Комрат: Комрат. гос. ун-т, 2016. – 51 p.
2. Коврикова Р.Н., Кысса Л.П. Сборник экономико- математических задач для лицея: учебно-метод. пособие/ Коврикова Р.Н., Кысса Л.П. ; Комрат. гос. ун-т, Каф. информационных технологий, математики и физики. – Комрат: Комрат. гос. ун-т, 2016. – 35 p.

3. КРИСТЕВА Н.Н.Разработано Положение по местному сбору за санитарную очистку для ОМПУ г. Чадыр-Лунга (утверждено решением Городского Совета № LX /4 от 31.03.2016г.)
4. ЛЫСЕНКО В.В. Международное публичное право: практикум. - ПГУ им. Т.Г. Шевченко. Тирасполь 2016. 64 с.
5. ЛЫСЕНКО В.В. Гражданское общество и миротворчество//Мирные диалоги в Молдове: социальная интеграция. Кишинев. 2016. – С. 52-59.
6. ЛЫСЕНКО В.В. Международное публичное право: учебно – методические рекомендации для подготовки к семинарским занятиям для студентов юридических факультетов. - ПГУ им. Т.Г. Шевченко. Тирасполь 2016. 73 с.
7. ЛЫСЕНКО В.В.. Социальные инновации: опыт Молдовы // Материалы VI Международной конференции «Международное сотрудничество: инновации как инструмент социальных и экономических преобразований». Ноябрь 2016. Женева. ООН. – 26-38.
8. ЛЫСЕНКО В.В. Правовой статус и роль общественных объединений в системе внутригосударственных и международных отношений: опыт России, Молдовы и Приднестровья – М.: Москва: Издательство «Проспект», 2016. – 256 с.
9. ЛЫСЕНКО В.В. Финансирование НПО: российский, международный и региональный опыт // Конституционное и муниципальное право №3, 2016. – С. 63-72.
10. Разработано Положение о деятельности примэрии г. Чадыр-Лунга (утверждено решением Чадыр-Лунгского Городского Совета №III/16 от 08.09.2016)

10.4. Evenimente/mesaje/cerințe științifice organizate (la nivel național și internațional).

Una dintre sarcinile activităților de cercetare în universitate este de a organiza evenimente științifice.

Activitățile de cercetare realizate la Universitate se desfășoară în baza planului de activitate anual elaborat de prorectorul pentru activitatea științifică și relații externe, aprobat de către Rector, după examinarea de către Senat și informațiile sunt postate pe site-ul www.kdu.md la sectorul "Știința". De asemenea, pe site-ul Universității se publică anunțuri ale evenimentelor științifice, care se organizează în Republica Moldova și în străinătate.

Evenimente științifico-metodice

№	Date despre profesorul responsabil	Denumirea cursului, proiectului, evenimentului	Num. de ore	Document	Indicații
1	Сулак С.К., доктор наук, конференциар- университар	Seminarul metodologic național Interconexiunea paradigmelor didactice și metodologice în predarea limbilor străine, ediția a III-a	8 часоv	23 ianuarie 2016, Chișinău	Considerațiuni cu privire la pregătirea fonetică a profesorilor de limbi străine în contextul formării continue
2	Яниогло М.А., доктор педагогикки, конференциар – университар	Семинар «Роль образования в межкультурном обществе: выученные уроки» Управление образования Гагаузии, г.Комрат	6 час	Программа 06 марта 2016	Участник
3	Сулак С.К., доктор наук,	Участие в семинаре, организованном	2 часа	11 марта 2016г	участник

	конференциар-университар	Американским Посольством, “Incorporating Grammar: Writing and Assessment Material in a Class”, проведенном Сузаной Януци (Susan Iannuzzi)			
4	Яниогло М.А., доктор педагогики, конференциар - университар	Семинар – тренинг «Межкультурное общение в поликультурном пространстве академической среды» КГУ	2 час	Программа 21 марта 2016	Модератор
5	Великова Т.Г., доктор педагогических наук, пр ,Кысса Л.П., мастер педагогических наук, ст.пр.	Круглый стол : «Актуальные проблемы преподавания информатики в школе»	2 часа	Программа 21 марта 2016 года	Организаторы
6	Яниогло М.А., доктор педагогики, конференциар - университар	Круглый стол «Модели интегрирования: экспериментальные результаты Латвии, Эстонии и Молдовы» КГУ	2 час	Программа 17 апреля 2016	Организатор Круглого стола
7	Яниогло М.А., доктор педагогики, конференциар - университар	Masă rotundă „Modele de integrare: experiențe din Letonia, Estonia și Moldova” CE PRO DIDACTICA, Chișinău	6 час	Программа 19 апреля 2016	Участник
8	Кюркчу В.И., ст. преподаватель	IV Молдо-Немецкий Форум по финансированию малых и средних предприятий.		30 апреля 2016	Организатор/ модератор
9	Яниогло М.А., доктор педагогики, конференциар - университар	Семинар «Формирование профессиональной компетенции у дидактических кадров в контексте воспитания	14 час	Программа 07-08 май 2016	Локальный форматор

		центрированного на ученике» СЕ «Pas cu Pas», Chişinău			
10	Кюркчу В.И., ст. преподаватель	Проведение Экономического Форума Республика Австрия – Гагаузия.		4 июня 2016 г.	Организатор
11	Великова Т.Г., доктор пед. наук, пр. Лупашку С.И. магистр мат.наук, мастер пед. наук, ст. пр.	Курсы по обучению работе с moodle	3 час	Программа 19 июня 2016	Руководитель, тренер
12	Великова Т.Г., доктор пед. наук, пр., Лупашку С.И. магистр мат. наук, мастер пед. наук, ст. пр.	Курсы по обучению работе с moodle	3 час	Программа 26 июня 2016	Руководитель, тренер
13	Комиссарова О.П. магистр истории, преподаватель	Международная летняя школа молодых историков стран СНГ и Балтии Москва – Звенигород		программа 20-29 августа	участник
14	Свириденко Л.А., мастер экономики, ст. преподаватель	Круглый стол «Психология взаимоотношение и уроки счастливой жизни»	2 часа	11 ноября 2016	Руководитель/ организатор
15	Федотова Л.В. доктор наук, конф.универ.	Научно-методический семинар в рамках проекта Темпус «Повышение автономии в Молдове»	5 часов	Сертификат 21-22 ноября 2016	участник
16	Ибришим Л.Ю. ст. преподаватель кафедры педагогики	Дискуссионный круглый стол «Социальное адвокатирование»	6 часов	Программа 26 ноября 2016г	Модератор
17	Яниогло М.А., доктор педагогики, конференциар - университетар	Întrunirea științifică Catedra Științe ale educației, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”	4 час	Программа 29 ноября 2016	Участник
18	Великова Т.Г.,	Практический	2 час	2 декабря	Руководитель,

	доктор пед. наук, пр., Лупашку С.И. магистр мат. наук, мастер пед. наук, ст. пр.	тренинг «Размещение учебно-методических материалов на платформе moodle КГУ»		2016	тренер
19	Великова Т.Г., доктор пед. наук, пр., Лупашку С.И. магистр мат. наук, мастер пед. наук, ст. пр.	Практический тренинг «Размещение учебно-методических материалов на платформе moodle КГУ»	2 часа	9 декабря 2016	Руководитель, тренер
20	Яниогло М.А., доктор педагогики, конференциар – университар, Ибришим Л.Ю. ст. преподаватель кафедры педагогики, Бянова И.Е., ст. преподаватель, Кер Л.С., доктор, ст.преподаватель, Левинтий Г.Г., ст.преподаватель Влах М.К. преподаватель, ЯмбоглоЕ. И. преподаватель	Научно-методический семинар-тренинг «Формирование профессиональной компетенции в контексте качественного образования, центрированного на ребенке».	6 час	Программа 20 декабря 2016	Форматор-модератор сессии «Практика внедрения принципов качественной педагогики ISSA», участники
21	Федотова Л.В., доктор наук, конф.универ Кара С.В., доктор наук, ст.преп. Кошелева О.К., ст.преп. Лазарев М.И.,ст.преп. Статов Н.К. ст.пр. Дели М.Н. ст.пр. Кириоглу А.И.ст.пр.	Международный тренинг, проведенный международной аграрной организацией Республики Турция ECO-AGRI	5 часов	Сертификаты 17 марта 2016	участники

Universitatea anual organizează conferințe științifico-practice dedicate aniversării Universității de Stat din Comrat "**Știință. Cultură. Educație.**"

La conferința dedicată celei de a 27-a aniversare la USC, au activat șase secțiuni: "Dezvoltarea economică durabilă: o perspectivă națională și regională", "Agricultură", "Drept și științe politice," "Științe psiho-pedagogice", "Istoria. Limbă și literatură. Cultură", "Tehnologia Informației". Conferința a reunit cercetători din Republica Moldova, România, Ucraina, Azerbaidjan, Rusia, Belarus. Au fost prezentate 126 de rapoarte pe teme de actualitate din domeniul educației, drept, economie, agricultură, filologie, istorie, cultură și tehnologia informației. După rezultatele conferinței, a fost lansată o colecție de materiale pe suport electronic.

În data de 7 noiembrie 2016 a avut loc conferința științifico-practică internațională "**Dezvoltarea inovativă a Republicii Moldova: Provocările naționale și tendințele globale**" În cadrul aceste conferințe au avut loc: un master-class a rezidenților incubatorului de inovare "InnoCenter", sesiunea de comunicări științifice cu tema "Migrația și inovare de transformare socială în cultură, mentalitatea și comportamentul populației din Republica Moldova", s-a organizat o expoziție de inovație, monografiile, prezentare și manuale, munca în secțiunile "inovare în agricultură", "Inovații în domeniul științelor sociale și umaniste", "Inovații în domeniul științelor naturale", "economie inovatoare și de management", unde s-a lucrat în sub-secțiuni: "Administrația publică și economia regională", "Capitalul uman în economia de inovare", "Inovație financiară", "Inovare în industrie și servicii", "antreprenariat inovativ". Au fost prezentate lucrări a oamenilor de știință din Republica Moldova, România, Ucraina, Belarus, Bulgaria, Turcia.

În cadrul Universității de Stat din Comrat la Catedra de Limbi Străine în data de 17 aprilie 2017 a avut loc a III-a Conferință Internațională științifico-practică "Probleme actuale ale lingvisticii și lingvodidacticii în contextul abordărilor moderne." Necesitatea desfășurării conferinței a fost definită de actualitatea și de faptul că aceasta va îmbunătăți calitatea procesului de predare a limbilor și culturilor străine, în conformitate cu noile cerințe pentru educație umanitară. Tema conferinței este actuală, deoarece în condițiile actuale nu doar sunt schimbări în metodele de predare a limbilor străine, dar, de asemenea, o regândire globală a valorilor, a cadrului metodologic al întregului proces și rezultatele educației lingvistice.

Scopul conferinței: schimbul de idei științifice și de experiență, discutarea abordărilor fundamentale comune, idei și perspective în predarea limbilor străine, cunoștință cu rezultatele cercetării științifice, lucrări științifice, metodice și practice în domeniul predării limbilor străine, atât la Catedra de Limbi Straine de la USC cât și în alte universități din Republica Moldova, Statele Unite ale Americii, Germania, Grecia, România, Rusia.

Pentru a lucra în cadrul ședinței plenare au participat experți în domeniul filologiei și lingvisticii: Rick Andrew Brault - Doctor, Statele Unite ale Americii; Gheorghita E.I. – Doct.conf., Universitatea de Stat din Moldova, Chisinau, Republica Moldova; Sulac S.C. – doct.,conf.univ., Catedra de Limbi Străine, Universitatea de Stat din Comrat, Comrat, Republica Moldova; A.A. Chirdiachin – Doct., lect.sup., ULIM, Chișinău;

În cadrul conferinței a avut loc un master-class Formative and Summative Assessment de către Dr. Rick Andrew Brault, din statele Unite ale Americii.

Conferința a fost organizată în 5 secțiuni:

- educație și cercetare în procesul de globalizare;
- metode inovatoare și tehnologie în predarea limbilor străine;
- traducere și de comunicare interculturală;
- limba engleză pentru scopuri specifice;
- aspecte psiholingvistice, sociolingvistice și culturale ale lingvisticii moderne.

La conferință au participat aproximativ 60 de persoane, a fost audiat mai mult de 25 de discursuri. Cele mai multe rapoarte au fost însoțite de prezentare în PowerPoint. O gamă largă de probleme - de la istoria de dezvoltare a limbilor străine la starea lor actuală, probleme de actualitate și metode de traducere, cum să lucreze cu text, a prezentat exemple interesante și cele mai bune

modalități de a lucra cu literatură autentică. Pe secțiunile adresat teoria și practica de comunicare în cadrul culturii naționale și a nivelului de mediere interculturală ca o formă specială de comunicare, în special strategii verbale și genuri. Ca un domeniu specific de lingvistică pentru a supraveghea problemele generale și specifice ale traducere, inclusiv traducerea operelor de ficțiune. Problema de interacțiune inter-cultural în aspectele literare ale recepției au fost de o literatură naționalitate diferită. Probleme de studii lingvistice analizate în contextul lingvisticii culturale, științe cognitive, lingvistică, istorie de limbaj și stil. Considerat problema limbii de comunicare profesională și de traducere speciale. Probleme de metodologie și metode de predare a limbilor străine au fost reprezentate de aspecte generale și particulare, inclusiv tehnologia modernă considerat de predare a limbilor străine.

Organizarea lucrărilor de cercetare științifică ale studenților

O atenție deosebită este acordată activității științifice a studenților. Cadrele didactice împreună cu studenții efectuează diverse concursuri, seminarii, training-uri, ajuta la organizarea asociațiilor studențești. O importanță majoră în activitatea de cercetare a studenților este pregătirea și desfășurarea conferințelor științifice studențești anuale în toate facultățile. De asemenea, studenții, sub îndrumarea a consilierilor lor științifice iua parte la conferințe în alte universități din Republica Moldova.

Evenimentele științifice studențești

№	Organizatori	Evenimentul științific, tema	Locul desfășurării	Data
1	Levintii G.G. Lect.sup.	Traininguri "Formarea toleranței ca o trăsătură de personalitate"	Universitatea de Stat din Comrat	Ianuarie-Martie 2017
2	Нягова А.Г. доктор наук, Комиссарова О. П. преподаватель	Конкурс эссе среди студентов на тему «Гендерное равенство как социальная проблема современного общества»	Universitatea de Stat din Comrat	Februari- Martie 2018
3	Султ Г.Г. ст.преподаватель Быргэу М.М. профессор, Баурчулу А.П. доктор наук, Смокинэ А.И. профессор, Попа В.С. конференциар -университар, Морару В.И. Профессор	Concursul lucrărilor studențești "Importanța educației juridice profesionale în societatea modernă." Pentru studenții din ciclul I și II de învățământ.	Universitatea de Stat din Comrat, Facultatea de Drept	30martie- 30aprilie 2018
4	Сулак С.К., доктор, конференциар -университар, Алачева М.Г. ст.преподаватель	Pregătirea și desfășurarea olimpiadelor la limba germană	Universitatea de Stat din Comrat	21 martie 2018

5	Начогло Н.В., ст.преподават ель	Pregătirea și desfășurarea olimpiadelor la limba engleză	Universitatea de Stat din Comrat	21 martie 2016
6	Кирогло А.А., Дели М.Н. ст.преподават ели	Conferința științifică și practică Studențească "Siguranța Alimentară"	Universitatea de Stat din Comrat Facultatea de agro- tehnologie	22 martie 2016
7	ст.преподават ели Мутаф Г.Н. Узун Д.Ф., Ришилян И.Д.	Conferința Științifică studențească dedicată jubileului de 80 de ani D.N. Cara-Cioban.	Universitatea de Stat din Comrat, Facultatea de Cultură Națională	10 aprilie 2016
8	Генова С.И доктор экономии, конференциар -университар.	Sesiuni de informare cu privire la posibilitățile de mobilitate academică a studentilor Erasmus de MUNDUS, USC	Universitatea de Stat din Comrat	Spetembrie- decembrie 2016
9	Романова С.Я. ст.преподават ель Нягова А.Г. доктор наук, Бойков В.Е. ст.преподават ель Миронова С.А.доктор наук	Conferința studențească, "Ziua Internațională a femeilor din mediul rural și eradicarea sărăciei"	Universitatea de Stat din Comrat și facultatea de Drept	15 octombrie 2016
10	ст.преподават ели Мутаф Г.Н. Узун Д.Ф.	Seminar pentru a 80-a aniversare a scriitorului Gagauz M. Chiosia	Universitatea de Stat din Comrat, Facultatea de Cultură Națională	30 octombrie 2016
11	Бянова И.Е., ст.преподават ель	Training cu tema "Dezvoltarea abilităților de auto-prezentare a absolvenților în ocuparea forței de muncă"	Universitatea de Stat din Comrat	Octombrie – decembrie 2016
12	Лазарев И.М. ст.преподават ель	Студенческая конференция «День вина»	Universitatea de Stat din Comrat Facultatea de agro- tehnologie	6 noiembrie 2016
13	Кара С.В. доктор наук, ст.преподават ель ст.преподават ели Статов Н.К. Кошелева	Студенческая научно- практическая конференция «Проблемы сельского хозяйства в Республики Молдова».	Universitatea de Stat din Comrat Facultatea de agro- tehnologie	21 ноябрь 2016

	О.К. Кирогло А.А., Дели М.Н.			
14	Генова С.И. доктор экономики, конференциар -университар	Информационный семинар по возможностям студенческого участия а проекте «TEMPUS-EUNEG», KDU	Universitatea de Stat din Comrat	8 декабря 2016
15	Токаренко В.А.доктор, конференциар -университар, Незальзова Н.И. ст.преподават ель	Кураторский час «Правовая культура, правосознание и ее влияние на процесс демократизации современного общества»	Universitatea de stat din comrat. Facultatea de drept	9 декабря 2016
16	Сулак С.К., доктор, конференциар -университар	Проект «Клуб научных соискателей».	Universitatea de Stat din Comrat, Facultatea de Cultură Națională	декабрь 2016
17	Генова С.И. доктор экономики, конференциар -университар	Открытие студенческого Старт-ап центра в рамках проекта«TEMPUS-SUCSID», ASEM	АСЕМ	декабрь 2016 г.
18	Кураксина С.С. ст.преподават ель Дьякон Н. П. преподаватель , Бабенко Е.И. преподаватель , Акулова О.А преподаватель	Предметная Олимпиада по менеджменту, KDU	Universitatea de Stat din Comrat, Facultatea de Economie	декабрь 2016
19	Яниогло М.А., доктор, ст.преподават ель	Студенческое сообщество «Теплые руки»	Universitatea de Stat din Comrat.	В течение года
20	Куртева О.В., доктор, ст.преподават ель	Студенческое сообщество «Инициатива»	Universitatea de Stat din Comrat.	В течение года
21	Федотова Л.В. доктор, конференциар -университар, Султ Г.Г.	Проведение цикла семинаров «Подписание соглашения об ассоциации РМ с ЕС»	Universitatea de Stat din Comrat.	В течение года

	доктор, конференциар -университар			
22	Федотова Л.В., доктор, конференциар -университар, представител и посольства Великобритан ии	Цикл открытых лекций в области трансформации конфликтов. Лекции читали: Профессор Петер Ширлоу Профессор Яап Виин	Universitatea de Stat din Comrat.	В течение года
23	Левитская А.П. доктор, конференциар -университар, Кураксина С. С. ст преподаватель	Конкурс Студенческих (молодежных) бизнес- планов, KDU	Universitatea de Stat din Comrat.	В течение года

Facultatea are cercurile științifice tematice, asociații științifice studențești sunt create.

În perioada de raportare, catedra de cultură națională s-au pregătit și au efectuat o serie de activități de cercetare studențești: conferința "Gagauz yazicisi, peetcisi, dramaturgu D.N Kara Cobanin yildönümü 80-INCI"; mese rotunde "Diferiți - egali", "Tu nu ești singur", "Nu te lăsa pacalit".

Profesorii au îndrumat și consiliat studenții în pregătirea de discursuri și prezentări pe forumuri studențești: Sulak S.C. – coordonator științific - doct în științe filologice, conferențiar - a fost coordonator în pregătirea studenților (grupa AN-12 Slav Antonina -. lucrarea "Das Schaffen von D.N Cara Cioban», Ivancioglo Oxana discursul « D/N/ Cara Cioban als Begründer des gagausischen Museums»), în cadrul conferinței" Gagauz yazicisi, peetcisi, dramaturgu D.N Kara Cobanin yildönümü 80-inci ", Comrat, USC, 10.04.2013; Seminar dedicataniversării a 80 a lui M.Chiosia (30.10.2013.) - C. GR-11, GR-12).

La Facultatea de Drept în cadrul cercului științific au fost organizate mese rotunde tematice:

"Probleme de achitare de la pedeapsă"

"Rolul educației religioase în prevenirea criminalității",

"Problemele de abuz de droguri în rândul tinerilor",

"Problemele de criminalitate în rândul tinerilor studenți,"

"Protecția legii penale a drepturilor persoanelor fizice."

La Facultatea s-a desfășurat un concurs în rândul studenților pentru cel mai bun eseu pe jurisprudență. Câștigătorii au fost - Piron I, Derivolkova E., Timofei T., Nicologlo F., A. Romanov, A., Captiur A., Bogdan E., Kocianji S., Kalpak D.

În cercurile științifice, se discută probleme actuale din dreptul penal și executiv-penal, criminologie, victimologie. În cadrul ședințelor cercurilor științifice sunt invitați angajați ai Ministerului de Interne.

La facultatea de agro-tehnologie s-au organizat grupul studențesc de cercetare-științifică "Agronomul," Cercul de cercetare "Tehnolog" și clubul "Ecologul". Întâlnirile au loc o dată pe lună. Se examinează domeniile prioritare de cercetare în domeniul tehnologiei, agronomie și ecologie.

La Facultatea de Științe Economice, cu sprijinul centrului financiar a InnoCentrului, în cadrul cercetărilor științifice în rândul studenților, s-au desfășurat concursuri plan de afaceri, seminarii de specialitate, concursuri pe management, economie, contabilitate, olimpiade "Infoșnik."

La facultate, în cadrul programului Tempus pentru tineri cu inițiativă a fost deschis centrul "Startup». Implicarea tinerilor în punerea în aplicare a proiectelor naționale prioritare este recunoscută ca una din sarcinile importante ale politicii de tineret de stat în Republica Moldova, dar deocamdată nu sunt implementate mecanismele care ar permite tinerilor promițători în instituțiile responsabile de luarea deciziilor. Și aceasta este sarcina Centrului - identificarea formelor promitatoare de atragere a tinerilor în domeniul respectiv. Centru obștesc studențesc "Startup» își propune să sprijine inițiativele studențești.

Studenti de la Universitatea de Stat din Comrat au avut un rol activ în organizarea evenimentului științifico-informativ "Celebrarea Zilei Europei", în care studenții de la USC, au prezent întregul spectru de programe educaționale și de cercetare pentru toată lumea.

10. 5. Tematica de cercetare științifică

În anul academic 2016-2017, s-a pus accent pe stabilirea direcțiilor și temelor de cercetare a catedrelor de profil și elaborarea unui plan strategic de cercetare științifică 2016-2020.

Facultatea de economie

Catedra de Economie. Direcția științifică generală «**Management inovațional, Marketing inovațional**».

În cadrul acestei direcții științifice se desfășoară următoarele cercetări:

Doct.hab., prof. univ. Parmacli D. M.	Проблемы экономической и финансовой эффективности функционирования аграрного сектора (на национальном уровне)
Doct., conf.univ. Aricova Z.N.	Управление маркетинговой деятельностью; Стратегический маркетинг
doct., conf.univ. Ghenova S.I.	Товарная политика в рамках микс-маркетинга; Конкурентные стратегии в рамках микс-маркетинга
Doct., conf.univ. Cara M.F..	Экономическая оценка целесообразности создания и функционирования форм бизнеса (региональный уровень)
Doct., conf.univ. Levițaia A.P.	Инновационный менеджмент (на региональном уровне); Эффективная кадровая политика на предприятии

Doct., lect.sup. Ciaicovshi A.A.	Влияние экономической власти на макроэкономическую стабильность в государстве
Lect.sup. Curacsina S.S.	Механизмы и элементы антикризисного управления в аграрном секторе (на региональном уровне)

Lector Musca S.F.	Аспекты мотивационного менеджмента в контексте эффективного функционирования предприятий (на региональном уровне)
Lector, master economie Babenco E.I.	Рациональное использование человеческого потенциала в контексте повышения конкурентоспособности организаций (на региональном уровне)
Преподаватель, мастер экономики Дьякон Н.П.	Управление развитием винодельческих предприятий в контексте организационных инноваций (на региональном уровне)
Яниогло Алина, докторант	Разработка комплексной системы обеспечения экономической безопасности предприятий (на региональном уровне)

Catedra Contabilitate. Direcția științifică generală «**Contabilitate și raportarea rezultatelor operațiilor financiare**».

Cadrele didactice ale catedrei desfășoară următoarele cercetări științifice:

Карабет М. А., доктор, доцент	Совершенствование методов оценки персонала, как условие эффективной кадровой политики
Дудогло Т.Д., доктор, ст. преподаватель	Повышение эффективности функционирования предприятий винодельческой отрасли
Свириденко Л.А., мастер права, ст. Преподаватель	Эффективное управление доходами государственного бюджета в рыночных условиях (на примере АТО Гагаузии)
Тодорич Л. П., доктор, преподаватель	Совершенствование механизма обеспечения экономической устойчивости сельскохозяйственных предприятий (на примере АТО Гагаузии)
Златовчена И. Д., мастер экономики, преподаватель	Управление текущими активами предприятий винодельческой отрасли южного региона Молдовы
Могылдя С. Н., мастер экономики, преподаватель	Совершенствование методов организации управления маркетинговой деятельностью, как условие повышения конкурентоспособности предприятий винодельческой отрасли
Кюркчу В.И., ст. преподаватель, докторант	Совершенствование регионального инвестиционного менеджмента в Республике Молдова (на примере АТО Гагаузия)

Catedra «Tehnologii informaționale, matematică și fizică». Direcția științifică generală Tehnologii informaționale inovatoare.

Сиркели В.П. доктор, доцент, Иванова Г.Н. доктор, доцент	Исследование магнитных, оптических и люминесцентных свойств широкозонных материалов и наноструктур на их основе.
Иовчу М.И., ст.преподаватель	Информационные и телекоммуникационные технологии в процессе обучения студентов
Кысса Л.П., ст.преподаватель	Разработка электронных учебно-методических материалов по математике для профильных и непрофильных специальностей.
Коврикова Р.Н., ст.преподаватель	Методология формирования навыков решения экономико-математических задач в доуниверситетском курсе математики.
Лупашку С.И., преподаватель, Великова Т.Г., доктор, преподаватель, Сибова О.Г., ст.преподаватель	Информационные и телекоммуникационные технологии в процессе обучения и оценивания студентов
Попиль Г.П., ст.преподаватель	Разработка электронных учебно-методических материалов. Методика работы с одаренными детьми в области информатики и программирования
Левандовский В.И., преподаватель	Информационные аспекты антикризисного управления. Прогнозирование финансового состояния предприятия. Прогноз кризисных явлений.

Facultatea de cultură națională

Direcția științifică principală a Facultății de Cultură Națională este **"Formarea de competențe științifice și profesionale a expertului într-un mediu multicultural, în contextul dezvoltării educației."**

Catedra de Pedagogie. Tema generală de cercetare științifică: **"Pregătirea specialistului pentru o comunicare interculturală într-un spațiu polietnic"**. În cadrul acestei teme se realizează cercetările profesorilor catedrei iar rezultatele corespunzătoare sunt publicate.

În procesul de învățământ este implementată o tehnologie numită "Cercetarea activităților profesionale și educaționale, prin cultură, cu sprijinul profesorului". Utilizarea acestei tehnologii, permite obtinerea unor rezultate consistente și formarea, cu success, a competențelor profesionale și pedagogice. Se desfășoară activități de cercetare pe tema "Proiectarea conținutului multicultural a educației pedagogice continue". Rezultatele studiului sunt implementate în procesul educațional, cercetările stau la baza cursurilor "Educație multiculturală", "Bazele pedagogice ale comunicării interculturale"; conținutul evenimentelor educaționale desfășurate în cadrul procesului de învățământ.

În perioada de raportare s-a efectuat lucrări de cercetare pe tema "Formarea competenței de comunicare la student, într-un mediu academic multiethnic", dr. conf. univ., Ianioglo M. Acest studiu a fost efectuat la nivel universitar. Rezultatele studiului sunt recunoscute și utilizate în procesul de predare-învățare, centrate pe student, atunci când se predau discipline academice "Comunicarea Asertivă», «Psihologie», "Pedagogie", precum și în procesul studierii cursului "Tehnologii Educaționale Moderne" de către studenții celui de al II-lea ciclu, master.

În funcție de domeniul de cercetare "Abordarea din punct de vedere a competențelor în sistemul de învățământ" e realizată de dr. conf.univ., Curteva O. Această temă este legată de tema tezei și este o continuare logică a cercetării tezei de doctorat.

Catedra de filologie găgăuză. Direcția științifică de bază «Lima și literatura găgăuză în învățământ».

Банкова И.Д. доктор, доцент	Терминологические словосочетания
Узун Д.Ф., ст.преподаватель	Диалектология гагаузского языка
Ришилян И.Д., ст.преподаватель	Фразеология современного гагаузского языка
Столетняя А.И., ст.преподаватель; Янчогло Е.Н., ст.преподаватель	Методика преподавания гагаузского языка и литературы
Мутаф Г.Н., преподаватель	Словосочетания с послелогоми в гагаузском языке

Catedra de limbi străine desfășoară o activitate în direcții de cercetare de bază «Limbi străine într-un mediu intercultural în condițiile spațiului educațional inovator».

Сулак С.К. доктор, доцент	Проблемы терминологии, переводоведения, языков для специальных целей при подготовке лингвокомпетентных специалистов
Дечева Е.Д.	Проблема имплицитного отрицания в английском языке
Куртова Е.Р.	Актуальные проблемы фразеологии английского языка
Начогло Н.В.	Языковая культура мира
Палик О.П.	Проблемы развития социальных компетенций у студентов
Алачева М.Г.	Актуальные проблемы методики преподавания немецкого языка и литературы
Кирдякин А.А.	Теоретические и экспериментальные исследования сложных монофонемных единиц в германских языках в лингвистическом и дидактическом аспектах
Бабырэ Н.М.	Теоретические и экспериментально-фонетические исследования в германских языках

Catedra de Filologie Română. Direcția științifică principală - un studiu în domeniul filologiei române moderne. "Pregătire literară și lingvistică în contextul interculturalității»: «Plurilingvism și multilingvism», «Tendințe actuale în literatură și lingvistică», «Tradiție și inovație în didactica limbii române».

Facultatea de Drept

Direcția științifică a Facultății de Drept "**Probleme actuale ale statului și dreptului în Republica Moldova în contextul integrării europene.**"

Subunitățile de bază: Facultatea de Drept Privat "Probleme actuale ale dreptului privat în lumina implementării normelor juridice internaționale și europene în legislația națională a Republicii Moldova."

La Catedra de **Drept public** se desfășoară activitate de cercetare pe tema: "**Probleme de drept public în doctrina juridică, legislație și practica de aplicare a legii în Republica Moldova și UE.**"

La Catedra de Științe Sociale se cercetează tema "**Întrebări actuale de istorie și etnologie a popoarelor din Europa de Sud-Est și de la Nord de Marea Neagră.**"

Facultatea tehnologico-agrară

Direcția științifică *principală în facultate* - "Aspectele agroecologice de dezvoltare durabile a Găgăuziei". În cadrul acestei direcții, profesorii de la **catedra de floricultură** au efectuat următoarele cercetări: "Caracteristicile tehnologice de producție vinuri în SA "Tomai - Vinex" și " Analiza stării și modalitățile de îmbunătățire a ramurei viticultură în Găgăuzia"- Cara S.V., "Influența tipului de sol asupra creșterii și fructificarea strugurilor albi" și "Investigarea solului după activitatea celulozolică" - Fedotov L.V., "Influența stimulatorilor de creștere asupra creșterii plantelor agricole" - Derendovskaya A.I., "Diagnosticarea biologică a solului" și "Impactul condițiilor solului și climatice asupra recoltelor culturilor din sudul Moldovei" - Koșelev O.C., "Formarea de elemente de eficiență de soiuri timpurii de maturare de legume, în funcție de gaura semănăturii în condițiile din sudul Republicii Moldova"- T.I. Podgoraia.

La Catedra de TPAP sunt efectuate cercetări în trei domenii: cercetare și dezvoltare de tehnologiilor de producție a produselor alimentare (produse lactate, conserve și produse din carne) - Guboglo N.I., Statov N.C., Deli M.G., proiectarea de noi instalații și linii în industria de conserve Mitiș F.D., și perfecționarea tehnologiilor de producție în industria vinului - Lazarev M.I.

11. Relații internaționale.

Universitatea de Stat din Comrat largăște colaborarea internațională prin intermediul semnării acordurilor cu alte universități din Moldova și de peste hotare.

11.1 Forme de colaborare internațională

Procesul de internaționalizare a educației în USC este privit ca un concept complex, fiind o modalitate prin care se poate spori calitatea studiilor prin integrarea și diversificarea serviciilor educaționale. Componenta internaționalizării este reflectată ca orientare prioritară în Regulamentul cadru cu privire la mobilitatea academică în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 56 din 27.01.2014, Codul Educației al RM, Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020”.

În cadrul universității se promovează constant un șir de forme de cooperare, precum ar fi semnarea acordurilor de colaborare, elaborarea și participarea în proiecte internaționale, organizarea evenimentelor cu caracter internațional, invitarea în cadrul instituției a profesorilor și specialiștilor de peste hotare, stagieri și vizite de lucru, participarea la cursuri on-line etc.

În timpul anului universitar 2016-2017, a fost semnat un acord de cooperare Universitatea de Stat din Baranovici, orașul Baranovici, Belarus și Universitatea "Dunărea de Jos» din Galați, România.

Cooperarea constă în schimbul reciproc între universități a personalului didactic și cadrelor științifice, pentru a-și desfășura activitatea educațională și pedagogică; în activități comune de cercetare, programe de cercetare dezvoltare în diverse domenii; în formarea profesională a cadrelor didactice; în schimbul de studenți, masteranzi și doctoranzi; participarea la seminare și conferințe științifice la invitația de ambelor părți; schimbul reciproc de informații cu privire la curricula, programe, metode de instruire; în schimbul de publicații și pregătirea publicațiilor comune; în participarea în comun la programe internaționale și pregătirea de proiecte comune.

11.2 Acorduri interuniversitare

Universitatea este permanent preocupată de schimbul internațional de valori educaționale și științifice și această tendință se regăsește în cadrul acordurilor de colaborare semnate cu 10 instituții partenere din străinătate.

Acorduri de colaborare interuniversitară încheiate cu ÎȘS din alte țări

Universitatea de Stat din Comrat				
Nr.	Țara	Denumirea acordului	Data semnării	Perioada de valabilitate
1	Institutul Economic, Krivoi Rog din Ucraina	Acordul de parteneriat. Pentru promovarea dialogului,	10.02.2017	

		schimbului de activități, experiență, dezvoltarea socială.		
2	Universitatea Comercială din Kiev	Acordul privind cooperare științifică și tehnică. Pentru a dezvolta pe termen lung, cooperarea eficientă și reciprocă în domeniul relațiilor științifice consultative directe.	10.02.2017	
3	A.B.M.S. Elveția	Memorandum de Înțelegere.	23.03.2017	
4	Centrul de Cercetare al Găgăuziei „M.V. Marunevici”	Acordul de cooperare. Pentru dezvoltarea domeniilor științifice și îmbunătățirea potențialului științific, educațional, economic, etc.	10.02.2017	
5	Program de promovare a tranziției	Acordul de cooperare încheiat în vederea atingerii obiectivelor proiectului „ <i>Tineretul este o forță - tineretul este viitorul</i> ”	Ianuarie-decembrie 2016	
6	Universitet Leipzig Moldova- Institut Leipzig	Acordul de cooperare științifică.	08.01.2016	
7	Universitatea Națională „Taras Shevchenko” din Kiev, Ucraina	Acordul de cooperare științifică, educațională și culturală.	22.08.2016	
8	Centrul Internațional Multiculturalism din Baku	Acordul privind cooperarea dintre reprezentanții oficiali ai Centrului Internațional Multiculturalism Baku și USC, Moldova	16.09.2016	
9	Universitatea Umanistă de Stat din Izmail	Acordul de cooperarea în domeniul științelor educației.	20.09.2016	
10	Universitatea Națională „Taras Shevchenko” din Kiev, Ucraina	Acordul de cooperare științifică, educațională și culturală.	28.12.2016	

11.3 Programe de mobilitate

Mobilitatea academică constituie un aspect important în cadrul strategiei de dezvoltare a USC. Studenții, cercetătorii și cadrele didactice angajate, sunt permanent încurajate să beneficieze de oportunitățile pentru mobilitate și cercetare asigurate de programele ERASMUS, ORIZONT 2020, DAAD etc., proiecte care oferă posibilități largi de dezvoltare sub aspect profesional.

În timpul implementării proiectelor au fost realizate stagii de formare a cadrelor didactice, studenți de la universitate.

Mobilitatea studenților în baza programului ERASMUS

Numele, prenumele studentului	Locul stagierii	Data plecării	Data venirii
Aricova Liubovi (master, administrarea afacerilor)	Universitatea CaFoscariVenezia, Italia	09.09.2014	09.06.2015
Ianioglo Alina (doctorat, economie și management în domeniu)	Universitatea Tehnologică din Tallin, Estonia	31.08.2015	31.12.2016
Vasilioglo Elena (master , finanțe corporative)	Universitatea CaFoscariVenezia, Italia	11.09.2015	09.06.2016
Rosti Iulia (master, limba și literatura engleză și germană)	Universitatea din Vilnius, Lituania	11.09.2015	09.06.2016
Piron Diana (ciclul I, business și administrare)	Colegiul superior în domeniul managementului, Varna, Bulgaria	01.02.2017	01.05.2017
Iusembeli Svetlana (ciclul I, business și administrare)	Colegiul superior în domeniul managementului, Varna, Bulgaria	01.02.2017	01.05.2017

Mobilitatea cadrelor didactice în baza programului ERASMUS

Numele, prenumele cadrului didactic	Locul stagerii	Data plecării	Data venirii
Levitscaia Alla	Universitatea Fridriha Şillera Iena, Germania	11.10.2014	31.07.2015
Ghenova Svetlana	Universitatea Lodzchii, Polonia	21.09.2015	21.12.2015
Aricova Liubovi	Universitatea Politehnică Vianudu-Caştelu, Portugalia	29.09.2016	15.07.2017
Ghenova Svetlana	Universitatea Tomasa Bati, Zlin, Cehia	05.12.2016	05.07.2017

11.4. Studenți străini (numărul total, buget/ taxă, țara de origine)

Un important obiectiv, enunțat în *Strategia de dezvoltare a USC*, este internaționalizarea studiilor. USC oferă posibilitate cetățenilor străini de a obține studii superioare, în cadrul ciclului I, licență de studii, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În anul academic 2016-2017, cu permisiunea Ministerului Educației din Republica Moldova în USC au fost înscriși la universitate cetățeni străini: 18 studenți din Turcia, 5 studenți din Azerbadjan.

Cu permisiunea Ministerului Educației a RM la USC au fost angajați cetățeni străini: lector din România – 1, lector din Polonia – 1.

Țara	Numele și prenumele lectorului	Facultatea	Postul
România	Ovidiu Ivancu	Cultură națională	<i>Dr., lector univ.</i>
Polonia	Patkowska Kinga	Cultură națională	<i>Lector univ.</i>

12. Activitatea financiar-economică:

12. 1. Planificarea și utilizarea mijloacelor de stat și speciale

Universitatea dezvoltă anual un plan economic de dezvoltare. În data de 12 martie 2016, la ședința Senatului s-a discutat și aprobat un plan de dezvoltare economică pentru universitate. O

parte importantă a planului sunt problemele legate de misiune, scopuri și obiective ale Universității cu resursele financiare și materiale necesare. Activitățile cuprinse în planul, care vizează îmbunătățirea eficienței economice a universității. Tendințe în furnizarea de stabilitate financiară și economică din următoarele:

- Consolidarea bazei de venituri a universității prin creșterea numărului de studenți înscriși la buget, și, prin urmare, - cota de finanțare de stat. Asigurarea creșterii de venituri a bugetului a universității;

- Optimizarea anuală a structurii a managementului universitar, pentru a reduce numărul angajaților. În 2016, restrângerea unor unități au condus la o economie nominal în valoare de 75 mii de lei pe an;

- Creșterea fluxului de venituri din activități suplimentare, în 2016 a transfera unității de auto-susținere la auto-suficiență.

Atenție constantă este acordată primirea la timp a veniturilor din taxe de școlarizare ale studenților. Planul de finanțare include măsuri pentru a ajuta studenții care provin din familii cu venituri mici.

Universitatea se efectuează o planificarea bugetară pe termen scurt și anual este dezvoltat un plan de activitate financiară și economică. Deci, de către Ministerul Educației în data de 14 ianuarie 2016 a fost aprobat un plan de activitate financiar-economică pentru 2016.

În ceea ce privește finanțarea, se prevede o creștere stabilă a veniturilor bugetare și finanțarea continuă pentru dezvoltarea universității.

Astfel, după planul din 2016 se prevede o creștere a veniturilor bugetare comparativ cu performanța din 2015, cu 103,4%. Deci, în 2015, suma de finanțare era de 15616,8 mii de lei, iar în 2016, suma de 16,128 mii de lei.

Planificarea bugetului Universității pentru anul current se efectuează prin elaborarea și aprobarea de estimări ale veniturilor și cheltuielilor.

Politica de management financiar se desfășoară prin structurile responsabile ale universității: Departamentul de Economie și Contabilitate, în stabilirea de achiziții publice și de securitate financiară.

Aceste unități structurale raportează rectorului.

Activitățile din aceste departamente se realizează în conformitate cu reglementările aprobate, obligațiile angajaților se reglementează de fișele de post.

Catedra de Economie și Finanțe oferă o planificare de perspectivă și actuală a bugetului de la Universitatea, conduce de stabilire a prețurilor, în curs de dezvoltare estimările de venituri și cheltuieli, să pregătească și să prezinte rapoarte organism autorizat cu privire la rezultatele activităților financiare și economice, să dezvolte și să prezinte pentru aprobare la personalul de management de proiect din facultate, personal administrativ, de conducere, de învățământ de asistență și întreținere, analizează punerea în aplicare a planurilor, o estimare a veniturilor și cheltuielilor, face propuneri de îmbunătățire a eficienței economice și crește modul de reducere a costurilor.

Contabilitate și situațiile financiare ale Universității trebuie să fie în conformitate cu Legea Republicii Moldova №113-XVI din 27.04. 2007, Hotărîrii de Guvern №983 din 22.12., 2011.

Politica de contabilitate este un document intern care definește un set unic de principii, reguli de contabilitate și de raportare financiară și este dezvoltată pe baza Ordinului Ministerului Educației №963 de la 09.10. 2013.

Contabilitate la universitate se efectuează în mod automatizat, "1C, Contabilitate" versiunea – 8.1 și coincide cu legislația Republicii Moldova

În sistemul 1C sunt distribuite drepturile și obligațiile angajaților de la contabilitate, care sunt implicați în activitatea de contabilitate, care utilizează o bază de date comună și un sistem unic pentru a posta tranzacții în conformitate cu politicile de contabilitate ale universității.

De organizare contabilității și audit intern se ocupă departamentul de contabilitate și raportare.

Documentelor contabile primare pe hârtie sau în format electronic sunt dezvoltate de universitate, independent, pe formularele aprobate de către autoritatea competentă.

Informațiile conținută în documentele primare se colectează și sistematizează în registre, forme cărora sunt aprobate de către autoritatea competentă în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Cu scopul de a proteja activele și obligațiile, precum și să asigure fiabilitatea datelor contabile și a situațiilor financiare, anual se efectuează o calculare a stocului activelor și obligațiilor.

Achizițiile de bunuri, lucrări și servicii efectuate în conformitate cu legislația Republicii Moldova "privind achizițiile publice". Activele materiale ale universității constituite în conformitate cu planul de achiziții publice aprobat de către Rector, pe baza estimărilor de finanțare. Tabelul .№1 - Structura și nivelul bugetului universității pentru 2016.

nr.d/o	Indicatorii	Unitatea de măsură	Anul 2013		Executat 2013
			Aprobat	Precizat	
1	2	5	6	7	8
	VENITURI, total	mii lei	21192,5	21225,9	21667,3

1.	Venituri proprii		5575,7	5609,1	6050,5
	Incasari de la prestarea serviciilor contra plată	mii lei	5317,5	5350,9	5412,4
	inclusiv:				
	taxa de studii	mii lei	4750	4750	4481,8
	alte taxe de instruire	mii lei	46,2	76,2	350,3
	cămine	mii lei	521,2	521,3	538,6
	cantine	mii lei			
	altele	mii lei		3,4	41,7
	Incasari de la darea în arendă	mii lei	258,2	258,2	285,5
	Incasari de la granturi și sponsorizări și donații	mii lei			352,6
2.	Transferuri de la bugetul de stat,	mii lei	15616,8	15616,8	15616,8
	inclusiv:				
	comanda de stat	mii lei	11568,6	12066,9	12066,9
	Burse	mii lei	3519,1	3020,8	3020,8
	Cămine	mii lei	529,1	529,1	529,1
3.	Investiții capitale finanțate de fondator, pentru	mii lei			
	bloc de studii	mii lei			
	Cămine	mii lei	x	x	

După cum se poate observa din tabel, bugetul universității este format din finanțare de la buget și fonduri extrabugetare. Veniturile și cheltuielile din cadrul Universității pe 2017 a identificat un total de 15616,80 mii de lei, de la bugetul de stat. Fonduri extrabugetare - venituri 5601,9 mii de lei, cheltuieli 6050,5 mii de lei, o parte din cheltuieli universității din bugetul estimativ republican pentru anul 2016 a fost de 72,1 la sută, cu veniturile din taxele de școlarizare ale studenților și masteranzilor și alte servicii cu plată, se acoperă de 27,8 la sută din cheltuieli.

În structura cheltuielilor sunt dominate de cheltuielile pentru salariile pentru angajații, care sunt programate în funcție de estimarea în valoare de 9877,6 mii lei, sau 46 la suta din cheltuielile totale. Estimarea cheltuielilor prevede plățirea burselor, impozitelor etc ..

Fondurile necesare pentru asigurarea cu o bază tehnico-materială: achiziționarea de mijloace importante 50,0 mii lei, manuale 55,0 mii lei, pentru reparații capitale și reparații curente 165,0 mii lei

Estimarea prevede planificarea cheltuielilor pentru utilități, servicii de telecomunicații, pentru pregătirea studenților pentru programe de educație postuniversitare, pentru a îmbunătăți abilitățile muncitorilor.

Veniturile mijloacelor bugetare Forma pentru anul 2015 №2					
№	Grupul de venituri	Mijloace bugetare			
		2013			
		5 Plan	6 Касс. исполн.	7 Факт	уровень испол.%
1	Contul de bază 064	13143.9	13143.9	13143.9	100
2	cămin 246	529.1	529.1	529.1	100
3	orfani	74.5	74.5	74.5	100
4	doctoranzi 240	24.0	24.0	24.0	100
6	Masteranzi	1919.8	1919.8	1919.8	100
		15691.3	15691.3	15691.3	100

12. 2. Investițiile

Investiții pentru reparație capitală a fost direcționată suma de 169.4 mii lei. Fonduri din la bugetul de stat pentru investiții nu au fost alocate în anul 2017.

Orientarea investițiilor. Investiții în valoare de 169,4 mii lei au fost utilizate pentru a repara și modernizarea căminului studentesc, înlocuirea obiectelor sanitare în cămin. În plus, în 2015 în scopuri investiționale s-au cheltuit fonduri din taxele de școlarizare pentru achiziționarea de mobilier în cămin, achiziționarea de calculatoare, echipamente, literatură educațională și științifică.

Principalele surse de formare a resurselor financiare ale procesului de învățământ sunt:

- Fondurile din bugetul republican;
- Bani obținuți pentru serviciile de instruirea masteranzilor și doctoranzilor în bază de contract;
- Mijloacele din servicii educaționale și alte servicii taxabile;
- Încasări din închirierea de spații.

Tabelul №2 – totalitatea venitului universității în anul 2015.

	Mijloace bugetare		Individuale (mijloace extrabugetare)		Venituri totale			
	Suma, Mii lei	% de creștere față de anul precedent	Suma, mii lei	% de creștere față de anul precedent	Suma, mii lei	Creșterea veniturilor comune față de anul precedent, mii lei	Cota creșterii veniturilor comune,%	Cota mijloacelor extrabugetare, %
2015	15616,8	102	6005,5	106	21667,3	629,5	3,0	28

Cea mai mare creștere a fost observată la finanțare bugetară pentru punerea în aplicare a ordinului de stat. Timp de 5 ani, valoarea fondurilor bugetare a crescut ca urmare a următorilor factori:

- Creșterea numărului de studenți și masteranzi înscriși la cererea statului;
- Creștere a cheltuielilor medii de școlarizare.

Se observă o scădere a ponderii veniturilor din taxele de școlarizare ale studenților și masteranzilor. Dacă în 2009 ponderea fondurilor extrabugetare în totalul veniturilor universității era de 33 %, în 2013 cifra este de 28 %.

Dinamica de formare a activelor în perioada analizată arată o creștere a activității de afaceri și consolidarea stabilității financiare și viabilitate a universității. Activitățile educative ale universității în domeniul învățământului superior și postuniversitar prevăzute cu resurse financiare suficiente.

În elaborarea planurilor financiare, pe care se bazează stabilitatea financiară, instituția este reglementată de legea RM "despre învățământ", Hotărârile Guvernului, ordinele Ministerului Educației pentru reglementările financiare.

Fondurile proprii sunt formate în principal din activități educative la prețurile stabilite prin Hotărârea de Guvern №196 din 22.02.2007.

Situația financiară stabilă permite universității să crească anual salariile angajaților universității.

Universitatea a dezvoltat și introdus un sistem de bonusuri de stimulare la salariul cadrelor didactice.

În plus, decani, prodecanii și șefii de catedre primesc o plată suplimentară pentru activitate managerială. Aceste suplimente la salarii sunt plătite din fondurile proprii ale universității.

O creștere stabilă în salariile medii pentru perioada de raportare este asigurată pentru biroul rectorului, personalul de management administrativ, auxiliar și personalul de sprijin.

Din fondurile extrabugetare ale universității s-a introdus, de asemenea, un sistem de suplimente salariale.

Principiile de alocare a resurselor financiare și formare a activelor materiale se bazează pe strategia de dezvoltare a universității, să îndeplinească misiunea și obiectivele. Indicatorul țintă a consolidării materiale și tehnice este crearea de materiale și de condițiile de trai necesare pentru studenți, masteranzi și profesori. Pentru a face acest lucru, strategia de dezvoltare a universității prevede măsuri specifice.

Repartizarea fondurilor trebuie să fie în conformitate cu estimările aprobate de cheltuieli pentru anul curent. Estimarea ia în considerare toate activitățile prezentate în strategia de dezvoltare a universității, dinamica cheltuielilor pentru un număr de ani, contingentul de studenți admiși și se face pe baza rapoartelor financiare aprobate.

Cheltuielile estimate ale universității sunt formate din două secțiuni.

Primul grup include cheltuielile pe salarii, compensații, impozite, burse.

Cheltuieli pentru salarii sunt planificate pe baza Legii despre sistemul de salarizare în sectorul public №355-XVI din 23 decembrie 2005, Hotărîrea Guvernului RM №381 din 13 aprilie 2006, №195 13 .03.2013.

Al doilea grup include cheltuielile de achiziție mijloace principale și active nemateriale, materiale pentru a efectua reparație în cămin și pe utilități, servicii de comunicație și altele. Planificarea cheltuielilor pentru achiziționarea de active materiale, pentru reparații începe cu cerințele catedrelor, facultăților și alte unități, în baza cărora se elaborează planul de achiziții publice.

Tabelul №3 - structura tipurilor principale de cheltuieli pentru anu 2013 pentru componentul principal și pentru studiile cu taxă (ciclu I)

№	Indicatorul	Cheltuieli totale	Cota cheltuielilor
1	Salariu	10015,4	59
2	Asigurare socială	2199,8	13
3	Asigurare medicală	330,5	0,02

4	Totalul cheltuielilor pentru remunerare	12545,7	72,2
5	volumul mijloacelor financiare, alocate achiziționării mijloacelor de bază	25,7	0,01
6	Volumul de mijloace financiare alocate pentru achiziționarea literaturii și a manualelor	17,2	0,01
7	Volumul de mijloace financiare alocate pentru conxiunea la internet, site-ului universității, rețelelor informaționale	75,1	0,04
8	Объем финансовых средств выделяемых на оплату стипендий Volumul de mijloace financiare alocate pentru burse	2133	13
9	Объем финансовых средств на проведение текущих и капитальных ремонтов Volumul mijloacelor financiare pentru reparații capitale și de întreținere	192,2	1,1
10	Volumul mijloacelor financiare alocate plății pentru utilități	1546,5	9,1
11	Volumul de mijloace financiare pentru desfășurarea concursurilor, olimpiadelor, și alte cheltuieli	377,6	4,5
	TOTAL	16913	100

Tabelul arată că universitatea are capacitatea de a crește cheltuielile de consolidare a bazei tehnico-materiale.

Universitatea asigură transparența în alocarea bugetului. Rectorul oferă anual un raport la ședința Senatului, cu privire la rezultatele universității pentru anul precedent și planurile pentru anul următor. Una dintre principalele secțiuni ale raportului rectorului este punerea în aplicare a bugetului universității, se oferă informații complete cu privire la distribuirea fondurilor.

Condiția financiară permite universității să finanțeze în totalitate toate programele educaționale existente și ridică problema de primire a licenței pentru altele noi. Pentru a face acest lucru, instituția dispune de un volum suficient de mijloace proprii și de finanțare din bugetul de stat.

Pentru finanțarea programelor educaționale nu au fost implicate fonduri de împrumut în ultimii 5 ani.

Credite sau alte tipuri de datorii către terți și restanțele salariale pentru lucrătorii nu sunt permise.

Universitatea a implementat un sistem de protecție socială a studenților.

În prezent, în universitate studiază 2 studenți orfani. Ei sunt instruiți la comanda statului.

Burse prin Decret guvernamental primește 1 student.

Din fonduri extra-bugetare sunt alocați bani pentru acordarea premiilor pentru studenți, desfășurarea evenimentelor culturale, se plătesc cheltuielile de deplasare pentru diferite competiții, concursuri și alte evenimente.

La începutul anului calendaristic fost revizuit și aprobat Regulamentul cu privire la procedura de stabilire a plăților și plăților suplimentare la salariu, bonusuri și asistență materială a angajaților universității.

În contractul colectiv se prevede un premiu financiar pentru profesori universitari care își apără teza de doctorat, premiu nu mai mic decât salariul de bază.

Situația financiară a universității include:

1. Balanța Contabilității.

Conține informații cu privire la activele disponibile în universitate, capitaluri proprii și datorii. Activele și obligațiile sunt clasificate ca de lungă durată și curente.

2. Raportul pe venituri și cheltuieli.

Este prezentat folosind metoda "cheltuieli în numerar"

La raport se prezintă o analiză a veniturilor și cheltuielilor, utilizând o clasificare bazată pe natura de veniturilor și cheltuielilor (pentru activitatea principală și serviciile suplimentare).

Ne permite să estimăm schimbările în situația financiară a subiectului, oferind utilizatorului informații cu privire la colectarea și eliminarea fluxurilor de numerar pentru perioada în exploatare, de investire și de finanțare.

3. Notă explicativă la raportarea financiară anuală

Dezvăluie detaliat informații despre companie, situația sa financiară în compararea datelor privind raportarea din anul curent și în anul precedent. Raportarea financiară se prezintă organului competent din cadrul Ministerului Educației.

În fiecare trimestru, instituția va pregăti un raport privind punerea în aplicare a planului privind activitățile financiare și economice, după verificarea căruia este trimis la Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Auditul intern a activității financiar-economice este reglementată de dispozițiile din departamentele relevante și documentele normative interne.

Anual se efectuează inventarierea activelor fixe, stocuri de materii prime, active nemateriale și conturile.

Au loc controluri neprogramate pe probleme specifice.

Datele raportate arată că fondurile alocate de la bugetul de stat în conformitate cu comenzile de stat este complet disponibilizat.

Veniturile bugetare de la Universitate de-a lungul anilor sa executat cu succes.

Cheltuielile în conformitate cu estimările sunt finanțate de către Ministerul Educației în toate elementele sale.

Fonduri extra-bugetare realizează anual un surplus care poate fi văzut din următoarele date:

Tabelul №4

	Anii				
	2011	2012	2013	2014	2016
Venituri, mii lei	20987,1	22855,0	20587,4	21037,8	21667,3
Cheltuieli, mii lei	18707,2	21547,5	21807,3	20844,4	20924,5
Rezultat(+/-)	2279,9	1307,5	-1219,9	193,4	742,8

Controlul asupra distribuției fondurilor se face pe baza estimărilor cheltuielilor aprobat de unitățile structurale competente ale universității. Astfel, cheltuielile pentru plata salariilor se bazează pe orarul personalului aprobat și ordinele pe personal. Astfel, în alocarea de fonduri pentru salarii participă departamentul de economie și finanțe, departamentul de resurse umane.

Cheltuielile de fonduri pentru achiziționarea de bunuri, lucrări și servicii se bazează pe un plan aprobat de achiziții publice.

Executarea propriu-zisă a bugetului sunt compilate rapoarte financiare lunare, trimestriale și anuale.

Suma de plată în legătură cu desfășurarea procesului de învățare, este coordonată de către Ministerul Educației și Tineretului și aprobată de către Guvernul Republicii Moldova. Temeiul juridic pentru determinarea sumei de plată este Hotărârea Guvernului RM № 196 din 22.07, acte normative și cheltuieli reale, precum este reflectat în rapoartele corespunzătoare.

Salariul de bază salariaților din universitatea de stat se stabilește diferit și în dependență de funcția deținută, de categorie, conform tabelului unic de tarifare prevăzut de către Hotărârea de Guvern a Republicii Moldova № 381 din 13.04.06. Conform specificului funcției deținute salariul se calculează prin însumarea premiilor prevăzute în anexa la Legea № 355-XVI din 23.12.05 și în fondul de salarii planificat, aprobat de către Ministerul Educației și Tineretului și coordonate cu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

12.3. Taxa de studii (metodologia de calculare)

Finantarea suplimentara a sistemului de învățământ se desfășoară în baza taxelor de școlarizare, sponsorizări și susține activitatea instituției. În condițiile economiei de piață și cererii de profesioniști în UTA Găgăuzia, taxa de școlarizare variază de la 3.000 lei 7500 lei. De fapt, costul de educație pentru un student în 201 a fost de 7368 lei. În 2016, tarifele la energia termică, apă și canalizare, gaz au crescut și cheltuielile reale ale universității au crescut.

Universitatea face calculele pentru cheltuielile de școlarizare pentru un student, în anul universitar următor, se iau în considerare toate cheltuielile procesului de învățământ. Taxele de școlarizare pentru studenții cu tază corespund nivelului de cheltuieli aprobat de către hotărârile Guvernului Republicii Moldova în anul universitar respectiv.

Universitatea aderă la politica de prețuri moderate.

În primul rând, prețurile stabilite pentru taxele de școlarizare asigură fluxul de numerar suficient pentru finanțarea fără probleme a activităților educaționale ale universității;

În al doilea rând, prețurile sunt competitive pe piața de servicii educaționale și permit admiterea unui număr stabil de studenți.

Volumul plății, legat de desfășurarea procesului de învățare, este coordonat de către Ministerul Educației și Tineretului și se aprobă de către Guvernul Republicii Moldova. Temeiul juridic pentru a determina suma de plată este Hotărârea Guvernului RM № 196 din 22.02.07, acte normative și cheltuieli reale, așa cum este reflectată în rapoartele corespunzătoare.

Taxele de școlarizare se achită în două tranșe, la începutul fiecărui semestru. Cu studenții care studiază pe bază de contract, se încheie contracte, care reflectă obligațiile părților. Plata efectuată de către cetățeni străini se acceptă în lei moldovenești. Se eliberează de la achitarea taxei de școlarizare prin decizia Senatului. Înregistrarea plății taxelor se efectuează din momentul înscrierii studentului la universitate, se deschide un cont personal, unde se reflectă plata pentru fiecare an universitar. Controlul asupra plății este efectuat atât de contabilitate cât și de către Decanat.

Plata pentru studii	
111. Salariu	2001,4
112. Contribuții la buget	414,3
113. Achitarea bunurilor și oferirea de servicii	1195,0
116. Asigurarea medicală obligatorie	63,1
135. Transferuri curente	
241. Investiții de capital în construcție	
242. Achiziționarea echipamentului și inventarului legat de fondurile principale	
243. Reparație capitală	169,4
În total:	3868,6
Numărul de studenți, la taxă, învățământ la zi – 315 studenți	525
Prin corespondență $526 * 0,4 = 210$ studenți	
Costul mediu a studiilor pentru 1 student	$3868600 : 525$ studenți. =7368 лей в год

13. Suprafețele pentru studii (m²per student). Dotarea.

Asigurarea cu suprafață, numărul de locuri pe scaun, suprafața care revine pentru un student, descrisă în tebelele de mai jos.

№	Tipul spațiilor	Suprafața totală (m ²)	Numărul de săli de curs	Suprafața totală a sălilor de curs (m ²)	Numărul de locuri pe scaune	S. unui student (m ²)
1.	Blocul administrativ	2957	17	909	524	1,73

	(vechi) N 1					
2.	Blocul nou de studii (facultatea de drept, economie și cea de cultură generală)	5283	27	1476	800	1,85
3.	Bolcul de studii N 2	5091	29	1545	918	1,7
4.	Blocul de laborator	528	6	207	164	1,26
5.	Complexul sportiv	1318	2 зала	936		
Total:		15177	81	5073	2406	2,1

№	Tipul spațiilor	Suprafața totală (m ²)	Blocuri de studii	Suprafața de studii (m ²)	Numărul de studenți	S în medie (m ²)
I	Suprafața pentru studii în total	13859	4	4137	1671	1,97
	Dintre care:					
1.	Blocul nou de studii	5283	1	1476	800	1,85
2.	I bloc de studii (vechi)	2957	1	909	494	1,84
3.	II bloc de studii	5091	1	1545	217	7,1
4.	Blocul de laborator	528	1	207	160	1,3
II	S destinată sportului	5936	4	5936	-	-
	Dintre care:					
1.	Săli sportive	936	2	936	-	-
2.	Suprafețe pentru sport	5000	2	5000	-	-

13.2.Biblioteca/mediateca (m² per cititor). Dotarea.

Biblioteca Universității de Stat din Comrat

Biblioteca Universității de Stat din Comrat este singura bibliotecă universitară a Găgăuziei. Biblioteca USC este una dintre cele mai mari biblioteci științifice din sudul Moldovei. Misiunea bibliotecii este de a oferi utilizatorului acces rapid la resurse de informare pentru asigurarea proceselor de învățământ și de cercetare ale universității și formarea culturii informaționale a viitorilor specialiști. Fiind cea mai importantă unitate structurală din universitate, are misiunea de a satisface nevoile de informare ale cititorilor, să contribuie la pregătirea de specialiști cu înaltă calificare, asigurarea procesului de învățământ și activitatea de cercetare a universității cu literatura de specialitate necesară. Structura bibliotecii este formată din trei diviziuni:

- Departamentul de achiziție și procesare a literaturii științifice;
- Departamentul de informație-bibliografică;
- Serviciul Clienți (cu sectoare de abonamente și săli de lectură).

Suprafața totală a bibliotecii este de 572.3 m². Sălile de lectură și zonele de servicii pentru utilizatorii informațiilor sunt prevăzute 90 de locuri. Zona de lectură pentru un cititor este de 1,9 m². Total de unități de producție - 10.

STRUCTURA ȘI SUPRAFAȚA BIBLIOTECII

Spațiul oferit pentru deservirea cititorilor

Biblioteca centrală – str. Galațan, 17^A

№	Spațiile bibliotecii	Unități de măsură	Suprafața în m ² per unitatea de măsură	Numărul de locuri	Numărul de locuri de muncă	Amplasarea
1.	Sala de lectură №1	1 SALĂ	70	38	1	Subsol
2.	Abonament №1	1 Sală	110	12	1	Subsol

Biblioteca - str. Tretiacov, 152

3.	Sala de lectură №2	1 Sală	80,6	36	1	1 etaj
4.	Abonament №2	1 Sală	67,8	4	1	1 etaj
T O T A L:				90		

Spații de birouri

№	Spațiile bibliotecii	Unități de măsură	Suprafața în m ² per unitatea de măsură	Numărul de locuri	Amplasarea
5.	Departamentul de achiziție și procesare a literaturii științifice (DAP)	1 săli	30	2	Str. Galațan, 17 ^A
6.	Departamentul de informație bibliografică (DIB)	1 săli	16,5	2	Str. Galațan, 17 ^A
7.	Biroul directorului	1 săli	12,6	1	Str. Tretiacov, 152 1 etaj
8.	Depozit de cărți	1 săli	16,5	-	Str. Galațan, 17 ^A
9.	Depozit de cărți	1 săli	67,2	-	Str. Tretiacov, 152 subsol
10.	Depozit de cărți	1 săli	101,1	-	Str. Tretiacov, 152 Subsol
T O T A L:		10	572,3 m²	9	

Scopul principal al bibliotecii a fost și încă este suportul informațional al procesului de învățământ. Fondurile de carte a bibliotecii se completează în funcție de profilul și obiectivele universității. Refinanțarea fondului se datorează achiziționarea de literatură din mijloacele universității, din sponsorizarea fundațiilor de caritate și alte organizații. Un rol important îl joacă contribuțiile personale ale autorilor de cărți, profesori universitari și alte persoane. O parte semnificativă a fondului a fost achiziționată cu ajutorul universităților din Republica Moldova, Ucraina, România, Turcia, Rusia, Bulgaria.

Achizițiile fondului de carte a bibliotecii în anul 2013.

Anul	Literatură achiziționată din mijloacele universității		Literatura donată	
	Numărul de exemplare.	Numărul de titluri	Numărul de exemplare.	Numărul de titluri
2013	153	86	403	192

Activitatea bibliotecii, în conformitate cu Regulamentul cu privire la modul de funcționare a Bibliotecii universității în următoarele direcții:

- Organizarea de fonduri (achiziție, înregistrare, prelucrare, plasarea, aranjamentul fondului de carte în bibliotecă);
- Crearea de directoare și fișiere;
- Deservirea cu serviciile bibliografice și de informare;
- Lucru de educație culturală și lucrul în masă cu utilizatorii;
- Biblioteca și instruire bibliografică, o creștere a culturii de informare a utilizatorilor;
- Automatizarea proceselor bibliografice, introducerea de noi tehnologii informaționale;
- Auto-educație, îmbunătățirea calificării profesionale a lucrătorilor.

Fondul de carte diversificat al bibliotecii USC se formează în conformitate cu direcțiile de activități educaționale și științifice ale universității. În timpul formării fondului încercăm să utilizăm în mod flexibil diferite metode de achiziție, utilizarea rațională și economică a fondurilor alocate. Aici este și comunicarea directă cu editorii și locul de muncă cu organizațiile de vânzare de carte, cumpărare de literatură de la persoane fizice și altele. La formarea fondului este utilizat în mod activ schimbul de carte (în special, cu bibliotecile de la Universitatea de Stat, Universitatea Slavonă).

O altă sursă de achiziție este literatura din donații. Lucrul cu donatorii și donațiile este îndreptată într-o direcție specială de achiziție. Sunt definite clar criteriile după care sunt acceptate de donațiile, și ajută să evităm înfundarea fondului cu documente neutilizate, dublete, documente non-profil. Donațiile de literatură constituie aproximativ 40% de achiziție noastre.

Direcția prioritară a bibliotecii universității sunt studiile regionale. Obiectivul principal al bibliotecii este de a colecta toate informațiile despre regiune și de a le pune la dispoziția utilizatorilor. Prin urmare, o mare atenție este acordată pentru achiziționarea de literatură pe această temă, sunt realizate dosare tematice și personale pe istoria locală. În fondul bibliotecii de cercetare sunt lucrări de masterat (proiecte) în studierea găgăuzilor reprezentând o valoare științifico-metodologică și de instruire. Sunt înregistrate 145 de documente.

În legătură cu traducerea unor discipline în limba moldovenească (română) de studii din Republica Moldova, o atenție deosebită este acordată la achiziționarea de fonduri în limba de stat.

Până în prezent, numărul total din fondul de carte la 01.09.2017 este de 57345 de documente (considerând obiectul actului de anulare Nr. 42). Fondurile bibliotecii sunt diverse în conținut. Aceasta este o ediție cu caracter universal, de învățământ general, special, tematic. După scopul de utilizare, fondul se împărțite în documente științifice, educaționale, industriale, directorii, literare-artistice și de altă natură. Un rol important este jucat de lucrări, colecții și monografiile din economie, drept, agricultura. Pe scară largă este reprezentat cercul de științe umaniste: filosofie, istorie, etnografie, pedagogie, psihologie.

Pentru anul de studii 2016-2017 au fost achiziționate 631 exemplare de cărți, 327 de titluri noi.

Noi intrări după ramurile de cercetare pentru anul de studii 2016-2017

OIII 0-32, 37, 39	Informatic a 004	Economie, Contabilitate, productologie 33, 657, 620.2	Drept 34	Științe realiste. Medicină. Tehnică.	Agricultură. Industria alimentară.
79		38	175	2	1

Artă 7	Lingvistică 81	Literatură 82	Istoria locală. Geografie. Istorie. 9	Altele
	38	285	11	2

La solicitarea cadrelor didactice în din resursele universității au fost achiziționate 134 de cărți. Cele mai multe comenzi pentru noi publicații am primit de la Facultatea de Drept și Catedra de Pedagogie. La cererea catedrei respective au fost achiziționate manuale și teste de informatică și matematică. Pentru catedra de științe sociale s-a primit o partidă de cărți în limba română, de filozofie. Au fost achiziționate noi publicații de învățământ de la persoane fizice Parmakli D. (economie), D. Milușeva (drept), O. Halabudenko (drept), M. Pâslari (lingvistică). Cu scriitorul găgăuz F. Marinoglu a fost încheiat un act de vânzare-cumpărare pentru noua sa carte artistică pentru copii.

Din donații în fondul de carte, au intrat 394 de cărți. Fondul a fost completat cu publicații din filologie și literatura română, literatură juridică, economică și alte. Fondul de istorie locală completat de lucrările lui Cvilincov E., Topal, S., S. Bulgaru S., Guboglo M.

Departamentul de Educație a Găgăuziei a donat literatură, publicat în Turcia, pentru instituțiile de învățământ din Găgăuzia (87 ex.). Aceasta este literatură artistică găgăuză, manuale de limba și literatura găgăuză, precum și dicționare.

Departamentul de Cultură al Găgăuziei, în toamna anului 2013 ne-a transmis o partidă de cărți de literatură universală în limba română, publicată în România donații pentru bibliotecile din Moldova (175 ex.).

Profesorii noștri, de asemenea, donează monografiile și manuale lor. În acest an, ne-au fost date lucrările: Parmakli D.M., Aricova Z.N., Tcaci L.T., V. Ignatiev, V. Lîsenko, A. Levițchi și alții.

Până în prezent, numărul total de exemplare din fondul de carte este de 59292 de unități. Dintre acestea, în română - 5255 ediții. Numărul de manuale - 21970 de exemplare. Numărul de titluri de literatură de specialitate - 6011 de exemplare, inclusiv publicate în ultimii cinci ani - 325 de surse.

Informații cantitative despre fondul de carte la 01.07.2016.

Titlul	Num.de exemplare.	Din toate în română
Numărul de cărți	59292	5255
Dintre care manuale	21970	1623
Num.de titluri de manuale (total)	6011	215
Dintre care cărți , publicate în ultimii 5 ani.	325	50

Informații despre fondul de carte după ramurile de cercetare la 01.07.2015.

Ramura de cercetare	Num.de exemplare.
OIII	18186
Economie	3800
Jurisprudență	3200
Agricultură	4924
Filologie	11869
Altele	17313
TOTAL:	59292

Biblioteca USC anual subscrie la publicații periodice naționale și străine.

Publicații periodice, intrate în bibliotecă pentru anul de învățământ 2016-2017

Anul de	Numărul de titluri	Dintre care:	

studii 2016 - 2016	Total	Dintre care în limba de stat	Num.de titluri a jurnalelor curente.	Num.de titluri de ziare curente	Total abonamente
	33	9	24	9	39

№	Indexul publicației	Denumirea publicației	Periodicitatea	Num.total de complete
		<i>Ziarele Republicii Moldova</i>		
1.	67781	Literatura și arta (în limba de stat)	1 pe săpt.	1
2.	21280	Făklia (în limba de stat)	48 pe an	1
3.	32123	Аргументы и факты	1 pe săpt.	1
4.	67854	Вести Гагаузии	1 pe săpt.	2
5.	50176	Комсомольская правда	1 pe săpt.	1
6.	12052	Независимая Молдова	1 pe săpt.	1
7.	22184	Mezdan (în limba găgăuză)	1 pe săpt.	1
8.	21124	Экономическое Обозрение	48 pe an	1
		<i>Reviste din RM în limba de stat</i>		
9.	31856	Pomicultura, Viticultura și Vinificacia	1 în 2 luni	1
10.	77082	Contabilitate și audit (rom/rus)	1 pe lună	1
11.	33885	Кадры и заработная плата (rom/rus)	1 pe lună	1
12.	77075	Limba română	1 la 2 luni	1
13.	32051	Teatru(rom/rus/găgăuz)	2 pe an	1
14.	31360	Bănci și finante PROFIT(rom/rus)	1 pe lună	1
15.	31546	Didactica pro...	1 la 2 luni	1
16.	31742	Universul pedagogic	4 pe an	1
17.	31822	Dreptul muncii(rom/rus)	1 pe lună	1
18.	76909	Buletinul curții supreme de justiții	1 pe lună	1
19.	77032	Buletinul inspectoratului fiscal de stat	1 pe lună	1
20.	32201	Jurnal juridic național	1 la 2 luni	1
		<i>Reviste din RM în limba rusă</i>		
21.	77031	Закон и жизнь	1 pe lună	1
22.	21137	Monitorul oficial al RM	2 pe săptămână	1
23.	31199	Бухгалтерские и налоговые консультации	1 pe lună	1
24.	33052	Invățătorul modern	1 la 3 luni	1
25.	76309	Agricultura Moldovei(rom/rus)	1 pe lună	1
		<i>Reviste din Federația Rusă</i>		
26.	70157	Вопросы экономики	1 pe lună	1
27.	71236	Воспитание школьников	1 pe lună	1
28.	73106	Дошкольное воспитание	1 pe lună	1
29.	73181	Иностранные языки в школе	1 pe lună	1
30.	70557	Математика в школе	1 pe lună	1
31.	79892	Международное публичное и частное право	1 в 2 месеца	1
32.	36922	Международное уголовное право и	1 в 2 месеца	1

		ЮСТИЦИЯ		
33.	80255	Начальная школа	1 pe lună	1
34.	72290	Открытый урок: Методики, примеры...	1 pe lună	1
35.	71020	Педагогика	1 pe lună	1
36.	70781	Ровесник	1 pe lună	1
37.	37239	Трудовое право в России и за рубежом	1 pe lună	1
38.	21945	Экономист	1 pe lună	1
		TOTAL:		39

Biblioteca de la departamentul de achiziții și procesare, Mihailova V., a făcut un index consolidat a publicațiilor periodice a instituțiilor de cultură și educație din Comrat. Lucrarea cuprinde o listă de reviste și ziare, care vor intra în bibliotecile și muzeele orașului în 2016. Acest indice va ajuta în lucru asupra refuzurilor la revistele periodice solicitate, care nu sunt în stoc. Accesul la publicațiile lor a permis organizația obștească "Agroservice» Comrat.

Angajații departamentului de achiziție și procesare împreună cu departamentul de deservire a cititorilor, sistematic analizează conținutul și modul de utilizare a fondului, iau în considerare motivele refuzului cititorilor, identifică teme și titluri de documente pentru reprovizionarea fondului.

În scopul de a crește eficiența de utilizare a fondului, sistematic se fac analize de utilizarea a acestuia. Împreună cu comisia de control a fondului bibliotecar, biblioteca, în mod regulat, întocmesc acte de debitare a literaturii cu conținut învechit, și a literaturii ajunsă în stare proastă. În toamna anului 2013 a fost înființată o comisie pentru control și debitare (ordin №232-A din 09.10.2013). În decembrie, în urma unui control a fost întocmit un act de debitare a 2024 de exemplare de cărți.

Pe măsura desfășurării conferințelor internaționale la universitate, se continuă lucrările de atribuire a indexului de clasificare pentru lucrările științifice a profesorilor din universitate, precum și activitatea oaspeților, participanții la conferințe, care trimit articolele lor, fără index. Pentru anul universitar 2016-2016 au fost indexate 175 de publicații științifice.

De fondurile bibliotecii noastre, în fiecare an, se folosesc aproximativ 1.800 de persoane: studenți, cadre didactice, aspiranți, profesori și personalul de la universitate, precum și un număr de cercetători și alte persoane.

În data de 01.07.2014, raportul dintre volumul fondului de carte și numărul de studenți este de 32 de exemplare de cărți.

În bibliotecă se desfășoară lucru de referință și bibliografie cu consumatorii de informații. Aici puteți obține certificat verbal sau în scris de orice tip. Accesul este liber la fondul de referință bibliografică. În fondul publicațiilor de referință sunt colectate enciclopedii generale și speciale, dicționare explicative, lingvistice și terminologice, directorii, etc.

În bibliotecă este implementat sistemul de cataloage tradiționale și fișiere, care deschide pe larg conținutul și compoziția fondului în toate aspectele, concepute pentru a satisface cerințele tuturor tipurilor de cititori.

În lipsa documentului solicitat la fondul bibliotecii cititorii pot comanda pe împrumut cu ajutorul abonamentului interbibliotecar (AIB). Ca o sursă suplimentară de informații este folosit de multe ori Internetul. Pentru utilizatori, în sălile de lectură, activează zona Wi-Fi, există trei computatoare.

La dispoziția utilizatorilor sunt și bibliotecile catedrelor, unde poate fi găsită literatură pentru a sprijini procesul de învățare: dicționare, materiale de la conferințe științifico-practice din universitate, colecții interuniversitare de articole științifice, materiale de metodic-educative.

În primăvara anului 2014 a început formarea unei biblioteci electronice (BE). Biblioteca Electronică a USC va cuprinde materiale educaționale, științifice și bibliografice, unde vor fi

incluse: manuale, suporturi de curs, descoperiri metodologice, programe de studii. În baza de date electronică, deja sunt aproximativ 450 de exemplare de cărți de drept. Se continua activitatea de colaborare cu profesorii pentru colectarea de materiale didactice și metodologice pentru Științe Economice.

13.3. Suprafața de locuit (m² per persoană). Dotare.

Pentru asigurarea studenților și a personalului cu loc de trai, universitatea are un cămin cu suprafața totală de 4748 m, construit în 1987, inclusiv o zonă de trai de 2676 m. Este un cămin tipic pentru 420 de paturi, camerin bloc cu 2 și 4 locuri. Căminul de la Universitatea de Stat din Comrat este situat pe strada Tretiakov № 152. În cămin locuiesc 345 de studenți, cazați conform regulamentului model privind funcționarea căminelor a instituțiilor de educație de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului R.Moldova din 25.01.2007, nr. 74 (Publicat: 02 02 2007, în Monitorul Oficial № 014 Art. 89), în conformitate cu Regulamentul privind procedura de cazare a studenților în căminul de la USC, bazat pe Ordinul №188-A din 1 septembrie 2011 (de asemenea, există reguli de trai în căminul studențesc al Universității de Stat din Comrat, conform reglementărilor interne ale dormitorului, regulamentul Consiliului căminului).

Căminul este dotat cu o cameră de zi (cu un televizor cu conexiune prin cablu TV, precum și ACD), un laborator de informatică cu conexiune la Internet, camera pentru pregătirea temelor este dotat cu mobilier, un echipament sportiv, precum și o sală de gimnastică pentru antrenament - sub responsabilitatea educatorului social.

Căminul este dotat cu o bucătărie la etajele 3, 4 și 5, precum și camere de duș la etajele 3, 4 pentru fete și băieți.

La al doilea etaj este situat biroul pedagogului - psihologului social. Atunci când se cazează în cămin, cu un mandat semnat de decan, din numele administrației, fiecare student student încheie un contract de reședință cu asistentul social.

Contractu privind conservarea bunurilor din cămin (camera și mobilierul pentru perioada de ședere, conform mandatului), se încheie cu administratorul căminului. Administratorul împreună cu departamentul de gospodărie a USC, în timpul anului școlar efectuează controlul asupra siguranței bunurilor și spațiilor căminului. Restaurare de bunurilor defectate din vina studenților, este efectuat de către studenți și pe cheltuiala lor. Administratorul căminului intruiește studenții cu privire la securitate în caz incendiu, că aceștia au fost informați, studenții semnează documentul în cauză. Înainte de a pleca pentru vacanța de vara, studenții fac reparații în camera.

Controlul stării sanitare a camerelor este efectuat zilnic, de către serviciul sanitar, Consiliului căminului și/sau asistentul social. Sunt efectuate raiduri a comisiei de locuințe, o dată pe lună (rezultatele controalelor camerelor sunt reflectate "buletinul de bord a stării sanitare", la etajul 1 al căminului). Rezultatele sunt luate în considerare la competiția pentru cea mai buna camera, și la concursul "Cel mai bun etaj." Cele mai bune camere după prima jumătate de an, se premiază și primesc camere pentru anul următor de studii.

Căminul este asigurat cu lămpi de economisire a energiei. Regimul de iluminare corespunde normelor.

În conformitate cu Ordinul nr. 130-A se deconectează curentul în conformitate cu Hotărârea Ministerului Educației și Tineretului al Republicii Moldova nr. 352 din 07.11.2006 "despre furnizarea de energie electrică în căminele studențești și metodele de economisire"

Căminul dispune de un asistent social. Actționează un organ de autogovernare în cămin – Consiliul Căminului. Lucrul consiliului căminului se planifică pentru o anumită perioadă de timp, procesele-verbale ale ședințelor se desfășoară sub supravegherea asistentului social. Activitatea Consiliului căminului are drept scop organizarea zilelor de datorie, de întreținere a disciplinei și ordinii în cămin și desfășurarea de activități culturale și recreative. În ședința consiliului se abordează dosarele personale ale studenților care au încălcat regulile căminului, și se determină o pedeapsă.

În fiecare an, în holuri, dușuri, bucatarii sunt facute lucrări de renovare de către administrația

universității, iar reparațiile în camere se efectuează de către studenții cu materialul de construcție a universității. Ultima revizuire parțială a fost făcut în 2010. Înlocuirea ușilor de balcon și ferestrele în sumă de 93 de mii lei. Există o estimare pentru reparația de colectorului de canalizare din subsol, în sumă de 50 de mii lei. Există, de asemenea, o estimare locală pentru repararea a camerelor de hotel pentru suma de 133 de mii lei. De asemenea, este necesar de a achiziționa mobilier pentru etajele 4 și 5: noptiere, 258 buc., dulapuri - 54 buc., mese - 48 buc., scaune - 250 buc., canapele - 258 buc.. Necesită înlocuirea ferestrelor și ușilor de balcon rămase.

În prezent, se lucrează la pregătirea pentru reconstrucția căminului studentesc. În 2016, organizația TIKa a pregătit un proiect de reconstrucție care costă 680000 lei.

Alte facilități (m² per student, destinația, dotarea).

Ospătăria blocului de studii central - 385,3 m², str. Galațan, 17/a.

Planul subsolului			
		<i>Denumirea</i>	<i>m²</i>
1.	Ospătăria	Sala ospătăriei	171,4
2.		Spălătoria de vase de la bucatărie	6,2
3.		Depozit	45,2
4.		Depozit carne carne și pește	16,2
5.		Depozit legume	16,5
6.		Depozit pentru inventar,	8,6
7.		Display	3,7
8.		De încărcare	12,5
9.		Casa principală	10,5
10.		Sala de schimb	15
11.		Wc	2,5
12.		Hol	24,3
13.		Depozit de produse	28,7
14.		Frigider	12
15.		Spălătoria ospătăriei	12
	Total:		385,3

14. Concluziile (formulate la nivel de universitate).

14.1. Dificultăți întâlnite în activitatea instituției de învățământ superior.

- evoluția impredictibilă pe plan național a legislației, nivelului de finanțare și rolului în societate al instituțiilor de învățământ superior;
- reducerea numărului de studenți din cauza scăderii constante a populației școlare și a fluxului sporit de emigrație cu efecte majore asupra numărului de candidați, la toate ciclurile de studii;
- amplificarea concurenței interuniversitare la nivel național și internațional;
- preocuparea pentru performanță nu reprezintă totalmente o caracteristică a culturii organizaționale, unii membri ai comunității academice limitându-se doar la îndeplinirea sarcinii didactice;
- deficitul de personal academic tânăr la toate treptele profesionale datorat grilelor de salarizare descurajante din actualul sistem bugetar de salarizare;
- deficiențe ale sistemului informatic (softuri specializate, de ex. antiplagiat, antivirus) care creează

- dificultăți în organizarea procesului de învățământ și în relația cu studenții;
- număr și valoare reduse a proiectelor/contractelor de cercetare și prestări de servicii;
  - experiența redusă și cunoașterea insuficientă a reglementărilor specifice internaționalizării învățământului superior;
  - lipsa unor conexiuni cu agenții specializate de încredere în recrutarea de studenți internaționali.

14.2. Propuneri de soluționare:

- dezvoltarea unor parteneriate de colaborare cu liceele din RM în vederea promovării imaginii USC în regiunea UTA Găgăuzia;
- extinderea acțiunilor de promovare și orientare profesională la nivel regional, republican, sporindu-se rolul diferitor centre, asociații, ONG-uri. În aceste scopuri pot fi atrase, sau utilizate mai eficient și transparent, diverse proiecte finanțate din mijloace comunitare;
- familiarizarea studenților cu principiile marketingului profesional și cultura socio-economică respectivă pentru facilitarea inserției în câmpul muncii conform calificării obținute;
- sporirea interesului instituțiilor/organizațiilor pentru absolvenții universității;
- sporirea nivelului de sincronizare între autoritate și responsabilitate, respectiv la nivelul personalului universității, între efort și așteptări pentru rezultate și recunoașteri/recompense;
- sporirea funcționalității procedurii de comunicare cu absolvenții universității, care să asigure feedback și suport din partea acestora;
- sporirea participării universității împreună cu partenerii din mediul socio-economic la proiecte de dezvoltare naționale;
- sporirea participării universității în programele UE care susțin mobilități academice internaționale.

15. Rezumat al rezultatelor reale înregistrate în anul universitar curent

Universitatea de Stat din Comrat este o organizație de învățământ superior în curs de dezvoltare. Activitatea educațională a USC se desfășoară în conformitate cu legislația și standardele de învățământ superior existente în RM.

Rezultatele auto-evaluării Universității de Stat din Comrat, pentru activitățile academice și de cercetare, pentru disponibilitatea resurselor umane și a bazei tehnico-materiale, de evaluare a calității educației absolvenților ne permite să facem următoarele concluzii:

Potențialul de resurse umane a cadrelor didactice asigură un nivel de calitate de formare a specialiștilor în toate domeniile.

Calitatea asigurării cu materiale metodico-educaționale, informative și bibliografice a programelor de studii în conformitate cu cerințele.

În perioada de raportare, universitatea și-a extins gama de programe implementate pentru ciclul I și ciclul II, de educație. Îmbunătățirea organizării procesului de învățământ, atenție constantă se acordă sprijinului metodologic. Procesul de învățământ în programele de educație de bază, este organizat în conformitate cu planurile de studii și graficurile procesului de învățământ, aprobate anual. Pregătirea practică se desfășoară în conformitate cu programul de studii. Trebuie remarcat faptul că în procesul de învățământ sunt testate și aplicate tehnologii educaționale, eficiente pentru formarea de autonomie educațională a studenților, folosind forma și mijloacele de activare a activității cognitive a studenților.

În Universitatea de Stat din Comrat a fost dezvoltat un sistem multiplu de activități educaționale, o structură organizatorică pentru activitatea extracurriculară, s-au creat condițiile necesare pentru organizarea și petrecerea timpului liber de către studenți, creative, sportive, științifice, de agrement și alte domenii de auto-perfecționare.

Feedback-ul pozitiv cu privire la calitatea pregătirii absolvenților, rezultatele examenelor finale și evaluarea lucrării de licență sau de masterat, sugerează că nivelul de pregătire îndeplinește

cerințele și demonstrează potențialul universității ca instituție multidisciplinară de învățământ superior. În contextul integrării europene, este necesară îmbunătățirea, în continuare, a activității universității în toate domeniile importante. Rezumarea principalelor elemente ale raportului este prezentată în analiza SWOT:

I. Punctele tari:

- Universitatea este un mijloc de realizare și un ghid în activitățile de formare a specialiștilor pentru Găgăuzia și Republica Moldova;
- Personalul didactic este format din profesori care au o vastă experiență și o practică solidă și este actualizat constant cu tinerii profesioniști;
- Există o evoluție continuă a absolvenților USC pe piața forței de muncă;
- Se adaptează continuu programele de studii la noile cerințe ale pieței forței de muncă;
- Se stimulează creșterea activităților de cercetare a cadrelor didactice și a studenților;
- Transparență și integritate în raport cu elevii.

II. Punctele slabe:

- Formalizarea procesului de învățământ;
- Micșorarea resurselor financiare;
- Un salariu mic.

III. Posibilități:

- Crearea centrelor de cercetare științifică și participarea la concursuri pentru obținerea de donații;
- Dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu instituțiile de învățământ de diferite niveluri, organizații de angajatori, cu organele puterii de stat;
- Perfecționarea sistemului de management al calității a serviciilor de educație.

IV. Amenințări:

- Corupția în sistemul de învățământ superior;
- Problemele demografice din Republica Moldova;
- Concurența din partea altor universități;
- Micșorarea nivelului de pregătire a absolvenților în sistemul învățământului liceal;
- Subfinanțarea activității de cercetare științifică.

Rector

S. ZAHARIA
doctor, conf.univ.